ZACHODNIOPOMORSKI MAGAZYN Rolniczy

Nr 176
Grudzień 2022/
Styczeń 2023
ISSN 1734-6657
Cena 3,00 zł

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

ZIMA W OGRODZIE

- Zachodniopomorski doradca w krajowej trójce
- Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne
- Zapiaszczenie u koni, jak możemy temu zapobiega?

eprasa.pl 1104aa80c7

Szanowni Państwo!

Zbliża się wyjątkowy czas – Święta Bożego Narodzenia. W wielu domach przy wigilijnym stole zasiądzie więcej osób niż dotychczas. Polskie rodziny otworzyły swoje serca i drzwi dla potrzebujących sąsiadów zza wschodniej granicy. Wierzę, że nie zabraknie dla nich miejsca przy bożonarodzeniowym stole, bo choć w różnym czasie obchodzimy Święta, to przecież modlimy się do tego samego Boga.

Życzę Państwu, aby mimo trudnych doświadczeń i wyzwań mijającego roku zwyciężył czas pojednania, miłości, a przede wszystkim nadziei.

Gromadząc się przy choince i zasiadając do wigilijnej wieczerzy, pamiętajmy też o rolnikach i producentach żywności, dzięki którym na naszych stołach pojawia się chleb i doskonała żywność. To oni na co dzień zapewniają nam bezpieczeństwo żywnościowe.

Cieszmy się wspólnym przeżywaniem narodzin Chrystusa i dziękujmy Bogu za opiekę. Niech nadchodzący 2023 rok obdarzy Państwa wieloma Łaskami Bożymi, zdrowiem i pomyślnością. Niech pokój zagości na świecie i w naszych sercach.

Henryk Kowalczyk
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Z okazji zbliżającego się
Bożego Narodzenia
pragniemy życzyć pełnych
radości i spokoju świąt.
Niech ten czas będzie pełen
ciepła i rodzinnej atmosfery.
Dużo radości, pogody ducha,
spełnienia marzeń
i wszelkiej pomyślności,
a także wielu sukcesów
w nadchodzącym 2023 roku.

życzą Dyrekcja i pracownicy
ZODR w Barzkowicach

eprasa.pl 1104aa80c7

W NUMERZE

SYGNAŁY - INFORMACJE

5/ Jesienne barwy w stroikach z Niekłończycy
6/ Zachodniopomorski doradca w krajowej trójce
7/ Gąska na podium
8/ Warsztaty w Giezkowie i Niekłonicach
9/ Polsko-niemieckie szkolenia technologiczne
11/ Twórczość ma się nijak do finansów
14/ Pasieka to hobby i zarazem biznes
16/ Fenomen czarnego czosnku
18/ Aplikacja eDWIN w pełni dostępna. Każdy może z niej skorzystać
20/ Projekt Gospodarka nawozowa a ochrona wód
22/ Powstaje nowa branża
24/ Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne
25/ Czy złote lata GS-ów minęły bezpowrotnie?
27/ Zagrody edukacyjne województwa zachodniopomorskiego – Gospodarstwo Ekologiczne Juchowofarm

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ

29/ Złoto Ameryki, czyli uprawa kukurydzy na nasiona
31/ Zmiana ustawy o nawozach i nawożeniu
32/ Zalecenia
35/ Zapiaszczenie u koni, jak możemy temu zapobiec?

W ZGODZIE Z NATURĄ

36/ Ograniczanie zachwaszczenia zbóż w rolnictwie ekologicznym

PORADNIK GOSPODYNI

38/ Świąteczne pierniki
40/ Przekąski i przystawki
43/ Anyż gwiaździsty
45/ Ryby i inne stwory wodne na naszych stołach - Flaczki z kalmarów
46/ Zima w ogrodzie
47/ Kalendarz biodynamiczny

EKONOMIKA DLA ROLNIKA

48/ Kto zobowiązany jest do zapłaty podatku rolnego?
50/ Ceny energii elektrycznej w 2023 r.
51/ Zarządzanie ryzykiem – kolejny nabór
52/ Wzrasta podatek dochodowy od działów specjalnych produkcji rolnej
53/ Pieniądze płyną do rolników
54/ Informacja handlowo-rynkowa
57/ Rynki rolne

I Zastępca Dyrektora
mgr inż. Adam Kalinowski

Dyrektor ZODR
mgr inż. Dariusz Kłos

II Zastępca Dyrektora
mgr Krzysztof Duszkiewicz

Szanowni Państwo

Koniec roku to dla wszystkich z nas czas podsumowań i planów na przyszłość. Od dobrych kilku lat każdy nowy rok przynosi rolnikom dużo zmian. Jedno jest jednak pewne – wszyscy staramy się, by nasza polska wieś była coraz bardziej konkurencyjna, bogatsza, nadążająca za zmieniającą się rzeczywistością.

Dla rolników początek 2023 roku będzie czasem nie tylko na planowanie prac, zasiewów i inwestycji, ale też na zapoznanie się z zapisami nowej Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Opierać się ona będzie na 10 kluczowych celach, a będą to: zapewnienie rolnikom godziwych dochodów, dbanie o środowisko, zachowanie krajobrazów i różnorodności biologicznej, wsparcie wymiany pokoleniowej, dynamiczny rozwój obszarów wiejskich, ochrona jakości żywności i zdrowia, promowanie transferu wiedzy i innowacyjności, zwiększenie konkurencyjności, poprawa pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu. Na realizację Planu składa się: wsparcie w kwocie 17,3 mld euro w ramach I filaru WPR (dopłaty bezpośrednie) oraz 4,7 mld euro w ramach II filaru WPR – na wsparcie obszarów wiejskich. W II filarze, prócz środków UE, przewidziane jest także współfinansowanie krajowe – ponad 3,2 mld euro.

Drugi Program to Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Składa się z 54 inwestycji i 48 reform. Budżet KPO to ponad 35 mld euro. Środki te wzmocnią polską gospodarkę po pandemii koronawirusa, sprawią też, że będzie ona łatwiej znosić wszelkie kryzysy. Zostaną przeznaczone przede wszystkim na sfinansowanie przedsięwzięć związanych z transformacją klimatyczną i cyfryzacją. Realizacja celów przyjętych w KPO - do sierpnia 2026 r. Cel horyzontalny KPO to wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej kraju. Cele szczegółowe KPO to: jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa; zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności; wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Realizacja KPO została skoncentrowana wokół sześciu komponentów, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji, a są to: odporność i konkurencyjność gospodarki; zielona energia i zmniejszenie energochłonności; transformacja cyfrowa; efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia; zielona, inteligentna mobilność oraz poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Rolnictwo jest jednym z filarów wdrażanej strategii Polski Ład dla polskiej wsi, w ramach której przewidziano do realizacji 7 kluczowych zmian, dotyczących m.in. przejścia na emeryturę rolniczą bez konieczności przekazania gospodarstwa, nowego systemu ubezpieczeń upraw dla rolników, bezpłatnego miejsca do handlu rolniczego w miastach, tworzenia miejsc bezpośredniej sprzedaży i przetwarzania produktów rolnych i rozwoju zakładów przetwórczych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach, zwiększenia wydatków na walkę z ASF i odbudowę produkcji trzody chlewnej, funduszy na magazynowanie wody opadowej i z roztopów czy dodatków do dopłat dla małych i średnich gospodarstw, które pozwolą zwiększyć dopłatę do hektara.

Przyszły rok to także czas wzmożonych prac doradców rolniczych, którzy będą mieli za zadanie zapoznać rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z nowymi elementami wsparcia i interwencji w ramach Planu Strategicznego WPR, z nowymi programami i możliwościami. Mowa tu na przykład o silniejszym ukierunkowaniu na klimat i środowisko (40% środków w ramach PS WPR na klimat i 35% środków EFRROW na środowisko), w tym np. mocny akcent na elementy tzw. zielonej architektury (ekoschamaty) czy na możliwości wsparcia w ramach interwencji sektorowych (promocja działań grupowych). Rozpoczęcie wdrażania Planu Strategicznego WPR przewidziane jest na styczeń 2023 r., po zakończeniu prac nad legislacją krajową.

Jak widać pozornie spokojna zima będzie jednak czasem na zagłębienie się w nowe przepisy, zapoznanie się z pojawiającymi się przed nami możliwościami i przeanalizowanie wymagań zawartych w przepisach wykonawczych. Doradcy Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach już teraz przygotowują się do świadczenia pomocy rolnikom. Śledzimy zmiany, czytamy przepisy. Będziemy o wszystkich nowościach mówić Państwu na szkoleniach, opisywać zmiany na łamach *Zachodniopomorskiego Magazynu Rolniczego* oraz informować na naszej stronie internetowej www.zodr.pl.

To wszystko przed nami, a już dziś wszystkim czytelnikom *Zachodniopomorskiego Magazynu Rolniczego* życzymy, by zbliżające się Święta Bożego Narodzenia były niezapomnianym czasem, spędzonym bez trosk i pośpiechu, w gronie kochających nas ludzi, a nadchodzący Nowy 2023 Rok pełen był wielu radosnych chwil.

Dyrekcja ZODR w Barzkowicach

eprasa.pl 1104aa80c7

Jesienne barwy w stroikach z Niekłończycy

SŁAWOMIRA ROGALEWSKA, PZDR w Szczecinie

29 października członkinie KGW Inicjatywa Wiejska spotkały się na warsztatach, których celem, było tworzenie własnych kompozycji kwiatowych. Organizatorami warsztatów było Koło Gospodyń Wiejskich, Rada Sołecka i Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Szczecinie, reprezentowany przez Sławomirę Rogalewską. Jedną z zaproszonych osób była Ewa Maj, florystka, która zapoznała uczestniczki z symboliką i znaczeniem różnych gatunków kwiatów oraz ich kolorystyką. Doradca Sławomira Rogalewska przedstawiła zasadę tworzenia podstawy z zielonych elementów-iglaków, tzw. stroiszu. Omówiono krok po kroku jak tworzyć stroik, który będzie kompozycją trwałą i stabilną. Uczestniczki dowiedziały się m.in. jak odpowiednio przycinać gałązki, głównie jodły i świerka srebrzystego, umieszczane potem we floretach przeznaczonych dla roślin żywych. Panie z dużym zaangażowaniem tworzyły piękne kompozycje z kwiatów hortensji ogrodowej i bukietowej, kwiatostanów rozchodnika, trzmieliny żółtej i różnokolorowych berberysów, ostrokrzewu, jałowca, gałązek z jabłoni rajskiej z owocami oraz różnych gatunków iglaków. Do upiększania kompozycji użyto także kwiatów sztucznych, których część została zakupiona przez organizatorów. Powstały piękne i niepowtarzalne kolorowe dzieła, tworzone z wielką pasją i pomysłowością. Niektóre panie dzięki uczestnictwu w warsztatach odkryły, że drzemie w nich wielki talent, który trzeba rozwijać w kolejnych spotkaniach. Większość powstałych kompozycji uczestniczki przeznaczyły na groby swoich bliskich.

eprasa.pl 1104aa80c7

Zachodniopomorski doradca w krajowej trójce

Sławomira Rogalewska z PZDR w Szczecinie znalazła się w gronie najlepszych doradców rolniczych w kraju.

SYLWIA LENARD, ZODR w Barzkowicach

Uroczyste ogłoszenie wyników III edycji ogólnopolskiego konkursu DORADCA ROKU miało miejsce 17 listopada w Poznaniu, podczas Dnia Przedsiębiorcy Rolnego 2022.

Konkurs DORADCA ROKU zorganizowało Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu. Jego cel to popularyzacja i promowanie osiągnięć doradców w zakresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Konkurs został objęty patronatem honorowym ministra rolnictwa Henryka Kowalczyka. Najlepszymi doradcami w 2022 roku zostali:

- I miejsce – Jarosław Cichocki, reprezentujący Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu,
- II miejsce – Dorota Piękna-Paterczyk, reprezentująca Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu,
- III miejsce – Sławomira Rogalewska, reprezentująca Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.

Uroczystości towarzyszyła ogólnopolska Konferencja Dzień Przedsiębiorcy Rolnego 2022 pod hasłem: „Jak innowacyjne rozwiązania wpływają na zmniejszenie ryzyka w produkcji rolniczej?" realizowana w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR). Celem konferencji było zaprezentowanie innowacyjnych rozwiązań, możliwych do wdrożenia w gospodarstwie rolnym, warunkujących wzrost dochodu rolniczego oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w tym zakresie. Uczestniczyli w niej rolnicy, doradcy rolniczy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele nauki, brokerzy innowacji, przedstawiciele organizacji samorządowych i pozarządowych. Poruszono podczas niej temat wpływu bieżącej sytuacji na produkcję rolniczą w dobie zmian rynkowych oraz zastanawiano jak Europejski Zielony Ład zmieni polskie rolnictwo.

Jednym z punktów konferencji była debata: Jak skutecznie reagować na zmieniające się uwarunkowania rynkowe? Po koniec uczestnicy mogli wziąć udział w jednym z dwóch paneli dyskusyjnych dotyczących produkcji roślinnej bądź produkcji trzody chlewnej. ■

Fot. E. Pawłowicz, S. Lenard

eprasa.pl 1104aa80c7

Gąska na podium

Zakończył się II etap, wojewódzki, konkursu Bitwa Regionów. „Gąska na szarej, szara na gąsce" – to nazwa najlepszej potrawy w województwie zachodniopomorskim.

SYLWIA LENARD, ZODR w Barzkowicach

Od 25 czerwca do 24 września, w ramach „Bitwy Regionów", zorganizowano w województwie zachodniopomorskim 12 „Pikników z Produktem Polskim". Podczas każdego z nich Koła Gospodyń Wiejskich zmagały się w konkursie na najlepsza potrawę, a zwyciężczynie każdego z Pikników zakwalifikowały się do etapu wojewódzkiego. I tak 5 listopada w Mieszkowicach odbył się finał regionalny, podczas którego o miano najlepszej walczyły potrawy przygotowane przez:

- KGW Ko-Bitka z Ładzina – Dwa gołębie w garści na ładzińskiej pajdzie,
- KGW w Nastazinie – Bigos z leśną nutą,
- KGW na Fali w Dźwirzynie – Gołąbki na fali,
- KGW Strzebielewo – Gąska na szarej, szara na gąsce,
- KGW w Chwarstnicy – Chwarstnickie pierogi od nowoczesnej gospodyni,
- KGW w Dobiesławiu Harde babki – Żeberka wieprzowe po Cysewsku,
- KGW Mechowo – Chrupiący śledź w pietruszkowej pierzynce z nutą cytryny po Mechowsku,
- KGW Kulturka w Mirosławcu – Mirosławieckie dary natury,
- KGW Spore Babki w Sporym – Spora babka,
- KGW Malwa w Chłopach – Skarp w szuwarach pod drzewem,
- KGW Siemczynianki w Siemczynie – Pstrąg smażony w ziołach,
- KGW w Dominikowie – Gołąbki Dominikańskie z kaszą jęczmienną i ziemniakami w sosie grzybowym.

Pierwsze miejsce w wojewódzkim etapie zdobyło danie przygotowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Strzebielewie, które będzie walczyć o miano najlepszej potrawy w Polsce. Drugie miejsce zajęło KGW Kulturka z Mirosławca, trzecie – KGW w Nastazinie, wyróżnienie zaś trafiło do KGW Siemczynianki.

Organizatorami tego ogólnopolskiego konkursu są KOWR, MRiRW, ARiMR, KRUS, zaś przy organizacji wojewódzkich etapów Pikników aktywnie uczestniczyły ośrodki doradztwa, w tym ZODR w Barzkowicach.

Celem Konkursu, skierowanego do Kół Gospodarstw Wiejskich, jest promowanie regionalnych potraw, a także bogactwa i różnorodności lokalnych tradycji kulinarnych; promowanie oraz informowanie o produktach rolnych i żywnościowych, metodach ich produkcji, a także systemach jakości produktów rolnych i żywnościowych, promowanie i wspieranie kół gospodyń wiejskich, w szczególności w zakresie aktywizacji wspólnot i społeczności lokalnych na obszarach wiejskich. ■

Fot. i źródło: KGW Strzebielewo, KOWR, Adam Kalinowski

eprasa.pl 1104aa80c7

Warsztaty w Giezkowie i Niekłonicach

BARBARA PODOLAK, PZDR w Koszalinie

Listopad w polskiej tradycji i kulturze to szczególny czas zadumy i refleksji nad przemijaniem. Wieki temu rozpalano ogromne ogniska na grobach zmarłych, a sam proces rozpalania ognia miał cel oczyszczający – wierzono, że dawał on ochronę przed złem. Dziś z tego zwyczaju pozostało zapalanie wielokolorowych zniczy, które są symbolem pamięci i tęsknoty za bliskimi, którzy odeszli. W Polsce to święto obchodzi się z dużą pokorą i dbałością o pamięć zmarłych. Dlatego już wcześniej skupiamy się na porządkowaniu miejsc pochówku, przygotowaniu okolicznościowych stroików i udekorowaniu grobów. Tym bardziej satysfakcja jest większa, jeśli wykonamy je własnoręcznie. W tym właśnie celu 27 i 28 października w świetlicach wiejskich w Giezkowie i Niekłonicach odbyły się pokazy połączone z warsztatami wykonywania stroików nagrobnych. Celem spotkań była aktywizacja kobiet – mieszkanek gminy Świeszyno, przekazanie nowych trendów we florystyce, a szczególnie współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich funkcjonującymi na terenie gminy. Uczestniczki warsztatów własnoręcznie wykonały bardzo oryginalne stroiki nagrobne. Pomysłowość i zaangażowanie były imponujące. Z wykorzystaniem floretu do układania kompozycji z żywych kwiatów, różnych odmian świerków, jałowca, cisów powstały arcydzieła. Do ozdabiania kompozycji wykorzystano sztuczne i żywe kwiaty, susz florystyczny, gałązki rozchodnika, wierzby, juk ogrodowych, trzmieliny, kwiatostanów lampionów chińskich i dynie ozdobne. Całość kompozycji dopełniła siatka florystyczna, która jest wdzięcznym materiałem do wykonywania tego typu dekoracji.

ZAPRENUMERUJ U DORADCY!

OGŁOSZENIA DROBNE OD ROLNIKÓW ZAMIESZCZAMY BEZPŁATNIE

PRENUMERATA ZACHODNIOPOMORSKIEGO MAGAZYNU ROLNICZEGO U DORADCY ZODR TO JEDYNIE 30 ZŁ ROCZNIE

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ TAKŻE WSZYSCY DORADCY POWIATOWYCH ZESPOŁÓW DORADZTWA ROLNICZEGO ZODR

Tel. 91 479 40 59
e-mail: redakcja.barzkowice@home.pl
poczta: ZODR Barzkowice, Redakcja ZMR
73-134 Barzkowice 2

Skorzystaj z oferty

Ogłoś się na naszych łamach

eprasa.pl 1104aa80c7

Polsko-niemieckie szkolenia technologiczne

Co roku jesienią odbywają się szkolenia z zakresu produkcji zwierzęcej we współpracy trzech instytucji – Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego (ZUT), Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt w Szczecinie oraz Związku Rolników Uecker-Randow w Pasewalku. Kolejne, tegoroczne, spotkanie technologiczne polsko-niemieckie już za nami.

CECYLIA WOJNIK, PZDR w Szczecinie

Tym razem spotkaliśmy się w gospodarstwach Teresy i Piotra Urbańskich w Łęgach oraz Mai Polikowskiej w Brzózkach. Rolnicy z obu krajów oraz studenci ZUT w Szczecinie mieli okazję zapoznać się z hodowlą bydła mlecznego w nowoczesnym gospodarstwie państwa Urbańskich. Gospodarze oprowadzili i zapoznali uczestników z historią jego powstania, mocno skupiając się na postępie hodowlanym, jaki przez lata osiągnęli w hodowli krów rasy holsztyńsko-fryzyjskiej. Zwiedzający mieli okazję zobaczenia procesów technologicznych, obejrzenia obory oraz mleczarni wraz z pozostałą infrastrukturą. Państwo Urbańscy opowiedzieli o możliwościach pozyskania środków finansowych na rozwój gospodarstwa rolnego przy pomocy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, gdyż sami są beneficjentami działania „Modernizacja gospodarstw rolnych", dzięki któremu zakupili nowoczesne ciągniki wraz z osprzętem, jak i panele fotowoltaiczne.

W gospodarstwie agroturystycznym Stajnia Brzózki pani Polikowskiej uczestnicy szkolenia, po zwiedzeniu gospodarstwa, nastawionego na turystykę i rekreację konną, skupili się na hodowli alpak odmiany Huacaya. Tutaj zapoznali się z użytkowaniem wełnistym i mlecznym tych zwierząt, obejrzeli bardzo dobre warunki utrzymania alpak, porozmawiali o trudnościach w hodowli i opiece nad zwierzętami.

Jak zwykle łącznikiem w dialogu polsko-niemieckim była Marta Werner, specjalistka do spraw niemiecko-polskich ze Związku Rolników Uecker-Randow, a fachową wiedzą zarówno w zakresie krów mlecznych, jak i alpak służyła prodziekan do spraw kształcenia i studentów Małgorzata Szewczuk. Całość spięła i nadzorowała Cecylia Wojnik z Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Szczecinie. To jednak nie koniec polsko-niemieckiej integracji na niwie szkoleniowej, gdyż już w grudniu 2022 roku odbędą się cykliczne już warsztaty tworzenia stroików świątecznych, podczas których uczestniczki z obu krajów stworzą niepowtarzalne ozdoby stołu wigilijnego. ■

eprasa.pl 1104aa80c7

ZAPRASZAMY NA

WIOSENNĄ WYSTAWĘ OGRODNICZO-PSZCZELARSKĄ

22-23 kwietnia 2023 r.

- PROMOCJA PRODUKTÓW LOKALNYCH, TRADYCYJNYCH I REGIONALNYCH
- PRODUKTY PSZCZELE I EKOLOGICZNE
- EKO STREFA
- STOISKA PSZCZELARSKIE
- STOISKA OGRODNICZE
- STOISKA RĘKODZIEŁA
- STOISKA ROLNO-SPOŻYWCZE
- STOISKA HANDLOWE
- STOISKA GASTRONOMICZNE
- KONKURSY, ZABAWY i inne atrakcje

ORGANIZATOR WYSTAWY: ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 561 37 00 - 02, e-mail: administracja.barzkowice@home.pl
Więcej na: www.zodr.pl

eprasa.pl 1104aa80c7

Wywiady Cecylii Wojnik

Twórczość ma się nijak do finansów

Rozmowa z **JANEM PIOTREM ZIĘCIAKIEM**, twórcą ludowym z Wołczkowa w gminie Dobra

Od kiedy rzeźbi pan w drewnie i dlaczego akurat taka forma wyrazu znalazła u pana uznanie?
To był rok 1972, kiedy to mogłem tylko pomarzyć, aby kupić farby olejne. Drewno było mnie najbliżej i było najtańsze. Dostępne w sklepach były jedynie akwarele, pastele byle jakiej jakości, natomiast farby olejne dostępne były tylko dla profesjonalistów. A wszystko zaczęło się niewinnie, w deszczową wiosnę, kiedy to nie było możliwości wyjechania w pole i z nudów podebrałem szwagrowi kawałek klocka. Dobrze zaostrzonym nożem do kotletów wyrzeźbiłem Herkulesa niosącego Światowida, więc pomieszałem antyk z naszymi pogańskimi wierzeniami.

Jak długo trwała praca nad tą pierwszą rzeźbą?
To dosyć długo trwało, choć była to mała praca, to jednak obawiałem się, aby mi się nie skruszyła w dłoniach, ponieważ wykonywałem tę pracę z drewna sosnowego. Kiedy pokazałem ten kawałek klocka już w postaci rzeźby, szwagier był zdziwiony, ale odzew rodziny był taki, że jest to zmarnowany czas, który mogłem wykorzystać na prace bardziej poważne, których nigdy nie brakuje w gospodarstwie rolnym.

A kiedy wobec takiej jawnej krytyki ze strony najbliższych zdecydował się pan publicznie zaprezentować swoje prace?
Mimo takiego negatywnego podejścia do mojej pracy ze strony rodziny i sąsiadów, moje wyjście do publiczności odbyło się dosyć wcześnie. Po niecałym roku moich pierwszych przygód z drewnem wystawiłem swoje prace na Radzie Powiatu. Były to rzeźby wzorowane na antykach, głównie byli to nadzy mężczyźni i kobiety.

Skąd biorą się pomysły na rzeźby?
Projekty moich prac noszę w sobie czasem przez wiele lat. Niektóre rysunki rzeźb, które wykonałem w latach siedemdziesiątych, dopiero teraz są realizowane. Pewne myśli zapisane odżywają później. Znajduję kawałek klocka, który pasuje do danej rzeźby i wtedy ona powstaje.

Woli pan wyrażać się w rzeźbie sacrum czy profanum?
Na początku tworzenia, prawie przez dziesięć lat, bałem się sacrum, ponieważ wiedziałem, że ten temat przekracza moją duchowość i że nie dorastam do tego tematu. Wyrzeźbienie Chrystusa, pokazanie Syna Bożego w kawałku klocka i niezbezczeszczenie tej postaci jest trudne. Ja rzeźbię klasycznie, akademicko, i tu wszystkie deformacje nie są dopuszczalne oraz powodują psucie bryły rzeźby.

Czy kiedykolwiek myślał pan o tym, żeby wyrażać się artystycznie jeszcze w innym materiale niż drewno?
Marzyło mi się wyrażać w marmurze, ale tak samo jak profesjonalne farby olejne, to i profesjonalne dłuta oraz szlachetne marmury były poza moim zasięgiem finansowym.

Czy po pierwszym przedstawieniu swoich rzeźb szerszej publiczności te możliwości finansowe zwiększyły się?
Twórczość ma się nijak do finansów. Pierwsza sprzedaż moich rzeźb miała miejsce po dziesięciu latach. Obecnie nadal posiadam rzeźby, które stworzyłem ponad trzydzieści lat temu.

Jest pan w stanie sprzedać taką rzeźbę, rozstać się z nią?
Tak, jestem w stanie rozstać się z nią. Po zakończeniu procesu rzeźbienia rzeźba żyje swoim życiem, ale część jej zawsze pozostanie w moim wnętrzu. Troszczę się tylko o to, aby znalazła dobrego nabywcę, który doceni ją i dobrze wyeksponuje. Przy naszych dzisiejszych realiach koło mojej

eprasa.pl 1104aa80c7

rzeźby musi przejść milion odwiedzających, aby znalazł się jeden klient. Społeczeństwo zubożało i nie ma znaczenia w jakim województwie jesteśmy, czy jest to duże miasto czy mała wieś – mało kogo stać teraz na zakup sztuki. Paradoksalnie prędzej znajdzie się nabywca rzeźby w małej miejscowości niż w dużej aglomeracji. Z doświadczenia wiem, że najmniejsze zaś możliwości sprzedaży wyrobów artystycznych są podczas tak zwanych imprez kulturalnych.

A czy nie myślał pan o tworzeniu rzeźb typowo pod masowego klienta – czegoś małego, szybkiego w pracy i taniego, dla uzyskania szybkiego zarobku?

Na takie rzeczy jest mi zwyczajnie szkoda drewna. Takie coś małe i szybkie powstać może z pozostałości drewna, po poważnej pracy. Są to rzeczy, przy których odpoczywam, gdzie nie muszę się angażować umysłowo w tworzenie. Sztuka jest jedna – albo jest doceniana albo nie, bez względu na jej gabaryt i cenę. Nie jestem w stanie rzeźbić na zamówienie, ponieważ rzeźbienie to moja wolność, mój czas. Na co dzień jestem przecież rolnikiem i tu oddaję swój główny czas. Mój głód rzeźbienia wyrywa mnie z tych prac rolniczych i porywa do sztuki. Taka rzeźba na zamówienie to, niestety, twórcza prostytucja, której ja nie chcę się oddawać.

Wspomniał pan o klockach, z których powstają pana dzieła. Czy to jest tak, że widzi pan kawałek drewna i oczami wyobraźni widzi co z niego powstanie?

Tak właśnie jest. Czasami nawet jadąc ciągnikiem w okolicach lasu zauważam kawałek klocka, mijam go przez dłuższy czas, a potem po niego wracam. Nie mam czasu już na rysowanie projektu, ale za to mam zdolność obrócenia bryły w wyobraźni i tu już nie tracąc czasu tworzę z tego klocka to, co mi wyobraźnia podpowiada.

Na terenie gospodarstwa działa również bardzo prężnie pańska galeria rzeźby. Od jak dawna goście mają możliwość oglądania tu prac?

Moja pierwsza galeria powstała już po trzech latach rzeźbienia, ale nie była galerią w dosłownym tego słowa znaczeniu. W moim rodzinnym domu w Wojcieszynie moje rzeźby zdobiły pokój gościnny. Następnie moje rzeźby przeniosły się na zwalniane przez moje wychodzące za mąż siostry pokoje i tu również były wystawiane. Natomiast galeria w Wołczkowie powstała w roku 2006, czyli od roku, w którym przeprowadziłem się tu po zmianie stanu cywilnego. Ta pierwsza wołczkowska galeria powstała na poddaszu domu mieszkalnego, jednak nie spełniała swojej roli i od piętnastu lat znajduje się na strychu pomieszczeń gospodarczych, tuż przy mojej pracowni rzeźby.

Czy galeria jest ogólnodostępna?

Chętni zwiedzający proszeni są o wcześniejsze umówienie się na zwiedzanie. Jednak w dniach, kiedy jest otwarty nasz sklep przy gospodarstwie, bo i taki posiadamy, czyli we wtorki, czwartki i w soboty, również jest możliwość zwiedzania galerii z naszym pracownikiem odpowiedzialnym za sprzedaż w tymże sklepie. Zwiedzający może zostać sam w galerii i spokojnie kontemplować sztukę nawet cały dzień.

Jest pan artystą samoukiem, ale czy zdarzało się panu sięgać do literatury fachowej, aby pogłębiać swoją wiedzę, rozwijać techniki?

Akademickie podejście do sztuki nie przychodzi samo do człowieka. Ja otaczałem się rzeźbą antyczną, wzorowałem się na rzeźbach Michała Anioła, Wita Stwosza, a następnie poszedłem w stronę Dunikowskiego, Zemły. Mało kiedy miałem okazję odwiedzać muzea, które od mojej miejscowości były bardzo odległe. Ale wiedza

eprasa.pl 1104aa80c7

o sztuce była dostępna, bo niedaleko miałem do biblioteki i książek, na których mogłem opierać swoją wiedzę. Do tej chwili kolekcjonuję takie pozycje o sztuce. Zawsze interesowało mnie zagadnienie jak dana rzeźba została technicznie stworzona. Dane dzieło rozbieram na czynniki pierwsze i zastanawiam się, czy ja również mogę je wykonać.

Poza tym, że jest pan artystą i rolnikiem, to jest pan także tatą. Posiada pan dwóch synów, czy któryś z nich odziedziczył talent po tacie?

Moi synowie technicznie są już przygotowani do rzeźby, bo tą przygodę z rzeźbą zaczęli już w bardzo wczesnym dzieciństwie. Natomiast ja sam zacząłem rzeźbić w późnym wieku dwudziestu lat i widzę, że do tego trzeba dojrzeć psychicznie. W moich synach widzę ten potencjał, ale sądzę, że potrzebują jeszcze kilku lat, aby przyjść do mojej pracowni, usiąść obok mnie i razem ze mną rzeźbić. Obaj moi synowie mają na swoim koncie swoje rzeźby, ciężko mi jednak obiektywnie je ocenić. Widzę jednak w tych rzeźbach dużo polotu i głębi – to jeżeli chodzi o Piotra, natomiast rzeźby Józefa są bardzo mocno osadzone w realiach teraźniejszych. Duszę artystyczną obserwuję u młodszego z synów.

Tworzy pan nieprzerwalnie od pięćdziesięciu lat. A czy jest taka rzeźba, z którą jest pan szczególnie związany?

Mógłbym podać przykłady takich rzeźb, które są mi szczególnie drogie, ale tak naprawdę to ta rzeźba, z którą czuć się będę związany najbardziej jest wciąż przede mną. Jest to nadzieja trzymająca przy życiu, że wciąż ma się coś do zrobienia, że jeszcze przede mną ta szczególna rzeźba. To dzieło życia jest wciąż przede mną.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl 1104aa80c7

Wywiady Cecylii Wojnik

Pasieka to hobby i zarazem biznes

Rozmowa z **ZENONEM PNIEWSKIM**, Hodowla Pszczół z Santoku, województwo lubuskie

Skąd pomysł na założenie nie zwykłej pasieki, a na hodowlę pszczół?
Jestem pszczelarzem od urodzenia, gdyż już mój tato prowadził swoją pasiekę i prowadzi ją nadal. W związku z tym już prawie 50 lat pracuję przy pszczołach. Swoją własną pasiekę założyłem trzydzieści lat temu, a przy tej pasiece założyłem hodowlę pszczół. Posiadam matki pszczele, tak zwane królowe, które są reproduktorkami, od których pozyskuję materiał. Hoduję swoje matki, które sprzedaję na terenie naszego kraju. Ja natomiast reperuję swoje stado, podnosząc tym wartość genetyczną swojej produkcji przez zakup pszczół z Niemiec i z Polski.

A skąd się wzięła ta potrzeba hodowli?
Wzięła się z potrzeby genetycznego udoskonalania moich pszczół. Zmieniam krew mateczną i ojcowską, aby pszczoły lepiej się rozmnażały, przynosiły więcej miodu i aby się nie roiły. Chciałem wyhodować pszczoły łagodne, nie żądlące swojego opiekuna. Praca przy pszczołach łagodnych jest prostsza, a pszczelarz nie musi ubierać się jak kosmonauta.

A czy przy tym stopniu zróżnicowania genetycznego występują u pana jeszcze problemy z rojeniem?
Wyselekcjonowałem swoje rasy do tego stopnia, że nie występuje już u mnie problem rojenia się pszczół.

Ile rodzin pszczelich znajduje się w hodowli?
Znajduje się u mnie około dwustu rodzin pszczelich. Jest to dość spora pasieka.

Jakiej rasy pszczoły można u pana spotkać?
Dla mnie pracują pszczoły rasy Krainka.

Dlaczego akurat ta rasa?
Ta rasa cechuje się łagodnością i dużą miodnością. Kiedyś miałem pszczoły rasy Bochwast, ale szybko z nich zrezygnowałem, gdyż wymieszanie z rasą Krainka spowodowało dużą agresję wśród pszczół. Wyczyszczenie pasieki z tych pszczół zajęło mi pięć lat i dopiero po tym czasie moje pszczoły znowu były łagodne.

A jak wygląda rozmieszczenia uli?
Moje ule są rozmieszczone w powiecie gorzowskim, na terenie gospodarstw rolnych oraz na terenach leśnych. Ogółem jest to pięć miejsc, gdzie znajdują się moje ule.

Czy sporządza pan umowy na użyczenie pożytków dla swoich pszczół?
Raczej są to umowy ustne i zazwyczaj jest to bezpłatne użyczenie terenu.

W związku z tym, że ule są rozmieszczone w terenie, dosyć daleko od pana miejsca zamieszkania, spotkał się pan z aktami wandalizmu?
Kiedyś zdarzyło się tak, że ktoś przewrócił moich pięć uli. Na szczęście nie wydarzyło się nic gorszego, natomiast znane mi są sytuacje, w których ktoś zniszczył doszczętnie pasiekę.

A czy ma pan problemy z opryskami chemicznymi wykonywanymi na polach przez rolników?
Na szczęście nie. No moim terenie rolnicy są na wysokim poziomie. Rolnicy wielkopowierzchniowi dbają o zdrowie pszczół, informują mnie o planowanych zabiegach agrochemicznych. Natomiast obawiam się działkowców, ponieważ takie osoby nie zwracają uwagi na porę, w jakiej wykonują opryski. Przyjeżdżają na swoją działkę i chcą wykonać pracę, bez względu na porę dnia.

eprasa.pl 1104aa80c7

Jakiego rodzaju miody pan produkuje?
Tak naprawdę, to nie ja produkuję miody, robią to moje pszczoły. Są to miody wielokwiatowe, lipowe, akacjowe, faceliowe, gryczane oraz czasami wrzosowe, a także miody spadziowe.

Czy pańskie pszczoły produkują miody tradycyjne, czy też wprowadza pan nowości?
Moje miody są miodami tradycyjnymi. Nie wytwarzam na przykład ziołomiodów, czyli miodów z domieszką ziół. Jeżeli dodałbym cokolwiek do miodu to byłby to już produkt przetworzony i nie mógłbym go sprzedawać na zasadach dotychczasowych.

Czy oprócz miodu sprzedaje pan także inne produkty pszczelarskie?
Tak, sprzedaję pyłek pszczeli, propolis – tak zwany kit pszczeli.

Gdzie można je kupić?
Najczęściej sprzedaję swoje miody na lokalnym rynku, jak również bezpośrednio z miejsca mojego zamieszkania. Moje miody można też spotkać na stoiskach warzywniczych oraz w sklepach.

W ostatnim czasie na rynku pojawiły się miody kremowane. Czy i takie może u pana kupić?
Nie robię miodów kremowanych. Kupić u mnie można albo miód skrystalizowany albo płynny. Aby stworzyć miód kremowany potrzeba sporo czasu i należy mieć odpowiednią wiedzę na ten temat. Jest to specyficzna technologia, ponieważ niewłaściwie przygotowane miody kremowane, poprzez duże ich napowietrzenie, mogą fermentować.

Czym wyróżnia się miód wyprodukowany przez pana pszczoły na tle konkurencyjnych?
Z pewnością jakością. Nie oceniam innych miodów, czuję się odpowiedzialny za swoje produkty.

Czy zdarzyło się panu próbować miodów konkurencyjnych?
Oczywiście. Zawsze próbuję konkurencyjnych miodów. Mam wielu kolegów pszczelarzy, wśród których wymieniamy się doświadczeniami.

Co znajduje się na terenie pana hodowli?
Znajdują się tu na pewno pszczoły wraz z ulami, a jeżeli chodzi o sprzęt to bardzo potrzebna jest miodarka, stoły do odsklepiania ramek i inne rzeczy niezbędne w każdej pasiece.

Jakie są obowiązki pszczelarza?
Tu przede wszystkim trzeba dbać

o pszczoły. Są to żywe stworzenia, które w dni upalne potrzebują wody. Posiadając pasiekę z 50 rodzinami pszczelimi w upalne dni należy dostarczyć nawet 30 litrów wody, ponieważ nie wszędzie jest naturalny dostęp do wody.

Jaki jest szacunkowy koszt założenia przydomowej pasieki?
Ul kosztuje około 400 złotych, doliczyć należy zakup rodziny pszczelej z odkładów, a do tego zakup sprzętów, takich jak miodarka, podkurzacz i inne drobne rzeczy. Na pewno jest to kosztowna inwestycja. Ale ważniejsze niż koszty jest to, aby posiadać czas na zajmowanie się pszczołami.

A jakie są formalności przy zakładaniu pasieki?
Aby założyć swoją pasiekę trzeba przede wszystkim należeć do koła pszczelarzy, aby pozyskiwać wiadomości, informacje, mieć się gdzie doszkolić. Należy także zgłosić zamiar prowadzenia takiej działalności do Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej.

A gdzie zdobywa pan swoją wiedzę z zakresu nowości wśród pszczół?
Spotykam się z pszczelarzami z terenu całej Polski, aby wymieniać doświadczenia pszczelarskie. Korzystam także ze szkoleń organizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, uczęszczam na indywidualne szkolenia Polskiego Związku Pszczelarskiego. Sam jestem Członkiem Zarządu Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy i wiem jak ważne jest to podnoszenie stanu swojej wiedzy. Jestem również prezesem Koła Pszczelarzy w Santoku.

Czy pasieka to dla pana hobby czy biznes?
Na pewno jest to hobby, ale i biznes, bo jest to moje źródło utrzymania. Miód wytwarzam z przyjemnością.

A czy jest to opłacalna przyjemność?
Przy obecnych cenach paliw sam dojazd do moich uli jest kosztowny. Również ceny cukru używanego do zakarmiania pszczół oraz ceny leków dla nich bardzo poszły do góry, co spowodowało, że wytwarzanie miodu staje się coraz mniej opłacalne. Ja, produkując miody, nie liczę godzin swojej pracy, a jest ich naprawdę bardzo wiele, bo okazało by się, że muszę do tej produkcji sporo dołożyć.

Czy zamierza pan w przyszłości powiększyć swoją pasiekę?
Jest to trudne pytanie. Nie do końca chciałbym powiększać swoją pasiekę, a raczej utrzymać dotychczasowy jej stan. Przy takiej ilości rodzin pszczelich potrzeba bardzo wiele godzin pracy, które nie zawsze są wynagradzane finansowo tak, jak być powinny. Ja w pasiece praktycznie pracuję sam, żona pomaga mi podczas wirowania miodu. Zatrudnianie pracownika jest dla mnie nieopłacalne.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl 1104aa80c7

Wywiady Cecylii Wojnik

Fenomen czarnego czosnku

Rozmowa z **ALEKSANDRĄ PAPIEŻ-WIŚNIEWSKĄ**, współwłaścicielką gospodarstwa rolnego w Podlipcach, województwo zachodniopomorskie

Od pewnego czasu jest pani wraz z mężem wytwórcą czarnego czosnku, wielkiego novum na polskim rynku, jednak ostatnio do swojej oferty dołączyła pani także czosnek kiszony. Skąd taki pomysł?
Inicjatorem i pomysłodawcą wszystkich pomysłów jest mój mąż, a ja staram się go wspierać. W związku z tym, że chiński, egipski czosnek zalewa polski rynek, nie udaje nam się sprzedaż całego czosnku, jaki wyprodukujemy, a mamy go na dwóch hektarach, to trzeba było coś z tym niesprzedanym towarem zrobić. Nie posiadamy jeszcze chłodni, więc postanowiliśmy ten cały czosnek włożyć w beczki i go ukisić. Okazało się, że wyszedł nam bardzo fajny antybiotyko-probiotyk.

Co znajduje się w takiej beczce oprócz samego czosnku?
Do takiej beczki wrzucamy wszystko, co powinno się w niej znaleźć według starodawnej receptury babć. Taki czosnek kisi się tak samo jak ogórki, czyli dodajemy do niego koper, chrzan, gorczycę, zalewamy solanką. Po dodaniu tego wszystkiego odstawiamy na jakiś czas i czekamy na efekty.

W jak dużych beczkach kiszą państwo swój czosnek?
Obecnie posiadamy małe beczki, bo około 30-litrowe. Następnie przelewamy czosnek do mniejszych słoików i pasteryzujemy.

Jak długo trwa okres kiszenia?
Samo przygotowanie czosnku do kiszenia jest procesem długotrwałym i żmudnym. Czosnek sprzedawany przez nas obecnie został zakiszony w październiku 2021 roku, następnie z beczek, w czerwcu 2022 roku, został przeniesiony do mniejszych, już handlowych słoiczków. Nie mieliśmy pojęcia jak długo należy kisić czosnek, aby był tym, który będzie się już nadawał do konsumpcji. Metodą prób i błędów co jakiś czas próbowaliśmy go aż w połowie bieżącego roku nabrał właściwych walorów smakowych. Ten czosnek po pół roku od zakiszenia był dobry, ale po ośmiu miesiącach był jeszcze lepszy.

Czy w przyszłości będą powstawały odmiany czosnku kiszonego z dodatkami?
Tak, na przykład w tym roku zrobiliśmy zwykły czosnek kiszony, ale także czosnek z płatkami chili. Oba wyszły nam rewelacyjnie, znaleźli się zwolennicy zarówno jednego, jak i drugiego smaku.

Ale to właśnie czosnek kiszony, w wariancie podstawowym, zdobył w tym roku nagrodę podczas XXXIV Targów Rolnych AGRO POMERANIA w Barzkowicach?
Tak, nasz czosnek otrzymał wyróżnienie w konkursie „Najlepszy wyrób na targach" w kategorii: artykuły spożywcze za czosnek kiszony oraz czosnek w occie podczas barzkowickich targów.

Ale nie tylko w samym smaku tkwi siła czosnku?
Czosnek sam w sobie posiada bardzo wiele walorów prozdrowotnych, ale jako kiszonka jest jeszcze probiotykiem. Już jeden mały ząbek czosnku, zjadany codziennie, stanowi świetne źródło cennych składników i potrafi uchronić nas przed chorobami. Jednak sam smak czosnku kiszonego wyróżnia go – nie jest tak ostry i pikantny jak świeży. Przetworzony czosnek jest łagodniejszy i dla wielu osób jest bardziej możliwą formą do zjedzenia.

eprasa.pl 1104aa80c7

A jak można zakupić państwa kiszony czosnek?
Prowadzimy sprzedaż internetową poprzez stronę www.podlipce.pl, poza tym prowadzimy sprzedaż na miejscu, w gospodarstwie. Jesteśmy również dostępni na różnorodnych targach, wystawach, jarmarkach i tym podobnych wydarzeniach.

Czy są już kolejne pomysły na tworzenie nowych produktów z czosnku?
Oprócz kiszonego czosnku próbowaliśmy jeszcze czosnku w oleju rzepakowym i w occie. Ten produkt z olejem rzepakowym ma zupełnie inny smak – nie czosnkowy, a raczej ziemniaczany, z konsystencji – idealny do rozsmarowania na kanapce. Fenomenalny jest olej z tego czosnku, bardzo esencjonalny. Natomiast czosnek w occie robimy na słodko, stanowi dużą ciekawostkę, chociaż niekłamanym królem jest czosnek kiszony.

Ale prócz czosnku kiszonego, w oleju oraz occie posiadają państwo w swojej ofercie także suszony czosnek.
Tak, jest to nasz czosnek biały odmiany Harnaś, krojony ręcznie. W związku z tym, że jest tak grubo krojony, nie traci zupełnie aromatu. Warto go dodawać wszędzie tam, gdzie dodajemy inne przyprawy – już dwa lub trzy płatki czosnku suszonego dadzą potrawie przepiękny aromat. Tego rodzaju czosnek suszymy metodą tradycyjną w suszarce do suszenia grzybów przez jedną do dwóch dób.

A czy nadal produkują państwo czarny czosnek?
Tak, chociaż aktualnie mamy problem z maszyną i w związku z tym przestój w jego produkcji.

Czy w związku ze zwiększeniem asortymentu zwiększyła się również powierzchnia uprawy czosnku?
Nie, ta powierzchnia uprawy nie zwiększyła się. Nowe produkty to sposób na zagospodarowanie nadwyżki czosnku z naszej plantacji. Nie planujemy także zwiększać uprawy, ponieważ nie mamy takich mocy przerobowych, aby tę większą ilość czosnku przerobić. Musimy pamiętać o tym, że prócz sadzenia i wykopywania czosnku całą pracę wykonujemy ręcznie.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl 1104aa80c7

Aplikacja eDWIN w pełni dostępna Każdy może z niej skorzystać

Aplikacja eDWIN, która ułatwia codzienną pracę na polu, jest już w pełni dostępna. Skorzystać mogą z niej zarówno rolnicy, jak i samorządy, instytucje naukowe oraz doradcy. Wraz z końcem października uruchomione zostały dwie ostatnie usługi w ramach platformy eDWIN - „Śledzenie pochodzenia produktów" oraz „Raportowanie zagrożeń". Aplikacja oferuje łącznie cztery usługi, z których dwie – „Wirtualne gospodarstwo" i „Udostępnianie danych meteorologicznych" udostępniono podczas premiery Platformy w czerwcu.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

Całkowite udostępnienie platformy doradczej eDWIN znacząco przyczyni się do ułatwienia codziennej pracy rolników na polu. Dzisiejszy świat opiera się na stałym postępie technologicznym oraz wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań praktycznie we wszystkich dziedzinach życia. To samo dotyczy także rolnictwa. Nowoczesne rolnictwo wymaga korzystania z innowacyjnych technologii. Tylko w taki sposób wielkopolskie oraz polskie rolnictwo może stale się rozwijać – mówi Jacek Sommerfeld, dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Pomysłodawcą utworzenia platformy eDWIN był Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Platforma jest całkowicie darmowa i dostępna dla wszystkich chętnych na komputerach oraz jako aplikacja na urządzeniach mobilnych. Z platformy mogą korzystać zarówno rolnicy, instytucje naukowe, samorządy, jak i inne chętne osoby. Szczegółowe informacje o platformie dostępne są na stronie www.edwin.gov.pl.

Aplikacja została częściowo udostępniona już w czerwcu. Od tego czasu rolnicy mogli korzystać z dwóch usług: „Wirtualne gospodarstwo" oraz „Udostępnianie danych meteorologicznych". Nadal trwały za to prace nad dwoma ostatnimi usługami, którymi są „Raportowanie zagrożeń" oraz „Śledzenie pochodzenia produktów". Te dobiegły końca w październiku, dzięki czemu wszystkie usługi są już dostępne.

W czym pomoże „Wirtualne gospodarstwo"?

„Wirtualne gospodarstwo" to najważniejsza e-usługa, która powstała w ramach platformy doradczej eDWIN. Będzie ona służyła rolnikom jako narzędzie pomocne przy zarządzaniu gospodarstwem.

Każda uprawa wprowadzona do systemu „Wirtualnego gospodarstwa" będzie monitorowana. Dlatego w przypadku wystąpienia zagrożenia zniszczenia uprawy przez chorobę lub szkodnika, system będzie o tym informować. Ponadto jedną z możliwości „Wirtualnego gospodarstwa" będzie wspomaganie decyzji rolników czy, kiedy i w jakiej ilości stosować środki do ochrony uprawy. Dzięki temu usługa przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia śro-

eprasa.pl 1104aa80c7

dowiska i żywności nadmiernie stosowanymi środkami do zwalczania chorób i szkodników.

Co więcej, „Wirtualne Gospodarstwo" ułatwi kontakt rolników z ich doradcą rolniczym. E-usługa w prosty sposób zapewni rolnikom możliwość zadania doradcy pytania czy wystosowania prośby o weryfikację zaobserwowanych zagrożeń. Każdy użytkownik będzie posiadał przypisanego do konta doradcę. Automatycznie dopisany zostanie najbliższy doradca, ale rolnik będzie miał możliwość zmiany np. na doradcę, z którym najczęściej utrzymuje kontakt.

„Wirtualne Gospodarstwo" będzie także udostępniało rolnikom raporty agrometeorologiczne. Będą one opracowywane przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego i będą miały charakter ogólny lub spersonalizowany. Raporty ogólne będą przygotowywane dla powiatów i będą uwzględniać prowadzone na terenie powiatu uprawy i panujące tam warunki agrometeorologiczne. Z kolei raporty spersonalizowane będą przygotowywane na indywidualne zamówienie usługobiorcy i będą przedstawiać analizę agrometeorologiczną wskazanego przez niego pola.

„Wirtualne Gospodarstwo" pozwoli na pozyskiwanie, gromadzenie i udostępnianie informacji o wystąpieniu na danym obszarze agrofagów. Oprócz tego rolnicy będą mieli do dyspozycji wirtualną kartę pola, która umożliwi ewidencjonowanie pracy oraz układanie e-planów ochrony roślin. To właśnie dzięki informacjom zawartym w karcie pola możliwe będzie otrzymywanie powiadomień dotyczących możliwych zagrożeń na polu.

Wirtualne gospodarstwo w praktyce

Żeby w pełni korzystać z możliwości e-usługi „Wirtualne gospodarstwo" rolnik będzie musiał się zarejestrować oraz dokonać wyboru swoich pól w usłudze. Po zalogowaniu na swoje konto będzie miał do dyspozycji kilka zakładek.

W oknie głównym pokażą się ogólne informacje o gospodarstwie. Jeżeli zostały wprowadzone uprawy, wyświetla się wykres struktury zasiewów. Ponadto prezentowane są aktualne dane meteorologiczne z wybranej stacji meteorologicznej, alerty pogodowe, ostrzeżenia o możliwości wystąpienia agrofagów na polach oraz informacje przesłane przez wybranego doradcę.

W zakładce „Karty pól" wyświetlane będzie okno przedstawiające mapę okolicy gospodarstwa, które służy do dodawania pól w gospodarstwie. Pola możemy dodawać na 3 sposoby:

- poprzez odszukanie na mapie, zaznaczenie i dodanie,
- poprzez wpisanie całego numeru działki (TERYT),
- poprzez zaimportowanie pliku przygotowanego w eWniosku.

W czasie dodawania działki możemy podać dane dotyczące uprawy. Jeżeli tego nie zrobimy, aplikacja traktuje dane pole jako nieprzydzielone, czyli nie ma na nim żadnej uprawy. Działki można dzielić i powiększać.

Korzystając z „Wirtualnego Gospodarstwa" rolnik będzie mógł wybrać na mapie swoje pole. Mapy dostępne są w 4 warstwach: OSM, Ortofotomapa (Satelita), Obszar MKO, Działki Ewidencyjne..

W zakładce „Karty pól" znajduje się także lista upraw na poszczególnych polach w naszym gospodarstwie. Klikając na poszczególne pola rolnik otrzyma bardziej szczegółowe informacje. Ponadto na polach można także dodawać różne zabiegi agrotechniczne. W zależności od potrzeb można je łączyć, na przykład oprysk rzepaku na wszystkich polach, wysiew pszenicy na różnych polach.

Po otwarciu zakładki karty pola rolnik otrzyma informacje o danym polu. Karta ma za zadanie jak najbardziej ułatwić rolnikowi pracę na polu, dostarczy szczegółowych i różnorodnych informacji.

W zakładce „Profile upraw" będzie można znaleźć wszystkie uprawy prowadzone w gospodarstwie. Ta zakładka ma wspomagać podejmowanie decyzji w integrowanej ochronie roślin. Dlatego też będzie można znaleźć w niej komentarze meteorologiczne oraz informacje o ewentualnych agrofagach.

W kolejnej zakładce – „Agrofagi" – znajduje się baza wiedzy na temat szkodników. Natomiast w ostatniej zakładce – „Meteo" – będzie można sprawdzić położenie konkretnej stacji meteorologicznej, aktualne i historyczne dane meteorologiczne, a także tygodniową prognozę pogody. Zakresy wyświetlanych danych można ustawiać samodzielnie, zależnie od potrzeb.

Udostępnianie danych meteorologicznych

W ramach platformy eDWIN będzie można korzystać także z usługi „Udostępnianie danych meteorologicznych". Użytkownicy tej usługi otrzymają dostęp do aktualnych oraz archiwalnych danych meteorologicznych, pochodzących z sieci stacji agrometeorologicznych. To z kolei pozwoli na prowadzenie analiz umożliwiających identyfikację cyklicznie powtarzających się zdarzeń, wysyłanie ostrzeżeń pogodowych czy określanie klęsk żywiołowych. Rolnicy mają dostęp do danych z około 600 stacji meteorologicznych w całej Polsce, które zbierają informacje o aktualnym stanie pogody. Każda stacja na bieżąco monitoruje między innymi temperaturę, wilgotność powietrza, sumę i intensywność opadów deszczu, ciśnienie atmosferyczne oraz prędkość i kierunek wiatru. Dane ze stacji przetwarzane będą także przez modele, które pozwolą na przygotowanie sprecyzowanego pod daną uprawę komentarza agrometeorologicznego, dzięki któremu rolnik będzie mógł podjąć decyzję na przykład o terminie wysiewu konkretnej rośliny.

Wirtualne gospodarstwo pokaże najważniejsze informacje dotyczące gospodarstwa.

Dzięki aplikacji sprawdzisz pochodzenie produktu

Z usługi „Śledzenie pochodzenia produktów" mogą korzystać zarówno rolnicy, jak i konsumenci, czyli w praktyce każdy z nas. Pozwala ona producentom na wprowadzenie do rejestru informacji o pochodzeniu produktu, z którymi mogą zapoznać się konsumenci. Możliwości tej usługi mogą docenić między innymi osoby, dla których istotne są informacje o pochodzeniu danego produktu oraz wybieranie artykułów ze sprawdzonego źródła.

Raportowanie zagrożeń

Ta usługa jest przeznaczona dla instytucji odpowiedzialnych za ochronę roślin oraz instytucji naukowych. Dzięki niej możliwe jest generowanie raportów z systemu monitoringu zagrożeń chorobami i szkodnikami w rolnictwie czy ogrodnictwie.

Platforma doradcza eDWIN powstała w ramach projektu „Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin". Prace nad platformą trwały od czerwca 2019 r. do końca października 2022 r. i uczestniczyło w nich 19 partnerów z całej Polski, w tym wszystkie wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe oraz Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy.

Na podstawie: edwin.gov.pl

eprasa.pl 1104aa80c7

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie"
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich"
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w partnerstwie z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach realizuje projekt „Gospodarka nawozowa a ochrona wód".

Głównym celem projektu jest wzrost świadomości i wiedzy mieszkańców wsi, rolników, doradców rolnych, przedstawicieli świata nauki, właścicieli i pracowników firm działających na terenach wiejskich, uczniów i nauczycieli szkół rolniczych, którzy stanowią jego grupę docelową, nt. w zakresie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki nawozowej i sposobów poprawy jakości wód.

W ramach projektu zaplanowano:
- publikację o tym samym tytule,
- cykl 3 szkoleń on-line,
- 10 stacjonarnych spotkań z rolnikami (dla ok. 250 osób).

Projekt jest odpowiedzią na aktualne problemy związane z emisją znacznych ilości zanieczyszczeń z rolnictwa do wód, głównie związków azotu i fosforu (odpowiednio 67% i 66%). W pierwszym etapie projektu powstała broszura, która została przygotowana przez interdyscyplinarny zespół ekspertów z dziedziny medycyny, zdrowia człowieka, ale także specjalistów od uprawy, nawożenia oraz zootechniki. Publikacja trafiła już do wszystkich Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego, które będą ją upowszechniać podczas spotkań z rolnikami, szkoleń, warsztatów, targów i innych wydarzeń. Zainteresowanych elektroniczną formę broszury odsyłamy do naszej strony internetowej https://www.fdpa.org.pl/gospodarka-nawozowa-a-ochrona-wod. Innowacyjnym elementem broszury są infografiki, stanowiące część publikacji i skrót graficzny tematów poruszanych w ramach projektu. Każda infografika jest samodzielną informacją z danego obszaru tematycznego. Nowością jest także multimedialna wersja broszury, która stanowi jej syntezę publikacji, ta dzięki interaktywnym przejściom może zostać wykorzystana jako proste i ciekawe narzędzie stosowane w edukacji rolników, mieszkańców wsi i innych osób z grupy docelowej projektu.

Cykl szkoleń on-line jest rozszerzeniem tematów poruszanych w broszurze. Mają one odpowiadać na aktualne problemy związane z gospodarką nawozową w kontekście ochrony wód, z zasadami żywienia roślin i zwierząt, Programem Azotanowym oraz Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej, poruszone zostaną także kwestie wpływu azotanów na zdrowie człowieka. Podczas pierwszego szkolenia przybliżone zostaną procesy chemiczne, fizyczne i fizjologiczne biorące udział w cyklach obiegu azotu i przepływu fosforu. Drugie szkolenie obejmie tematy rozpraszania związków azotu i fosforu z działalności rolniczej. Ostatnie z cyklu szkoleń dotyczyć będzie dobrych praktyk produkcyjnych dla redukcji rozpraszania związków N i P. Szkolenia będą prowadzone przez ekspertów z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB oraz Instytutu Zootechniki PIB. Cykl rozpocznie się w grudniu 2022 r. i planujemy zamknąć ten etap do końca I kwartału 2023 r. Udział w szkoleniach będzie bezpłatny i możliwy po rejestracji na stronie FDPA.

Ostatnim działaniem będą spotkania z rolnikami i mieszkańcami wsi. Planujemy 10 spotkań, dla ok. 250 uczestników, a tematem szkolenia będzie zrównoważone nawożenie jako metoda ochrony wód. Na szkoleniach będzie możliwość otrzymania broszury i uzupełnienia wiedzy z zakresu gospodarki nawozowej.

Zachęcamy do śledzenia nas na Facebook'u oraz odwiedzania strony projektu: https://www.fdpa.org.pl/gospodarka-nawozowa-a-ochrona-wod

Na stronie dostępna jest do pobrania broszura, infografiki oraz jej multimedialna wersja. Publikowane będą na niej informacje dotyczące terminów szkoleń i spotkań oraz udostępnione będą formularze rejestracyjne na szkolenia on line.

Materiał opracowany przez Fundację na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w ramach operacji pn. „Gospodarka nawozowa a ochrona wód" współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

eprasa.pl 1104aa80c7

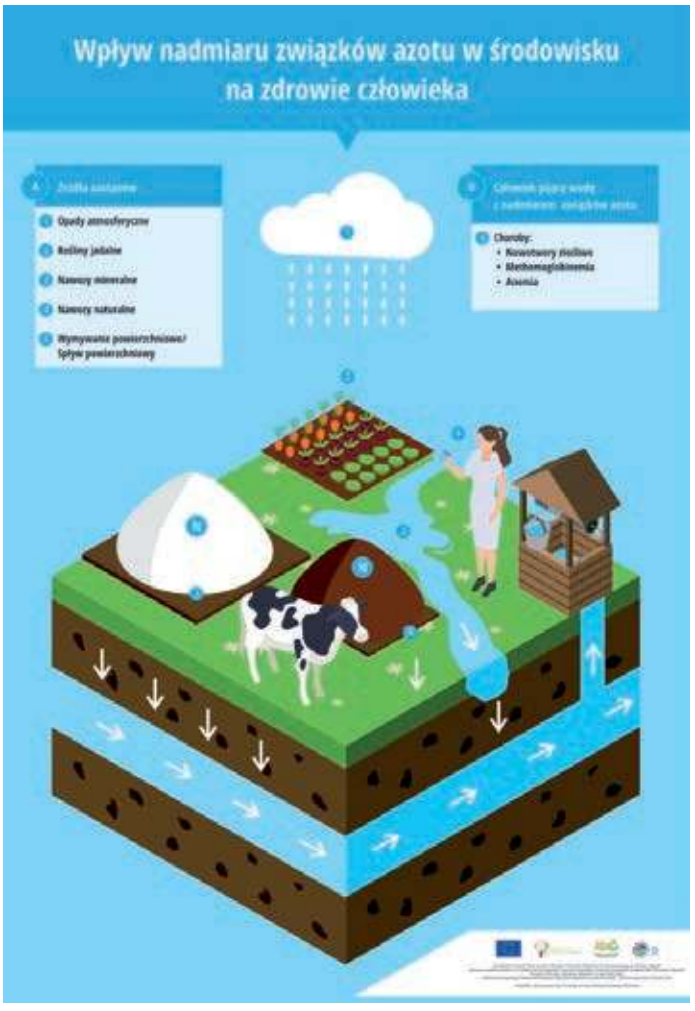

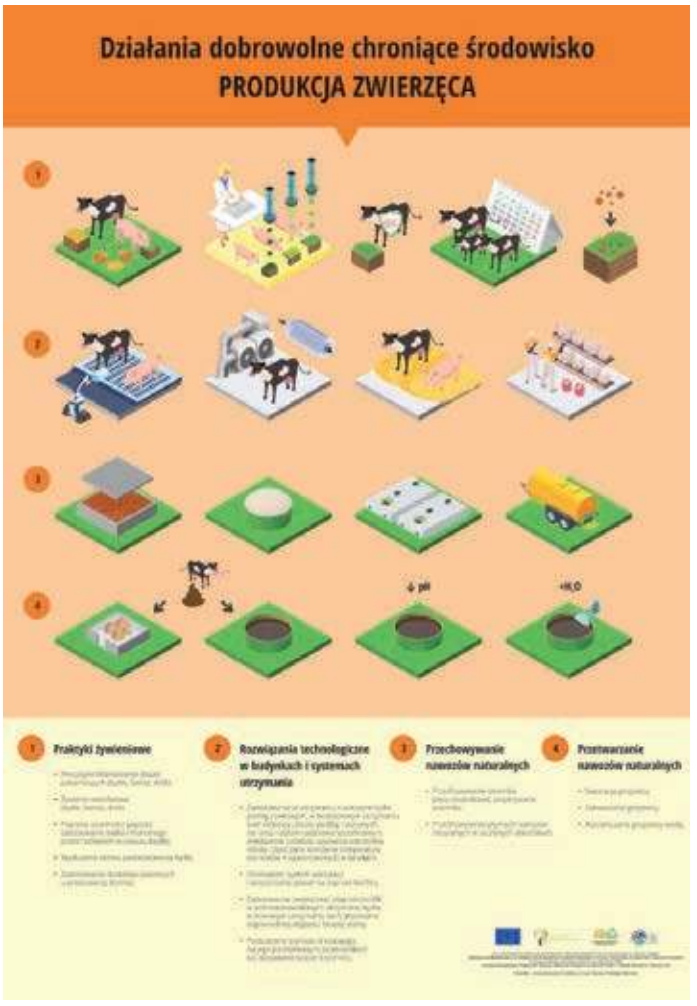

eprasa.pl 1104aa80c7

Powstaje nowa branża

Wegańskie i wegetariańskie alternatywy dla mięsa szybko zyskują na popularności – dzięki czemu budzą apetyt również dużych firm. Konkurencja wokół hodowli mięsa in vitro prawdopodobnie się zaostrzy: jak grzyby po deszczu wyrastają nowe firmy opracowujące produkty hodowane w laboratoriach.

Rynek zamienników mięsa zmienia się szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Eksperci i ekspertki przewidują na najbliższe lata globalny roczny wzrost sprzedaży alternatywnych produktów pochodzenia roślinnego na poziomie 20-30%. Wartość sprzedaży na całym świecie wyniosła już w 2017 r. 4,6 mld dolarów amerykańskich. To ciągle nic w porównaniu z wartym biliony dolarów globalnym rynkiem mięsa. Ale ten rynek rośnie znacznie wolniej, a w niektórych krajach wręcz stoi w miejscu.

Produkty zastępujące mięso stają się coraz bardziej popularne. Do dostępnych od lat produktów, takich jak seitan (wytwarzany z glutenu pszennego), quorn (fermentowane mykoproteiny) i tofu, dołączyły nowe, które bardzo przypominają prawdziwe mięso. Zawierają one białka – zmodyfikowane tak, aby przypominały włókna mięśniowe. Na pierwszy plan wysuwają się również nowe składniki, takie jak białka z grochu i łubinu lub białka „hemowe" pochodzące z roślin, które, podobnie jak hemoglobina we krwi, nadają gotowym produktom spożywczym czerwonawy odcień i mięsny smak.

Mięso z próbówki nie trafia na razie do supermarketów, ale jest na celowniku firm – do końca 2019 r. już 55 z nich zaangażowało się w tworzenie laboratoryjnych produktów mięsnych ze zwierzęcych komórek macierzystych. Dwadzieścia z nich to nowo powstałe start-upy, założone w tym samym roku. W grudniu 2020 r. Singapur stał się pierwszym krajem na świecie, który po testach przeprowadzonych przez tamtejszy urząd ds. żywności zatwierdził do sprzedaży mięso wyhodowane w laboratorium.

Rola, jaką zamienniki mięsa będą odgrywać na świecie, zależy w dużej mierze od tego, jak rozwinie się popyt. W 2021 r. Wageningen Economic Research stwierdził na podstawie analizy 91 artykułów naukowych, że akceptacja konsumentów i konsumentek w Niderlandach zależała od tego, o jaki zamiennik chodziło. Akceptacja dla produktów na bazie owadów była najniższa, zaraz po nich znalazło się mięso z hodowli komórkowej. Najchętniej akceptowane były rośliny strączkowe i alternatywne białka pochodzenia roślinnego. Czynniki wpływające na akceptację obejmowały smak i walory zdrowotne, zaznajomienie z produktem, nastawienie, neofobię żywieniową (strach przed nieznanym jedzeniem), obrzydzenie oraz normy społeczne.

W porównaniu z tradycyjnym mięsem zamienniki są, ogólnie rzecz biorąc, o wiele bardziej przyjazne dla środowiska. Najlepiej wypadają roślinne substytuty mięsa, które nie zawierają jajek ani mleka. W porównaniu z wołowiną ich produkcja generuje o 90% mniej emisji gazów cieplarnianych i wymaga znacznie mniej wody i gruntów. Produkty te są jednak często wysoko przetworzone i zawierają wiele dodatków. W badaniach zamienniki mięsa na bazie owadów są oceniane nieco niżej niż produkty roślinne. Wpływ mięsa z laboratorium na zdrowie i środowisko jest nadal trudny do oceny, ponieważ badania w tym zakresie są wciąż w powijakach.

To, czy zamienniki mięsa zadecydują o kształcie systemu żywnościowego w przyszłości, zależy od tego, które firmy będą kształtować rynek, a na to z kolei ma wpływ przyszła polityka rolna i zasoby finansowe. Obecność na rynku dużych i uznanych graczy może sprawić, że ich produkty szybciej zy-

Poszukiwanie substytutów produktów zwierzęcych, takich jak mleko i jaja, jest tak samo intensywne jak w przypadku mięsa i kiełbasy.

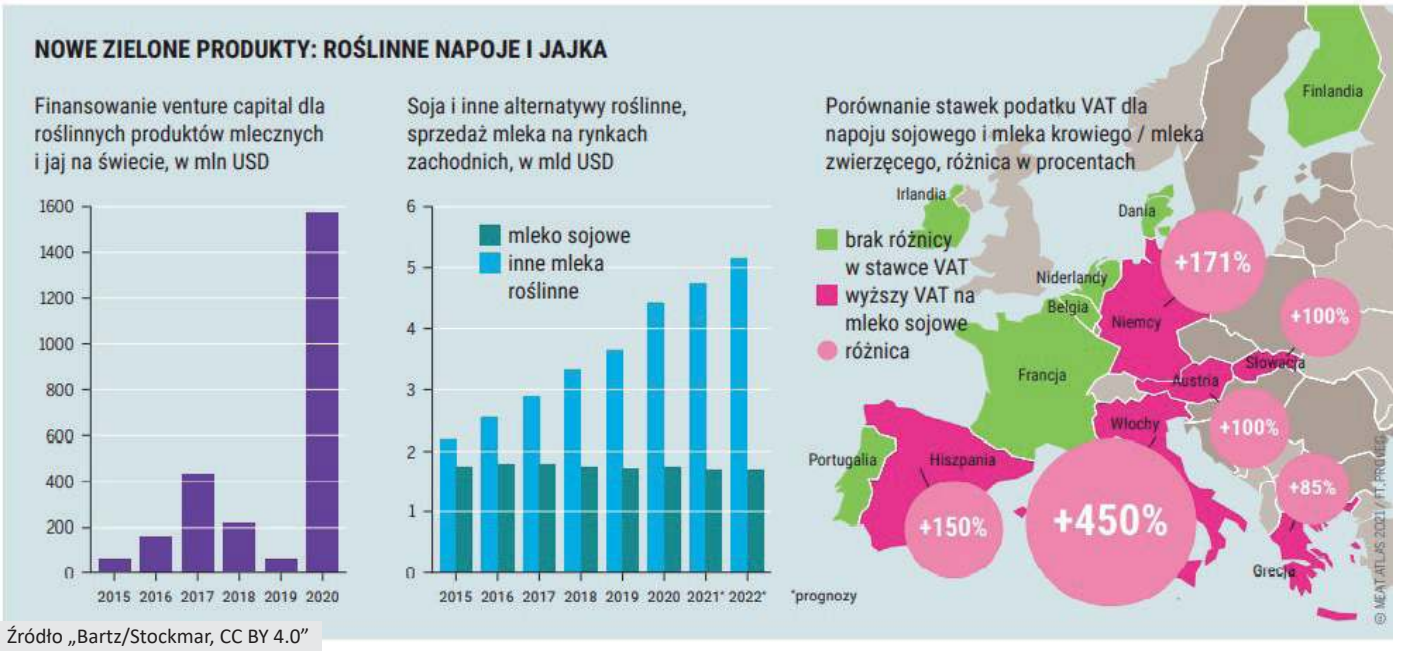

Źródło „Bartz/Stockmar, CC BY 4.0"

eprasa.pl 1104aa80c7

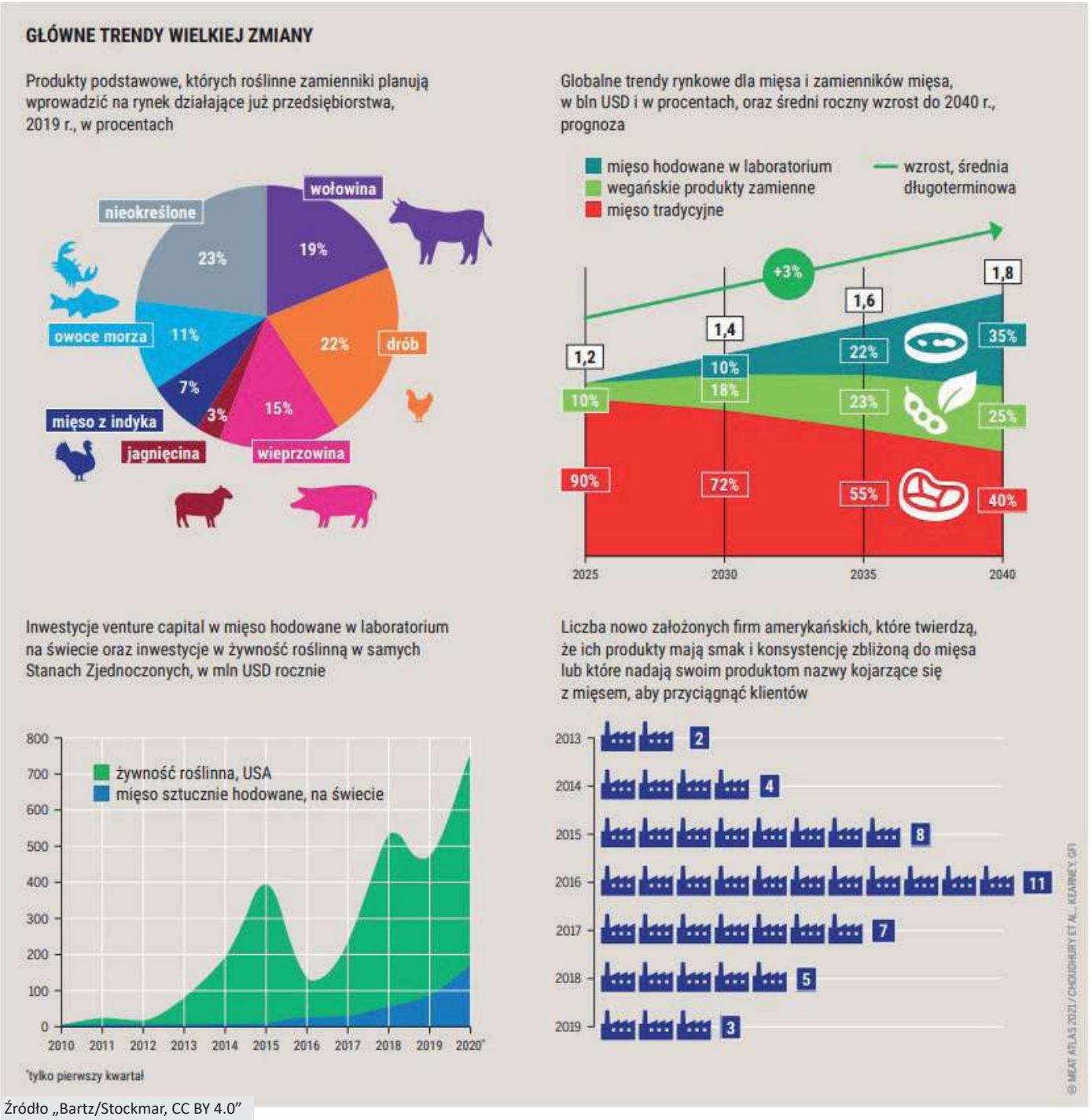

Źródło „Bartz/Stockmar, CC BY 4.0”

Branża i inwestorzy oczekują długoterminowego wzrostu. W krótkim okresie można zaobserwować silne wahania.

skają akceptację. Wielkość i liczba firm rzutuje również na zróżnicowanie lub monopolizację rynku – ze wszystkimi związanymi z tym konsekwencjami. O pozycję na rynku walczy obecnie wielu nowych graczy i start-upów. Inwestują w ten rynek duże koncerny z branży technologicznej i spożywczej, takie jak Google, Nestlé czy Cargill. Aktywizują się również firmy farmaceutyczne, które opracowują podłoża hodowlane do produkcji mięsa in vitro.

Jednym z przykładów jest Grupa PHW. Ten największy niemiecki producent i przetwórca drobiu nawiązał współpracę z firmą Beyond Meat oraz Super Meats, które pracują nad produkcją mięsa drobiowego in vitro. Największy producent mięsa w Ameryce Północnej, firma Tyson, również inwestuje w Beyond Meat i wprowadza na rynek własną markę zamienników mięsa o nazwie Raised & Rooted. Grupa rolnicza Cargill objęła udziały w Memphis Meats, firmie produkującej mięso w technologii in vitro. Gigant spożywczy Nestlé wprowadził na rynek wegański asortyment pod marką „Garden Gourmet”, a w listopadzie 2020 r. McDonald’s ogłosił wprowadzenie wegańskiego burgera – „McPlant” był najpierw testowany w Kanadzie, a teraz jest w sprzedaży w Europie.

Organizacja broniąca dobrostanu zwierząt PETA nie chce czekać, aż podobne kroki podejmą inne firmy. W maju 2020 r. kupiła udziały w firmach mięsnych Tyson i Smithfields, aby móc odgrywać rolę krytycznego udziałowca i zachęcać firmy do większego zaangażowania w roślinne zamienniki mięsa. ■

Źródło: ATLAS MIĘSA 2022, Fundacj im. Heinricha Bölla w Warszawie, Fundacj Instytut na rzecz Ekorozwoju, Polska

RED.

eprasa.pl 1104aa80c7

,,Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Publikacja opracowana przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, jako Beneficjent poddziałania 1.1 „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”, realizuje operację – cykl szkoleń pn. **„Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne”**.

Operacja przewiduje organizację i przeprowadzenie 70 bezpłatnych, jednodniowych szkoleń dla 1400 ostatecznych odbiorców.

W wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel: odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem, obejmujące następujące cele szczegółowe – poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów.

Uczestnikami szkoleń mogą być: rolnicy, domownicy rolników, małżonkowie rolników, osoby zatrudnione w rolnictwie, właściciele lasów, wnioskodawcy lub beneficjenci operacji typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Szkolenia będą realizowane na terenie wszystkich powiatów województwa zachodniopomorskiego.

Udział w szkoleniach jest bezpłatny, organizatorzy zapewniają uczestnikom materiały i przybory szkoleniowe, wyżywienie (obiad i dwie przerwy kawowo-herbaciane), zwrot kosztów dojazdu na szkolenie oraz zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

Program szkoleniowy jest taki sam dla wszystkich planowanych szkoleń i obejmuje następujące zagadnienia:

• Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – jej znaczenie dla rolnictwa. Korzystanie z wód, usługi wodne, własność wód oraz obowiązki ich właścicieli. Zasady wykonywania i utrzymywania urządzeń melioracji wodnych oraz funkcjonowania spółek wodnych i związków wałowych. Zgody wodnoprawne dla rolnictwa;

• Zarządzanie wodami, w tym zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przeciwdziałanie skutkom suszy. Zasady ochrony wód, w tym rolnicze wykorzystanie ścieków oraz zakaz gromadzenia odchodów zwierzęcych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Kontrola gospodarowania wodami. Instrumenty ekonomiczne w gospodarowaniu wodami – system opłat;

• Zabiegi agrotechniczne oraz zabiegi kształtowania krajobrazu sprzyjające zatrzymywaniu wody, a tym samym przeciwdziałające skutkom suszy;

• Ochrona wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych: Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, w tym:

✓ sposoby i warunki rolniczego wykorzystania nawozów azotowych,
✓ terminy, w których dozwolone jest rolnicze wykorzystanie nawozów,
✓ warunki przechowywania odchodów zwierzęcych, w tym powierzchnie i pojemności urządzeń do ich przechowywania,
✓ zasady planowania prawidłowego nawożenia azotem,
✓ dokumentowanie,
✓ kontrola i opłaty,
✓ finansowanie przedsięwzięć mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Zbiór zasad dobrej praktyki rolniczej.

Realizacja operacji została podzielona na trzy etapy – rozpoczęła się w listopadzie bieżącego roku i potrwa do maja 2024 roku.

W pierwszym etapie operacji zrealizowano 3 szkolenia: w powiecie kamieńskim, myśliborskim i choszczeńskim, w których łącznie uczestniczyło 60 osób. Wykłady poprowadzili dr inż. Grzegorz Jarnuszewski oraz dr hab. inż. Tadeusz Durkowski.

Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w kolejnych szkoleniach. II etap realizacji operacji rozpocznie się w lutym 2023 roku. Dokładne terminy szkoleń umieszczane będą na bieżąco w harmonogramie szkoleń znajdującym się na naszej stronie internetowej zodr.pl w zakładce Realizowane projekty PROW 2014-220 – „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne”.

Osoby zainteresowane udziałem w szkoleniach zapraszamy do kontaktowania się z Powiatowymi Zespołami Doradztwa Rolniczego ZODR.

Ponadto szczegółowych informacji udzielają pracownicy Działu Technologii Produkcji Rolniczej:

Stanisław Zarzycki tel. 91/479 40 44 e-mail: s.zarzycki@zodr.pl

Kamila Ozga-Kalbarczyk tel. 91/479 40 13 e-mail: k.ozga@zodr.pl

eprasa.pl 1104aa80c7

Czy złote lata GS-ów minęły bezpowrotnie?

GS-y to już w większości legenda. Są jednak i takie, które umiały dostosować się do wymogów rynku i dzięki temu nadal funkcjonują. Takim przykładem jest Gminna Spółdzielnia w Bobolicach, z której prezesem – DANUTĄ KARPIŃSKĄ, rozmawiał Zbigniew Trojanowski.

ZBIGNIEW TROJANOWSKI, PZDR w Koszalinie

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska" to nazwa spółdzielni produkcyjno-handlowo-usługowych istniejących w większości gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w Polsce. Utworzone w okresie PRL-u gminne spółdzielni miały wówczas praktycznie monopol handlu na wsiach. Poza działalnością gospodarczą część GS-ów zajmowała się także aktywizacją lokalnej społeczności poprzez prowadzenie tzw. Klubów Rolnika. Jeszcze w latach 70. w Polsce funkcjonowało 2,4 tys. Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska". Do dziś przetrwała niecała połowa z nich. Te, które ocalały, także borykają się z wieloma problemami, tylko 3/4 spółdzielni ma się dobrze, reszta jest bliska bankructwa. Jakby nie liczyć, to na rynku pozostanie ok. 900 spółdzielni. Te, według statystyk, nie są zagrożone upadkiem, ale też nie mają zbyt wielkich środków, aby się rozwijać.

Gminne Spółdzielnie powstały jako rolnicze spółdzielnie zaopatrzenia i zbytu, które zajmowały się sprzedażą wszelkich artykułów, od spożywczych począwszy, poprzez artykuły przemysłowe (narzędzia rolnicze, naczynia, meble, sprzęt AGD, rowery i motocykle, odzież i obuwie aż po nawozy, materiał siewny, pasze treściwe, materiały budowlane oraz węgiel na opał). GS-y skupowały żywiec z przeznaczeniem na przetwórstwo w swoich rzeźniach i masarniach. Spółdzielnie miały swoje piekarnie, ciastkarnie, rozlewnie napojów i piwa, wytwórnie wód gazowanych, a także bary i restauracje. W latach 70. ubiegłego wieku decyzją władz centralnych doprowadzono do połączenia w całość Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" ze spółdzielniami mleczarskim i spółdzielniami ogrodniczo-pszczelarskimi. Na początku lat 90. ustawą zlikwidowano wszystkie centralne związki spółdzielcze. Wtedy też nastąpił powolny rozkład zasobów geesowskich. GS-y pozbywały się swojego mienia, wydzierżawiano lub oddawano w ajencję przede wszystkim sklepy i lokale gastronomiczne. Reforma Balcerowicza zrobiła swoje, spółdzielnie musiały pozbywać się majątku, aby móc przetrwać.

Z czasem niektóre GS-y, będące na skraju bankructwa, całkowicie pozbywa-

eprasa.pl 1104aa80c7

ły się majątku, niektóre zaś zostawiały w swojej dyspozycji np. piekarnie, sklepy (nie wszystkie) czy wytwórnie pasz treściwych. Dostosowały swoje produkty do wymogów rynku i dzięki temu istnieją do dziś. Przykładem takiego dostosowania się do wymogów rynku jest Gminna Spółdzielnia w Bobolicach, którą od kilku lat kieruje prezes Danuta Karpińska. Pani prezes pracuje tu od roku 1986, pracując na różnych stanowiskach w spółdzielni: od magazynu spożywczego, poprzez kierownika działu transportu aż po sprzedaż nawozów i węgla.

Czy ciężko jest się znaleźć na rynku w dzisiejszych czasach takiej firmie jak GS?
Sytuacja nie jest zła, ale też mamy wiele sytuacji, z którymi musimy się borykać i je opanowywać. Jesteśmy raczej małym przedsiębiorstwem, nie przysługują nam żadne ulgi. Dla przykładu powiem o handlu węglem. Kiedy jego cena była normalna, dystrybuowaliśmy bardzo dużo, dzisiaj nie możemy sobie na to pozwolić, bo na przeszkodzie stoi cena, bardzo wysoka i zabójcza. Ogólna kondycja przedsiębiorstwa jest niezła, a nawet dobra. Nie mamy strat, uzyskujemy zadowalające zyski. Pracownicy otrzymali podwyżki. Opieramy swoją działalność na sklepach oraz piekarni. Zatrudniliśmy nowego cukiernika, dzięki czemu serwujemy bardzo dobre ciasta.

Tak, rzeczywiście słyszałem bardzo pochlebne opinie, wracam bowiem ze spotkania w UM Bobolice, gdzie serwowano wspaniałe serniki, szarlotki i babki. Moje gratulacje, przy okazji.
Dziękuję bardzo, nasze obroty ze sprzedaży ciast wzrosły, to zasługa fachowości i ciężkiej pracy naszych piekarzy. Produkujemy także wspaniałe torty na różne okazje. Mamy też bardzo dobre pieczywo, bułki i inną galanterię piekarniczą, które produkujemy z naturalnych składników. Na brak klientów na nasze produkty raczej nie narzekamy.

Należy przy tej okazji wspomnieć o nagrodzonych produktach z bobolickiej piekarni.
Tak, rzeczywiście, nasz chleb bałtycki z Bobolic otrzymał Perłę, prestiżową i najwyższą nagrodę w branży spożywczej, przyznawaną przez Polską Izbę Produktu Regionalnego i Lokalnego. Szczycimy się tą nagrodą, a w kolejce do nagrody oczekuje chleb morski z Bobolic, który otrzymał także I nagrodę w konkursie Nasze Kulinarne Dziedzictwo „Smaki Regionów". Konkurencja wśród dobrego chleba jest naprawdę duża i cieszymy się bardzo z uznania naszych chlebów. To zasługa, oczywiście, całego zespołu, w szczególności naszych piekarzy, za co jestem im bardzo wdzięczna. Tak wiele osób pracuje na wspólny sukces i to jest piękne.

Jak pani prezes widzi przyszłość swojej firmy?
Na ogół jestem optymistką, dobrze nastawioną. Przeszliśmy naprawdę ciężkie czasy, choćby pandemia czy zmiana

zasad w podatku VAT, ale jakoś funkcjonujemy. Co będzie po nowym roku, kiedy zdrożeje prąd, tego nie wiem, ale mam nadzieję, że damy radę. Dzięki współpracy z jedną z większych sieci handlowych w Polsce rozprowadzamy artykuły spożywcze w naszych sklepach, oferujemy więc klientom towar najlepszej jakości. Nadzieja na lepszą przyszłość to nasza załoga, z której jestem zadowolona, bo można na nią zawsze liczyć. Najważniejsze, że zwiększamy obroty, a to nadzieja, że złote lata GS-ów jeszcze nie minęły.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl 1104aa80c7

GOSPODARSTWO EKOLOGICZNE JUCHOWOFARM

JUCHOWO
Projekt Wiejski

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego
Juchowo 54 A, 78-446 Silnowo
tel. 94 375 38 30, fax.94 375 38 21
e-mail: info@juchowo.org, www.juchowo.org

TEMATYKA ZAJĘĆ:
- Od trawy do sera
- Od ziarna do chleba
- Rolnictwo ekologiczne w praktyce
- Zioła bliżej nas
-Nie święci garnki lepią – warsztaty tematyczne w rytmie roku rolniczego

Gospodarstwo ekologiczne JuchowoFarm położone jest w malowniczej, starej wsi Juchowo, nad jeziorem, z dala od przemysłu i szlaków komunikacyjnych. Dookoła znajdują się lasy i łąki pełne ziół oraz roślin leczniczych. Bazą dla tej szerokiej działalności jest tętniące życiem gospodarstwo ekologiczne, które uprawia zboża (w tym dwie stare odmiany – orkisz i samopsza), warzywa, prowadzi harmonizującą ze środowiskiem gospodarkę łąkową i pastwiskową. Jest hodowla szczęśliwych krów, dających niezwykle smaczne mleko oraz inne zwierzęta gospodarskie, jak owce, kozy, kury, gęsi, świnie, króliki. Reprezentują one stare, ginące rasy, które gospodarze chcą podtrzymać, by cieszyły najmłodszych. Jest tu serowarnia, piekarnia – można więc spróbować, jak smakuje chleb na zakwasie, wyjęty prosto z pieca czy też twaróg prosto z mleczarni. Na terenie gospodarstwa jest miejsce na zabawę, mecz piłki nożnej, tenisa stołowego; można spędzić miło czas przy ognisku. Jest też baza noclegowa, sale seminaryjne oraz kuchnia, gdzie panie smacznie gotują na bazie produktów ekologicznych. Warto tu przyjechać nie tylko na warsztaty, ale pozostać dłużej, by doświadczyć rytmu dnia w gospodarstwie. Będzie to na pewno przeżycie nie do zapomnienia. Gospodarze zapraszają uczniów na „zielone szkoły w gospodarstwie", a także rodziny na wspaniałe wakacje EKO.

eprasa.pl 1104aa80c7

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

ZACHODNIOPOMORSKI e-bazarek

zachodniopomorskiebazarek.pl

Stworzona z myślą o rolnikach i konsumentach strona internetowa zachodniopomorskiebazarek.pl oferuje możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami. To doskonała, bezpłatna promocja rolników, producentów regionalnej i ekologicznej żywności, usługodawców, twórców rękodzieła oraz kół gospodyń wiejskich. I okazja dla konsumenta – na zakup w cenach producenta, bez dodatkowej marży.

ROLNIKU SKORZYSTAJ!
- ✓ bezpłatna rejestracja
- ✓ darmowa promocja

KONSUMENCIE SKORZYSTAJ!
- ✓ ciekawe oferty z Twojej okolicy
- ✓ zapomnij o marży, kupuj bez pośredników: od producenta - do konsumenta

JAK SIĘ ZGŁOSIĆ?
Rejestracja na stronie: zachodniopomorskiebazarek.pl
e-mail: zachodniopomorskiebazarek@zodr.pl
tel. 91 561 37 00

eprasa.pl 1104aa80c7

ZŁOTO AMERYKI, czyli uprawa kukurydzy na nasiona

Uprawa kukurydzy od kilku lat staje się coraz bardziej popularna i co najważniejsze, przynosząca niezły zarobek. Także i w naszym województwie uprawia się jej na dość dużym obszarze, tendencje w uprawie są wzrostowe.

ZBIGNIEW TROJANOWSKI, PZDR w Koszalinie

Roślina kukurydzy wyrasta często do 3 metrów wysokości, choć niektóre odmiany mogą osiągać nawet 13 metrów. Najwyższa odnotowana roślina osiągnęła 14 metrów wysokości. Łodyga kukurydzy składa się z 20 międzywęźli o długości 18 cm. Liście wyrastają z węzłów naprzemiennie i są całobrzegie. Wierzchołek rośliny zakończony jest kwiatostanem męskim. Gdy jest on dojrzały, pylniki pękają i uwalnia się pyłek, który jest anemofilny (roznoszony przez wiatr). Kwiatostany żeńskie osadzone są na skróconych pędach bocznych tworzących kolby. Owocem jest ziarniak o kształcie i kolorze zależnym od odmiany (od białego, poprzez żółty, pomarańczowy, brunatny, aż do ciemnofioletowego). Ziarna są wielkości grochu i przylegają w regularnych rzędach wokół białej, mięsistej substancji, która tworzy kolbę. Kłos zawiera zwykle 600 ziaren.

Kukurydza uprawiana na ziarno musi charakteryzować się wysokim potencjałem plonowania oraz odpowiednią wczesnością, dostosowaną do rejonu uprawy. Warunki glebowe, klimatyczne oraz uprawa roli pod kukurydzę na ziarno są takie same jak przy uprawie kukurydzy na kiszonkę. Kukurydza najlepiej kiełkuje w temperaturze powyżej 10°C, a dalsze stadia rozwojowe mogą zachodzić przy temperaturze powyżej 16°C.

Zapotrzebowania wodne

Zapotrzebowania wodne kukurydzy są bardzo duże, ponieważ wytwarza ona bardzo dużą biomasę. Największe potrzeby wodne przypadają na okres kwitnienia, czyli w drugiej połowie lipca do pierwszej połowy sierpnia. Kukurydzę najlepiej uprawiać na glebach, których pH wynosi od 5 do 7,5. Najlepszy pod jej uprawę jest odczyn obojętny. W przypadku, gdy uprawa prowadzona jest na glebach o niższym pH, należy zastosować wapnowanie, a gdy gleby mają odczyn kwaśny i są mało zasobne w magnez to przed orką można wykonać nawożenie wapniowo-magnezowe. Na gleby o pH wyższym od 6,5 należy stosować dolistne dokarmianie roślin manganem.

Warunki glebowe

Gleby nadające się pod uprawę kukurydzy zaliczane są do kompleksu pszennego, żytniego bardzo dobrego i dobrego

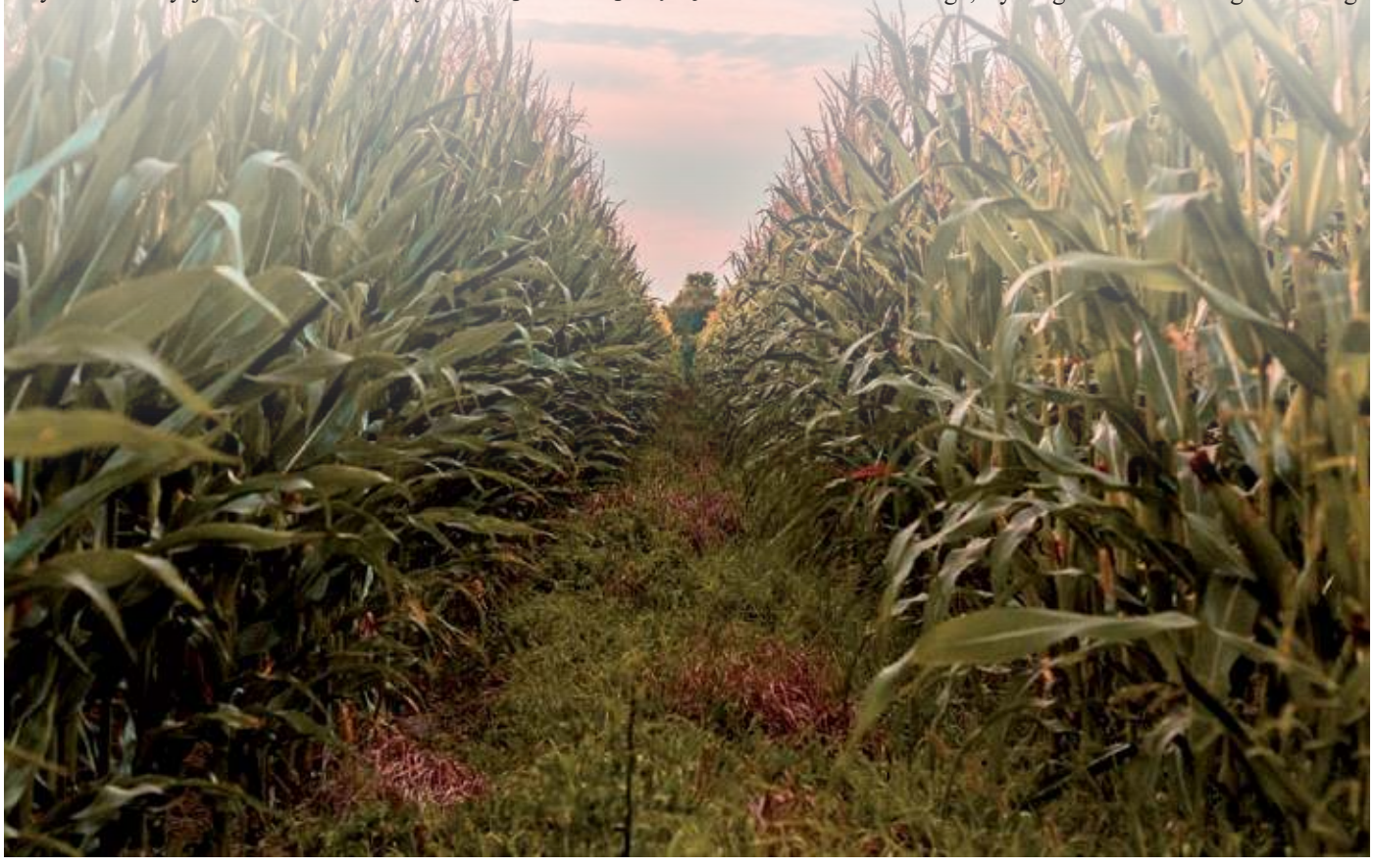

eprasa.pl 1104aa80c7

oraz zbożowo-pastewnego mocnego. Do prawidłowego wzrostu i rozwoju kukurydza wymaga odpowiednich ilości azotu, fosforu, potasu oraz magnezu. Braki cynku i boru również mają decydujący wpływ na plon kukurydzy. Kukurydza najlepiej plonuje na glebach o pH wynoszącym 6-7 oraz o wysokiej zawartości przyswajalnego fosforu i potasu.

Uprawa na ziarno

Kukurydza na ziarno powinna być uprawiana wyłącznie w plonie głównym, ponieważ umożliwia to jej wczesny siew. Można również wtedy wykonać dokładną uprawę roli. Jeżeli przedplonem dla kukurydzy były zboża to powinna być ona wysiewana wraz z pełną dawką obornika.

Przedplon

Do najlepszych przedplonów dla kukurydzy należą rośliny okopowe, strączkowe, motylkowate drobnonasienne, mieszanki motylkowatych z trawami oraz rośliny przemysłowe. Na stanowiskach pozbawionych perzu można zastosować uproszczoną uprawę roli.

Jeżeli przedplonami były rośliny okopowe to należy wykonać kultywatorowanie, po którym wysiewa się nawozy fosforowe i potasowe. Następnie można wykonać orkę przedzimową na głębokość 25-30 cm. Na polach zaperzonych należy wykonać pełen zestaw uprawek mechanicznych oraz zastosować chemiczne zwalczanie. Pamiętajmy o jednym ważnym aspekcie: kukurydza nie powinna być wysiewana na świeżą orkę gdyż osiadająca ziemia powoduje łamanie kiełkującego korzonka. Po przedplonach zbożowych należy wykonać podorywkę za pomocą wała kolczastego oraz bronowanie bądź kultywatorowanie. Nawozy fosforowe i potasowe można wysiać pod orkę przedzimową z przedpłużkiem.

Wiosenne zabiegi

Wykonywanie uprawek wiosennych prowadzi do wyrównania powierzchni pola, umożliwia zachowanie rezerw wody glebowej oraz miesza nawozy azotowe z glebą. Prowadzi to do wytworzenia optymalnych warunków do wzrostu i rozwoju kukurydzy. Jako pierwszy zabieg wiosenny można wykonać włókowanie lub bronowanie. Następnie po około 10 dniach można użyć agregatu uprawowego, złożonego z kultywatora wąskozębnego bądź brony i wału strunowego.

Siew

W południowo-zachodniej części Polski optymalny termin siewu kukurydzy na ziarno przypada między 10 a 15 kwietnia. W pozostałych rejonach kraju kukurydzę wysiewa się po 15 kwietnia. Na glebach ciężkich głębokość siewu powinna wynosić 4 cm, a na lekkich 6-8 cm. Jeżeli była wykonywana orka wiosenna lub z pola schodzi poplon ozimy to głębokość siewu należy zwiększyć do 10 cm. Przy uprawie na ziarno obsada kukurydzy powinna wynosić 80 tys. roślin/ha, a przy uprawie na glebach słabszych liczba roślin musi być ograniczona do około 70 tys./ha. Zalecana rozstawa rzędów przy uprawie kukurydzy to 75 cm. Rozstawę można zmniejszyć do 40-50 cm, jeżeli rośliny będą zbierane za pomocą bezrzędowego hedera (przystawki).

Kukurydzę można wysiewać za pomocą siewnika punktowego, a jego prędkość robocza powinna wynosić 5-6 km/h. Takie siewniki mogą być dodatkowo wyposażone w urządzenie do rzędowego wysiewu nawozów. Celem takiego nawożenia jest zapewnienie lepszego startu roślin na początku wegetacji poprzez lepsze wykorzystanie składników pokarmowych w glebie.

Zagrożenia

Kukurydzę najczęściej atakują takie choroby jak: zgorzej siewek, zgnilizna korzeni, zgorzel podstawy łodygi, fuzarioza kolb, głownia kukurydzy oraz głownia pyląca kukurydzy Największe zagrożenie dla wielkości i jakości plo-

eprasa.pl 1104aa80c7

nów kukurydzy stanowią: omacnica prosowianka, ploniarka zbożówka, rolnice, mszyce, wciornastki, drutowce i pędraki. Do kwarantannowych szkodników kukurydzy należy stonka kukurydziana, której larwy uszkadzają system korzeniowy kukurydzy, a co za tym idzie przyczyniają się do obniżania plonu ziarna. Chrząszcze stonki kukurydzanej żerują na kolbach kukurydzy, co skutkuje ich zniszczeniem.

Plonowanie

Kukurydza na ziarno dojrzewa we wrześniu bądź październiku. Wczesne odmiany o liczbie FAO 180-220 osiągają pełną dojrzałość we wrześniu, odmiany średnio wczesne – na przełomie września i października, a odmiany średnio późne do 2 tygodni później. Plony ziarna mogą nawet wynosić 13 t/ha. Widocznym objawem, wskazującym na dojrzałość fizjologiczną jest pojawienie się czarnej plamki – niewielkiego sczernienia u nasady ziarniaka zlokalizowanego przy zarodku. Wilgotność ziarna w tym stadium wynosi 35-40%. Po wystąpieniu tego objawu ze zbiorem kukurydzy można poczekać, ponieważ optymalne warunki przypadają po około 20 dniach po osiągnięciu stadium czarnej plamki.

Jeżeli zawartość wody w ziarnie obniży się do 38% to można rozpoczynać omłot kukurydzy, ponieważ przy takiej wilgotności mogą pracować omłacanie kombajny zbożowe, po odpowiednim przystosowaniu. Przy wyższej wilgotności, podczas omłotu, może dochodzić do uszkodzenia ziarna. Do omłotu często wykorzystywane są zespoły młócące z wzdłużnym ustawieniem bębnów, zapewniające mniejsze uszkodzenie ziarna o zwiększonej wilgotności. Dodatkowo hedery posiadające nawet 6-8 rzędów zapewniają precyzyjny zbiór kolb oraz dokładne rozbicie i rozrzucenie słomy na polu. Po omłocie ziarno może zawierać od 20-38% wody. Odmiany wcześniejsze uzyskują przy omłocie wilgotność ziarna poniżej 30%. Omłot należy rozpoczynać 10-20 dni po uzyskaniu dojrzałości omłotowej, ponieważ umożliwia to zmniejszenie zawartości wody w ziarnie. ■

W 2021 r. Polska stała się trzecim producentem kukurydzy w Unii Europejskiej, po Francji i Rumunii, z 11% udziałem w unijnej produkcji. Najwięcej kukurydzy uprawia się w województwach: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim i dolnośląskim.

Polska zaliczana jest do grona największych producentów zbóż w Unii Europejskiej. Zajmujemy trzecie miejsce (po Francji i Niemczech) wśród krajów członkowskich pod względem uzyskiwanych zbiorów.

Zbiory zbóż ogółem (łącznie z kukurydzą, prosem i gryką) w 2021 r. wyniosły 34,6 mln ton. GUS ocenił, że zbiory zbóż podstawowych (pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) z mieszankami (bez kukurydzy, prosa i gryki) ukształtowały się na poziomie 27 mln ton wobec 28,6 mln ton w 2020 r. Oprócz zbóż podstawowych z mieszankami zebrano także kukurydzę, która w strukturze zbiorów w 2021 r. stanowiła 22%.

W artykule wykorzystano materiały pochodzące od: Grzebisz W. Technologie uprawy kukurydzy. W: Produkcja roślinna – technologie produkcji roślinnej. Cz. III, wyd. II, Hortpress, Warszawa 2012; Siódmak J. Leci ziarno z kolb. Tygodnik rolniczy 3/2012.

Zmiana ustawy o nawozach i nawożeniu

W listopadzie weszły w życie przepisy ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu.

Celem nowej ustawy o nawozach i nawożeniu jest zapewnienie stosowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/1009 ustanawiającego przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE. Rozporządzenie to rozszerza katalog produktów nawozowych objętych prawem wspólnotowym oraz nakłada na państwa członkowskie obowiązek organizacji i wyznaczenia w tym zakresie organów nadzoru rynku oraz odpowiedniego systemu sankcyjnego.

W ustawie zostały określone właściwości organów w odniesieniu do obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia nr 2019/1009 oraz system sankcyjny za naruszenie jego przepisów.

Co się zmienia?

Ustawa wprowadza następujące zmiany w dotychczas obowiązującej ustawie o nawozach i nawożeniu:

- dostosowuje zakres i terminologię ustawy do wymagań rozporządzenia nr 2019/1009;
- wyznacza wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa jako organ nadzoru rynku;
- wyznacza Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako organ wykonujący zadania państwa członkowskiego Unii Europejskiej określone w rozporządzeniu nr 2019/1009;
- dostosowuje kompetencje organów do obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia nr 2019/100;
- uzupełnia zadania okręgowych stacji o wykonywanie badań produktów nawozowych UE;
- wprowadza przepisy dotyczące kar za naruszenie norm rozporządzenia 2019/1009 obowiązujących na jego podstawie;
- zastępuje dotychczasowe opłaty sankcyjne i kary grzywny za niezgodne z prawem wprowadzanie do obrotu produktów nawozowych systemem administracyjnych kar pieniężnych (nowy system sankcyjny);
- dodaje przepisy regulujące kwestie związane z wykazem nawozowych produktów mikrobiologicznych, który ma być prowadzony przez ministra właściwego ds. rolnictwa.

Podstawa prawna:
- Ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu (podpisana przez Prezydenta).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2003/2003.

Źródło: www.gov.pl/web/rolnictwo

RED.

eprasa.pl 1104aa80c7

STANISŁAW ZARZYCKI, ZODR w Barzkowicach

Grudzień to czas, w którym zbiór buraków cukrowych dobiega końca. Finał kampanii zaplanowany jest na 23 stycznia 2023 r. Chociaż nadchodzi ochłodzenie, na razie nie zanosi się na większe mrozy. Jednak jeżeli mamy planowany termin dostawy do cukrowni na koniec grudnia lub styczeń, a miałyby nadejść silne mrozy, należy pamiętać o przykryciu pryzmy z burakami przynajmniej plandeką.

Jeżeli temperatury nie spadły w okolice zera, możemy skontrolować obecność szkodników na plantacjach zbóż, gdzie trzy lata temu dość duże straty powodował łokaś garbatek. W roku bieżącym odnotowujemy przypadki nasilenia występowania szkodników, zwłaszcza zbóż wcześnie sianych, i tu pojawiły się mszyce, ploniarki, skoczki i wcześniej wspomniany łokaś garbatek. Jeżeli ziemia nie będzie zmrożona, będziemy mogli skontrolować obecność łokasia wieczorem i w nocy, gdy będzie wychodził na powierzchnię i żerował. Przy większym ochłodzeniu potrafi jednak żerować nie wychodząc na powierzchnię. Jeżeli stwierdzimy wypadnięcia roślin na większych obszarach plantacji, a takie się już odnotowuje, gdzie rolnicy dokonali już zaorania części upraw. W pszenicy ozimej i rzepaku wykonując oprysk na mszyce, której jeszcze jest bardzo dużo, wykorzystujemy preparat Inazuma 130 WG. Rolnicy, którzy zastosowali ten środek mówili, że zadziałał.

Jeżeli warunki agrometeorologiczne pozwalają – kończymy orki zimowe. Jeżeli gleba jest niezamarznięta, roślina w plonie głównym była rośliną późno schodzącą z pola – buraki czy kukurydza na ziarno – możemy wysiać rośliny przewódkowe, czyli odmiany zbóż jarych z podwyższoną mrozoodpornością, na które hodowla daje przyzwolenie do wysiana jako przewódki. Z hodowli DANKO wszystkie odmiany jarych pszenic i pszenżyta to przewódki. Przewódki dobrze zimują w fazie od szpilkowania do fazy dwóch-trzech liści, wiosną wcześnie rozpoczynają wegetację, wykorzystują dobrze zapasy wody pozimowej, dobrze się krzewią oraz lepiej znoszą wiosenne okresy posuchy. Jednak należy pamiętać, że jeżeli nie nadejdą zbyt długo chłody i rośliny jare będą się dalej rozwijały, a w styczniu lub lutym przyjdzie silny mróz – przewódka może tego nie przetrzymać i wymarznie.

Jeżeli zakończymy prace polowe, typu orki zimowe czy ochrona rzepaku lub zbóż ozimych, to możemy przystąpić do przeglądu, serwisu i konserwacji sprzętu pod warunkiem, że nie będzie zbyt niskich temperatur, chyba że mamy w miarę ciepłe garaże. Maszyny, które wcześniej były umyte sprawdzamy – czy nie ma uszkodzeń mechanicznych lub czy część elementów się zużyła – wówczas należy je wymienić i zakonserwować na zimę, aby wiosną móc wyjechać w pole sprawnym sprzętem. W przypadku bardziej zawansowanych technicznie maszyn, np. kombajnów, warto się zastanowić czy nie skorzystać serwisu. O tej porze roku będzie to usługa na pewno tańsza niż przed sezonem.

Jeżeli mamy zgromadzone zboże w magazynach płaskich czy silosach, należy kontrolować wilgotność, temperaturę ziarna, a także monitorować pod kątem możliwości wystąpienia szkodników magazynowych. W trakcie składowania zboża, w wyniku oddychania, ziarno zużywa tlen, produkując dwutlenek węgla, wodę i ciepło. Wraz ze wzrostem temperatury i wilgotności, przekraczającej 12-13%, zwiększa się ryzyko wystąpienia szkodników oraz porażenia pleśniami, co może negatywnie wpłynąć na zdolności kiełkowania.

Nadchodząca zima powoduje napływ gryzoni do magazynów lub obiektów inwentarskich (jeżeli posiadamy zwierzęta). W razie stwierdzenia ich obecności należy zadbać o wyłożenie trutki w stacjach deratyzacyjnych i sukcesywnie ją uzupełniać.

Jeżeli warunki pogodowe pozwalają, a wymaga tego sytuacja, możemy kontynuować lub przystąpić do konserwacji urządzeń melioracyjnych. Zgodnie z art. 205, Dział IV, Rozdział 2 melioracje wodne ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2017, poz. 1566) utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (m.in. rowów wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie – tj. mostki, przepusty, zastawki, wyloty drenarskie) należy do właścicieli nieruchomości lub do spółki wodnej.

Zgodnie z artykułem 227 pkt. 3 ustawy prawo wodne właściciele i użytkownicy gruntów, na których znajdują się urządzenia melioracyjne są zobowiązani do:

- wykaszania roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych;
- usuwania roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych;
- usuwania drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych;
- usuwania ze śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód naturalnych oraz wynikających z działalności człowieka;
- zasypywania wyrw w brzegach i dnie śródlądowych wód powierzchniowych oraz ich zabudowę biologiczną;
- udrażniania śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namułów i rumoszu;
- remontu lub konserwację stanowiących własność właściciela wód:

a) ubezpieczeń w obrębie urządzeń wodnych,

b) budowli regulacyjnych;

- rozbiórki lub modyfikacji tam bobrowych oraz zasypywania nor bobrów lub nor innych zwierząt w brzegach śródlądowych wód powierzchniowych.

Znaczny wzrost cen nawozów i materiału siewnego spowodował spadek zbytu ich w punktach sprzedaży. Warto robić rozeznanie cenowe pod siewy wiosenne. Jeśli nie dokonamy zakupu, to może rozpatrzyć możliwość dokonania zamówienia przynajmniej planowanego do zakupu materiału siewnego odmian zalecanych do uprawy w naszym województwie. Środki ochrony roślin i nawozy, miejmy nadzieję, że będą dostępne.

eprasa.pl 1104aa80c7

Pierwsze ataki zimy mamy już za sobą. Najwyższy czas jeszcze raz dokonać przeglądu zabezpieczenia budynków budowli i instalacji przeznaczonych do utrzymania zwierząt – czy zapewnią im dobrostan i właściwą ochronę w tym trudnym okresie.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach
RYSZARD JASIŃSKI, Emeritus ZODR w Barzkowicach

ZALECENIA OGÓLNE PRZY UTRZYMANIU ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Antybiotyki są produktami leczniczymi weterynaryjnymi, które mogą być stosowane tylko z przepisu i pod nadzorem lekarza weterynarii, który zobowiązany jest każdorazowo do pozostawienia w gospodarstwie dokumentacji leczenia zwierząt.

Hodowca powinien potwierdzić, własnoręcznym podpisem, zobowiązanie przestrzegania zakazu sprzedaży mleka, jaj i mięsa w czasie trwania okresu karencji, od ostatniego dnia podania zwierzętom antybiotyku przez lekarza weterynarii.

Stosowanie nielegalnie zakupionych antybiotyków może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia zwierząt oraz ludzi spożywających produkty pozyskiwane od tych zwierząt.

Każde zastosowanie antybiotyków może prowadzić do narastania oporności bakterii oraz ryzyko wzrasta, jeżeli antybiotyki stosowane są używane w niewłaściwy sposób, na przykład w dawkach poniżej stężeń terapeutycznych, przez nieodpowiedni okres czy bez nadzoru lekarza weterynarii.

Nie wolno podawać zwierzętom gospodarskim, zwierzętom akwakultury oraz zwierzętom dzikim, utrzymywanym jak zwierzęta gospodarskie, związków o działaniu hormonalnym tereostatycznym i B-agonistycznym.

Należy pamiętać o codziennym przeglądzie stad zwierząt w celu wychwycenia wszelkich zmian, które mogą być sygnałem rozpoczynających się procesów chorobotwórczych.

W gospodarstwie utrzymującym zwierzęta należy zapewnić możliwość izolowania zwierząt, jeśli wymaga tego ich stan zdrowia (chorym zwierzętom należy zapewnić suche i wygodne podłoże, najlepiej ze ściółką).

Należy dostosować gospodarstwo do wymogów bioasekuracji, w celu zabezpieczenia przed pojawieniem się groźnych chorób zakaźnych, szczególnie afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Gdy zaobserwujemy zwiększoną ilość poronień u bydła, świń, owiec i kóz czy zwiększoną liczbę nagłych padnięć zwierząt, objawy neurologiczne u zwierząt, a także zmiany o charakterze krost, pęcherzy, nadżerek lub wybroczyn na skórze i błonach śluzowych u większej ilości zwierząt kopytnych oraz każdy przypadek padnięć u bydła, owiec i kóz, ma obowiązek natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia choroby do Powiatowego Lekarza Weterynarii, a następnie zastosowania się do nakazów i zakazów wydanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Trwa okres ocieleń, oproszeń i wykotów u zwierząt gospodarskich, dlatego w okresie zimowym należy poświęcić im szczególną uwagę i wystrzegać się przeciągów w obiektach inwentarskich.

Szczególną uwagę w okresie zimowym należy poświęcić rodzącym się prosiętom, cielętom, jagniętom i koźlętom, np. cielętom nowo narodzonym do 6 godzin po urodzeniu należy podać siarę.

Miejsce do leżenia dla cieląt do 2. tygodnia życia i prosiąt muszą być czyste i suche oraz wyłożone ściółką (słoma, trociny, maty).

Przy otwartym systemie utrzymania zwierząt gospodarskich kontrolować trzeba ich przebywanie na powietrzu tak często jak jest to możliwe oraz zapewnić im schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i drapieżnikami (szczególnie dla bydłu mięsnemu zapewnić paszę, osłonę przez zamieciami i wiatrem, np. wiaty, baloty ze słomy) oraz wodę w niezamarzających poidłach.

Pamiętać należy o zabezpieczeniu instalacji wodociągowych w obiektach inwentarskich w czasie zimy, gdyż może dojść do zamarzania wody.

Zwierzęta powinny dostawać do picia wodę odstałą, względnie podgrzaną. Zwierzęta pojone wodą zbyt zimną łatwiej ulegają przeziębieniu i innym chorobom.

Należy zadbać o prawidłowe funkcjonowanie wentylacji w oborach, chlewniach, kurnikach i stajniach. Zatykając przed mrozem wszelkie otwory utrzymujemy wprawdzie odpowiednią temperaturę, ale powoduje to zwiększenie stężenia amoniaku i innych szkodliwych gazów w obiektach inwentarskich. Może to doprowadzić do zachorowań zwierząt, skraplania się wody na stropach, ścianach i przegrodach, co pogarsza warunki mikroklimatyczne w obiektach inwentarskich.

W gospodarstwach stosujących wentylację mechaniczną należy zapewnić system wentylacji awaryjnej (dźwiękowy, wizualny).

W pomieszczeniach inwentarskich należy zapewnić odpowiednie warunki oświetleniowe, temperaturę, nieszkodliwy poziom hałasu i stężenia szkodliwych gazów. Dlatego:
- stężenie dwutlenku węgla nie powinno przekraczać 3 000 ppm,

eprasa.pl 1104aa80c7

- stężenie siarkowodoru nie powinno przekraczać 5 ppm,
- koncentracja amoniaku nie powinna być wyższa niż 20 ppm.

Nagle źródła hałasu, powodujące stres i strach u zwierząt gospodarskich, nie mogą przekraczać 85 dB.

Optymalna wilgotność względna powietrza w pomieszczeniach inwentarskich powinna wynosić 60-80%.

Pamiętać należy o czystości doju oraz higienie osobistej personelu.

Producenci mleka posiadający własne ujęcia wody powinni dwa razy do roku badać wodę pitną.

Pamiętać trzeba, że zwierzętom nie podajemy kiszonek przemarzniętych oraz zboża paszowego porażonego mykotoksynami i pleśniami.

Ziarno zbóż przeznaczone do przechowywania powinno być suche, dobrze doczyszczone. Wilgotność ziarna zbóż podczas przechowywania nie powinna przekraczać 14,5-15,5%.

Nie wolno dopuścić do zanieczyszczenia pasz dla przeżuwaczy paszami zawierającymi białko zwierzęce.

BYDŁO

Optymalna temperatura dla bydła to osiem stopni Celsjusza. Bydło nie znosi przeciągów i kiepsko reaguje na upały. Na mrozie radzi sobie świetnie, pamiętają, że nie lubi wilgoci. Trzeba zapewnić im tylko wodę, miejsce do zadawania paszy i ochronę od wiatru.

W okresie zimowym zadbać w oborze należy o odpowiednie oświetlenie. Światło jest jednym z czynników determinujących proces produkcji mleka przez krowy. Oprócz pory roku, stopień oświetlenia wnętrza obory zależy również od posadowienia budynku względem kierunków świata, przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych, powierzchni okien oraz jakości i czystości szyb. Okres świetlny w przypadku krów mlecznych powinien wynosić 16-18 godzin. Pamiętać należy, że skuteczność świetlna lamp jarzeniowych w niskich temperaturach spada nawet o 40%, zaś brudne szyby mogą o połowę zredukować ilość dostępnego światła dziennego.

TRZODA CHLEWNA

Nie karmimy świń zlewkami i odpadami gastronomicznymi.

Każdej grupie technologicznej w chlewni zapewniamy odpowiednią temperaturę oraz unikamy przeciągów.

W gospodarstwach utrzymujących prosięta wymagane jest utrzymywanie ich z lochą do minimum 28. dnia życia.

Pamiętajmy o zabezpieczeniu prosiąt w kojcach przed przygnieceniem przez lochę.

Parametry podłóg ażurowych, na których przebywają świnie, powinny być zgodne z normami wymogów wzajemnej zgodności.

Przy grupowym utrzymywaniu świń należy eliminować z grupy wyjątkowo agresywne i ofiary tej agresji.

Zabrania się wiązania, pętania i drutowania nosów świń utrzymywanych w pomieszczeniach inwentarskich.

Drutowanie nosów świń dopuszczalne jest przy utrzymywaniu ich w jedynie w systemie otwartym.

Trzoda chlewna w pomieszczeniach inwentarskich powinna być zabezpieczona przed szkodliwymi wpływami atmosferycznymi oraz wilgocią z podłoża legowiskowego.

Stanowiska dla loch z prosiętami powinny być wyposażone w przegrodę zabezpieczającą prosięta przed przygnieceniem.

Pomieszczenia inwentarskie dla świń powinny być oświetlone nie mniej niż 8 godzin dziennie, światłem o natężeniu co najmniej 40 lux, tj. 24 W/m^2.

Kurom utrzymywanym pojedynczo należy zapewnić minimalną powierzchnię kojca – przy kryciu w kojcu 10 m^2 i bez krycia w kojcu 6 m^2.

eprasa.pl 1104aa80c7

Zapiaszczenie u koni, jak możemy temu zapobiec?

Babka płesznik dla koni działa regulująco na trawienie: łagodzi objawy zarówno zaparć, jak i biegunki.

PATRYCJA DOMARADZKA, ZODR w Barzkowicach

Co to jest zapiaszczenie u koni i jakie są objawy?

Na co dzień konie są narażone na pobieranie dużych ilości piasku pochodzących m.in. ze źle oczyszczonej paszy, wypasu na słabej jakości pastwiskach, pobierania niskiej trawy wraz z korzonkami bądź spożywania siana bezpośrednio z piaszczystego podłoża. Piasek może występować również w kostkach bądź belach siana. Pasze podawane koniom, które dzielimy na objętościowe i treściwe, są narażone na zanieczyszczanie przez piasek. Powodują u koni zaleganie w układzie pokarmowym, co w konsekwencji przyczynia się do powstawania zapiaszczenia.

Ciężar piasku ułatwia jego gromadzenie się we wszelkich zagłębieniach układu pokarmowego u koni. Również jego ostra struktura może negatywnie wpływać na błonę wyścielającą jelito. Dłuższe działanie ścierające wywołuje bolesne stany zapalne, niszcząc florę bakteryjną oraz zaburzając trawienie (w skrajnych przypadkach może dojść do zgonu, ponieważ zalegający piasek może zamknąć światło jelita).

Konie z dolegliwością zapiaszczenia najczęściej wykazują objawy kolkowe, chudnięcie, niechęć do spożywania paszy, problemy z wydalaniem kału, bardzo często są łączone z innymi dolegliwościami. Zapiaszczenie stanowi potencjalne zagrożenie dla życia konia, może także spowodować kolkę piaskową oraz zatkanie jelita. Musimy pamiętać, że każdy koń w inny sposób radzi sobie z wydalaniem piasku, dlatego tak ważna jest profilaktyka. Najprostszym sposobem, aby określić w jakim stopniu zapiaszczone są jelita naszego konia jest badanie kału przez flotację, którą możemy wykonać samodzielnie. Polega ona na umieszczeniu kału w rękawicy rektalnej (może być też plastikowa czysta torba). W ten sposób pobraną próbkę kału, zalewamy wodą i pozastawiamy na około 6 godzin w chłodnym miejscu. Rękawice wieszamy tak, aby palce skierowane były do dołu. Po upływie czasu piasek powinien osadzić się najbliżej dna. Jeśli jego obecność jest wyczuwalna, powinniśmy przystąpić do procesu odpiaszczania.

Zapobieganie zapiaszczeniu jelit u koni

1. Nie wypasać koni na pastwiskach o niskiej runi. Jeśli zwierzęta przebywają na takim pastwisku, zapewnić im należy dostęp do siana.
2. Nie podawać koniom siana bezpośrednio na glebę lub ruń.
3. Przed skoszeniem zielonki na siano usunąć z łąki kretowiny.
4. Zielonki na siano nie należy kosić tuż nad ziemią.
5. Sprawdzać jakość siana przed podaniem. Nie podawać koniom siana zakurzonego oraz zawierającego rośliny wyrwane wraz z korzeniami.
6. Roztrząsać siano przed podaniem koniom.
7. Nie użytkować na siano łąk podmokłych.
8. Przesiewać, moczyć i płukać ziarna zbóż przed podaniem koniom.
9. Regularnie badać kał konia na obecność piasku.
10. Stosować regularne, profilaktyczne odpiaszczanie koni

Jak odpiaszczać konie?

Podanie odpowiedniej mieszanki przygotowanej przez producentów lub zaopatrzenie się w nasiona babki płesznik (które można zakupić na www.zlotowskapasza.pl). Babka płesznik po kontakcie z wodą wydziela duże ilości śluzu, zmieniającego się w żel wyłapujący ze światła jelit ziarna piasku oraz inne zanieczyszczenia, jak np. niewielkie kamyki, oraz zmiękcza kał, ułatwiając wypróżnianie. Ponadto dzięki dużej zawartości błonnika (70 g/100 g) pobudza perystaltykę jelit i ułatwia przesuwanie treści pokarmowej.

Babka płesznik to tradycyjny środek na odpiaszczenie. Nasiona babki to surowce śluzowe, działają powlekająco, regulująco, osłaniająco i przeciwzapalnie na przewód pokarmowy. W żywieniu koni znalazły swoje miejsce jako środek zapobiegający zapiaszczeniu jelit, co odkryli najpierw kawalerzyści w Indiach (gdzie konie często jadły z piaszczystego podłoża). Ponadto nasiona babki wspomagają konie z problemami wrzodowymi, podrażnionym przewodem pokarmowym, o wrażliwych jelitach, skłonności do stanów zapalnych wrzodów i przewlekłych biegunkach. Stosowanie nasion babki płesznik wpływa łagodząco na łykawość, otyłości i hiperlipidemie (choroba, do której skłonność mają kuce).

Podstawowym składnikiem, decydującym o prozdrowotnym działaniu nasion są śluzy – zawierają 10-12%. Śluzy utrudniają wiązanie toksyn bakteryjnych do receptorów przewodu pokarmowego. Przyspieszają gojenie owrzodzeń jelit.

Nasiona babki płesznik działają regulująco na trawienie u koni, łagodzą objawy zarówno zaparć, jak i biegunki, działają osłaniająco na ścianki przewodu pokarmowego i wspomagają leczenie wrzodów. Stanowią także też probiotykiem – stanowi pożywienie dla bakterii synbiotycznych.

Jak podawać babkę płesznik?

Wiele firm poleca kurację od 10 dni do 30 dni, przez pierwsze dwa dni 40-70 g dziennie (nasiona ważone przed namoczeniem), a następnie 100-120 g dla koni ważących średnio 500-600 kg. Do dokładnego rozpisania dawkowania warto skonsultować z dietetykiem koni bądź z lekarzem weterynarii, którzy dostosują odpowiednie dawkowanie nasionami babki płeszcznik.

eprasa.pl 1104aa80c7

Ograniczanie zachwaszczenia zbóż w rolnictwie ekologicznym

Celem rolnictwa ekologicznego nie jest całkowite zwalczanie chwastów, a takie kierowanie zachwaszczeniem, aby nie powodowało ono istotnego spadku plonu.

NATALIA BIAŁOBRZESKA, PZDR w Wałczu

Celem rolnictwa ekologicznego, podobnie jak konwencjonalnego, jest produkcja. W gospodarstwach konwencjonalnych najważniejsza jest maksymalizacja plonu, a tym samym jak największa efektywność ekonomiczna. Osiąga się ją przy użyciu nawozów syntetycznych, a także chemicznych środków ochrony roślin, co niesie za sobą dużą degradację środowiska i nie pozostaje bez wpływu na stan zdrowia człowieka.

W gospodarstwach ekologicznych zabiegi agrotechniczne wykonuje się z poszanowaniem środowiska naturalnego. W tym systemie gospodarowania nie dopuszcza się do stosowania syntetycznych nawozów, w tym azotowych, i środków ochrony roślin, w tym herbicydów. Dlatego też regulacja zachwaszczenia jest priorytetowym elementem agrotechniki, mającym znaczący wpływ na uzyskiwany plon.

Każdy rolnik powinien, metodą prób i błędów, wypracować własne metody minimalizowania zachwaszczenia. Muszą one być dostosowane konkretnie do danego gospodarstwa z uwagi na jego specyfikę, czyli warunki występujące w gospodarstwie, rodzaje gleb czy posiadany park maszynowy i narzędzia.

Podczas przejścia na ekologiczne metody produkcji rolnik musi uświadomić sobie, że celem rolnictwa ekologicznego nie jest całkowite zwalczanie chwastów, a takie kierowanie zachwaszczeniem, aby nie powodowało ono istotnego spadku plonu.

Chwasty są najbardziej konkurencyjne w pierwszym okresie rozwoju rośliny uprawnej, dlatego należy starannie przygotować pole do siewu i bardzo szybko reagować, gdy pojawią się pierwsze wschody chwastów. Trzeba być bardzo cierpliwym, bowiem prawidłowa uprawa roli, co prawda, da efekt już w następnym roku, ale efekt płodozmianu zauważalny będzie po upływie kilku lat. Strategia walki z chwastami w rolnictwie ekologicznym polega na tworzeniu warunków sprzyjających uzyskaniu dominacji łanu rośliny uprawnej nad chwastami. Najskuteczniejsze jest połączenie wielu zabiegów, często rozłożonych w czasie. Wśród metod walki z chwastami wyróżniamy metody bezpośrednie i pośrednie (agrotechniczne, prewencyjne).

Płodozmian

Płodozmian jest określonym dla danego obszaru gospodarstwa następstwem uprawianych po sobie gatunków roślin. Właściwie ułożony – jest podstawą do efektywnej walki z chwastami. Im bardziej zróżnicowany płodozmian, tym mniejsze zachwaszczenie. W ciągu kolejnych lat na danym polu powinny być naprzemiennie uprawiane gatunki jare i ozime, jednoroczne i wieloletnie, głęboko i płytko korzeniące się, o zwartym

eprasa.pl 1104aa80c7

łanie i o szerokich międzyrzędziach, wrażliwe na zachwaszczenie i te o dużych właściwościach konkurencyjnych. Taka różnorodność zapobiegnie kompensacji chwastów, tj. masowego pojawienia się jednego lub dwóch gatunków chwastów.

Dobór gatunków, odmian, mieszanek

Dobierając odmiany należy zwracać uwagę na ich zdolność konkurowania z chwastami oraz podatność na choroby i szkodniki a nie kierować się tylko maksymalnymi możliwościami plonowania. Poszczególne gatunki roślin uprawnych posiadają odmienny potencjał konkurowania z chwastami. Uprawy o szerokich międzyrzędziach (np. ziemniaki, buraki) posiadają niski potencjał konkurencyjny, zboża-wysoki.

Na poziom konkurencyjności w stosunku do chwastów mają wpływ następujące czynniki:

✓ tempo kiełkowania i wzrostu – im szybciej, tym lepiej;

✓ tempo powiększania powierzchni liściowej – im większe liście, tym mniej promieni słonecznych dochodzi do kiełkujących chwastów;

✓ stopień krzewienia się lub rozgałęziania – bardziej rozkrzewione czy rozgałęzione rośliny stanowią większą konkurencję dla chwastów;

✓ wysokość rośliny – im wyższa roślina, tym stanowi większą konkurencję dla chwastów;

✓ tempo pobierania składników odżywczych.

W podane kryteria dobrze wpisują się stare gatunki zbóż, np. pszenica orkisz, płaskurka, samopsza. Jednakże wśród odmian współczesnych także można znaleźć te, które charakteryzują się sprzyjającymi cechami konkurencji wobec chwastów. Badania wykazały, że poszczególne odmiany pszenicy ozimej mogą różnić się 2-3-krotnie pod względem ilości chwastów na 1 m² uprawy.

Wpływ na zdolności konkurencyjne odmian roślin w stosunku do chwastów ma także obsada roślin. Gęsty łan zmniejsza doświetlenie dolnych jego partii, tym samym wpływa ujemnie na reprodukcję chwastów i obniża zachwaszczenie pola po zbiorze.

Jakość materiału siewnego

Dobry jakościowo materiał siewny wpływa na równomierność wschodów czy liczbę roślin na jednostce powierzchni. Siejąc własny materiał siewny mamy większe prawdopodobieństwo wysiania nasion chwastów.

Nawożenie i jakość nawozów organicznych i naturalnych

W gospodarstwach ekologicznych należy stosować naturalne i organiczne nawozy w odpowiednich dawkach i właściwych terminach. Wykorzystując do kompostowania chwasty trzeba znać ich fizjologię i wiedzieć, które z nich i w jakiej fazie mogą znaleźć się w kompostowniku. Jest to o tyle istotne, że z kompostownika można przenieść nasiona chwastów na pola uprawne.

Pielęgnacja miedz i nieużytków, czystość maszyn i narzędzi

Pielęgnacja miedz i nieużytków polega na wykonywaniu na nich zabiegów agrotechnicznych, które będą ograniczać rozprzestrzenianie się chwastów. Trzeba przy tym pamiętać, że choć miedze są często szerokości zaledwie kilkunastu centymetrów – są miejscem bytowania pożytecznych organizmów i mają ogromne znaczenie dla roślin i zwierząt. Są miejscem życia, rozmnażania i żerowania owadów oraz ptaków. Chwasty zapobiegają wymywaniu składników pokarmowych z gleby, zwiększają zawartość Ca i Mg w wierzchniej warstwie gleby, spełniają rolę „zielonego nawozu" i, jak już wspomniano, mogą być wykorzystywane do produkcji kompostu. Przy braku rośliny uprawnej na nieużytkach chronią wierzchnią warstwę gleby przed zaskorupieniem i erozją oraz ją spulchniają. Po skończonej pracy narzędzi i maszyn należy je wyczyścić w celu wyeliminowania przypadkowego zawleczenia nasion chwastów, kawałków kłączy, bulw czy rozłogów na pola uprawne.

Strategia walki z chwastami w rolnictwie ekologicznym polega na tworzeniu warunków sprzyjających uzyskaniu dominacji łanu rośliny uprawnej nad chwastami.

Uprawa międzyplonów, stosowanie wsiewek roślin bobowatych i ich mieszanek z trawami w roślinę główną

Zabiegi te przyczyniają się do podniesienia żyzności i urodzajności gleb. Wsiewki roślin bobowatych i ich mieszanek z trawami w roślinę zapobiegają rozwojowi chwastów jednorocznych, jednakże sprzyjają rozwojowi chwastów wieloletnich, jak mniszek pospolity lub perz właściwy. Dlatego też najlepiej jest po okresie dwóch lat przyorać uprawę, żeby dodatkowo wzbogacić glebę w materię organiczną. ■

Źródło: Zboża w uprawie ekologicznej. Pszenica jara B. Feledyn-Szewczyk, J. Kuś, K. Jończyk; Zboża w uprawie ekologicznej. Pszenica ozima K. Jończyk, J. Kuś, B. Feledyn-Szewczyk; Gospodarowanie Ekologiczne- co każdy rolnik wiedzieć powinien. Materiały informacyjne. Regulacja zachwaszczenia w rolnictwie ekologicznym. M. Razminas

eprasa.pl 1104aa80c7

Świąteczne pierniki

Ciastka piernikowe to doskonały pomysł nie tylko na świąteczną przekąskę. Małe pierniczki, przewiązane kolorową wstążką, możemy także przygotować dla najbliższych jako prezent.

GRAŻYNA FALANDYSZ, ZODR w Barzkowicach

Pierniki wyróżniają się niebanalnym smakiem, ciemnym odcieniem oraz oryginalnym, kuszącym aromatem, często kojarzącym się ze świętami Bożego Narodzenia. Do dekoracji ciastek piernikowych możemy zaangażować małych pomocników, a ich pomysły na pokolorowanie łakoci na pewno będą wyjątkowe i niepowtarzalne.

Piernikowe ciemne ciasto wyróżnia się nie tylko wyjątkowym smakiem, lecz także długą trwałością, dzięki dodaniu miodu oraz dużej ilości charakterystycznych dla tego wypieku korzennych przypraw, m.in. cynamonu, goździków, imbiru, anyżu oraz czarnego pieprzu.

Pierniczki możemy przygotować nawet kilkanaście dni wcześniej i przechowywać w pudełku wraz kawałkiem jabłka, wymienianym codziennie, by straciły swoją twardość.

TRADYCYJNE CHRUPIĄCE PIERNIKI

2,5 szklanki mąki pszennej, 1/4 szklanki ciepłego mleka, 2 łyżki miodu, 2/3 szklanki cukru, 1,5 łyżeczki sody oczyszczonej, 1/2 łyżeczki kakao, 20 g przyprawy korzennej piernikowej, 3 łyżki masła, jajko oraz dodatkowo jajko do posmarowania

Mąkę i sodę przesiewamy na stolnicę, wlewamy rozpuszczony gorący miód i wyrabiamy, najlepiej za pomocą noża. Nieustannie siekając, dodajemy kolejno cukier, kakao oraz przyprawy, a następnie masło i jajko. Wlewamy stopniowo podgrzane mleko (dolewamy tyle mleka, aby ciasto łatwo się wyrabiało i było plastyczne), łączymy składniki ciasta w jednolitą, miękką kulę. Wyrabiamy ręką przez około 10 minut. Na posypanej mąką stolnicy rozwałkowujemy ciasto na placek o grubości około 0,5 cm. Foremkami wycinamy pierniczki. Układamy na blasze wyłożonej papierem do pieczenia, w odstępach około 2 cm. Wierzch smarujemy roztrzepanym jajkiem i pieczemy w piekarniku nagrzanym do 180°C przez 10 minut. Pierniki możemy dekorować w dowolnym czasie po upieczeniu, ale pod warunkiem, że nie posmarujemy ich roztrzepanym jajkiem przed ich pieczeniem.

PIERNIKI ŚWIĄTECZNE

80 dag mąki tortowej, łyżeczka sody oczyszczonej, 15 dag masła, 3 jajka, 15 dag cukru trzcinowego, 25 dag miodu, 2 łyżki przyprawy korzennej, 2 łyżeczki kakao, łyżeczka cynamonu, szczypta soli

Masło rozpuszczamy w rondelku. Dodajemy miód, cukier i przyprawy. Wszystkie składniki dokładnie roztapiamy i łączymy ze sobą. Nie doprowadzamy do wrzenia. Studzimy. Mąkę wraz z sodą, szczyptą soli i kakao przesiewamy, a następnie łączymy z wystudzonym tłuszczem wraz z dodatkami. Dodajemy jaja i dokładnie zagniatamy ciasto. Stolnicę podsypujemy mąką. Ciasto na pierniczki rozwałkowujemy na grubość około 4-5 mm, za pomocą foremek wykrajamy pierniczki, układamy na wcześniej przygotowanych blachach, zachowując 2 cm odstępy. Pieczemy 10 minut w piekarniku nagrzanym do 180°C. Pierniczki pozostawiamy do ostudzenia.

eprasa.pl 1104aa80c7

PIERNIKOWA CHOINKA

50 dag maki pszennej, łyżeczka cynamonu, 12 dag masła, 15 dag cukru trzcinowego, 15 dag miodu, jajko, łyżeczka sody oczyszczonej, 2 łyżki korzennej przyprawy do piernika, łyżeczka kakao, szczypta soli
Dodatkowo do dekoracji: tabliczka białej lub ciemnej czekolady
Lukier: białko z jajka, 20 dag cukru pudru, łyżeczka soku z cytryny

Z podanych składników zagniatamy ciasto. Wyrabiamy tak długo, aż będzie jednolite w przekroju. Formujemy kulę, zawijamy w folię spożywczą, wkładamy do lodówki na 30 minut. Wyjmujemy ciasto z lodówki. Ciasto rozwałkowujemy na grubość około 3 mm. Wykrajamy foremkami w kształcie gwiazdek od największej do najmniejszej lub jednakowej wielkości pierniczki. Układamy na blasze wyłożonej papierem do pieczenia. Wstawiamy do piekarnika nagrzanego do 180°C. Pieczemy 10 minut. Studzimy. Pierniczki układamy w kształcie choinki, smarując je rozpuszczoną czekoladą. Przygotowujemy lukier: białko jajka ucieramy z cukrem pudrem i cukrem pudrem z dodatkiem soku z cytryny. Z góry cienkim strumieniem polewamy lukrem tworząc włosy anielskie.

ŚWIĄTECZNE KORZENNE CIASTECZKA

70 dag mąki pszennej, 2 jajka, 15 dag masła, pół szklanki cukru, szklanka miodu, 2 łyżeczki sody oczyszczonej, 2 opakowania korzennej przyprawy, szczypta soli

Rozpuszczamy w rondelku masło z cukrem i miodem, a następnie odstawiamy, studzimy. Przesiewamy mąkę z sodą przez sitko, dodajemy przyprawę korzenną, przestudzone masło, wyrabiamy aż uzyskamy jednolitą masę. Tak powstałe ciasto wkładamy do lodówki na jedną godzinę. Schłodzone ciasto rozwałkowujemy na grubość 0,5 cm. Wycinamy w cieście różne kształty. Za pomocą pędzelka smarujemy pierniczki odłożonym wcześniej białkiem. Pieczemy ciastka około 10 minut w temperaturze 180°C.

ŚWIĄTECZNE PIERNICZKI

1 kg mąki, 2 jaja, 350 ml miodu, 250 dag masła, 250 dag cukru, 2 opakowania przyprawy do piernika, łyżka kakao, 1/4 szklanka mleka, 2 łyżeczki proszku do pieczenia, łyżeczka sody oczyszczonej
Lukier: 2 szklanki cukru pudru, sok z cytryny
Do dekoracji: płatki migdałowe, włoskie orzechy, kandyzowana skórka pomarańczowa, rodzynki

Mąkę przesiewamy z proszkiem do pieczenia, sodą, kakao oraz przyprawą do pierników. Dodajemy jajko, stopione masło, cukier, płynny miód, wyrabiamy drewnianą łyżką. Następnie starannie zagniatamy gładkie ciasto, dolewając stopniowo mleko. Stolnicę i wałek posypujemy mąką, rozwałkowujemy ciasto na placek półcentymetrowej grubości. Wycinamy różnymi foremkami lub radełkiem ciasteczka. Układamy je luźno na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia. Część pierniczków smarujemy roztrzepanym jajkiem, dekorujemy kawałkami orzechów, a także migdałowymi płatkami. Pieczemy 10-15 minut w piekarniku o temperaturze 180°C. Część nieudekorowanych wystudzonych pierniczków smarujemy lukrem utartym z cukru pudru, soku z cytryny i takiej ilości przegotowanej gorącej wody, aby lukier miał konsystencję gęstej śmietany. Lukier możemy również zabarwić barwnikami spożywczymi lub karmelem. Świeżo polukrowane ciasteczka dodatkowo posypujemy płatkami migdałowymi, włoskimi orzechami, kandyzowaną skórką pomarańczową, rodzynkami.

KRUCHE CIASTECZKA

70 dag mąki krupczatki, łyżeczka sody oczyszczonej, 40 dag masła, 5 żółtek, 2 białka, 20 dag cukru pudru, skórka otarta z cytryny, 10 dag cukru kryształu, kolorowe koraliki do dekoracji ciast, szczypta soli

Mąkę przesianą z sodą i szczyptą soli siekamy za pomocą noża z masłem. Wsypujemy cukier puder, wbijamy żółtka, dodajemy skórkę z cytryny. Starannie zagniatamy ciasto, dzielimy na kilka porcji. Formujemy kule, zawijamy w folię spożywczą, wkładamy do lodówki na 30 minut. Wyjmujemy ciasto z lodówki. Każdą część ciasta rozwałkowujemy na placek półcentymetrowej grubości, po czym foremkami lub radełkiem wykrajamy małe ciasteczka. Układamy je luźno na blaszce, wyłożonej papierem do pieczenia. Smarujemy roztrzepanym jajkiem i dekorujemy kolorowymi koralkami lub cukrem kryształem. Pieczemy 15-20 minut w piekarniku o temperaturze 180°C.

eprasa.pl 1104aa80c7

Przekąski i przystawki

Przystawki i przekąski to małe, zaspokajające głód dania serwowane pomiędzy głównymi posiłkami. Stanowią nieodłączny element każdego przyjęcia.

KAROLINA KIEWLICZ, ZODR w Barzkowicach

Przystawki i przekąski towarzyszą wielu różnym imprezom, takim jak bankiety, wernisaże, festiwale, sylwester, jak również zwykłym domowym spotkaniom w gronie najbliższych. Mogą być podawane zarówno na zimno, jak i na gorąco. Ważne jest, aby były kolorowe i różnorodne, tak aby każdy znalazł coś odpowiedniego dla siebie. Warto zadbać o to, by wśród przystawek i przekąsek znalazły się zarówno dania mięsne, jak i warzywne, a także słodkie i słone.

Przekąski i przystawki często są ze sobą mylone i traktowane jako jedno i to samo, jednak istnieje między nimi zasadnicza różnica.

Przekąski

Przekąski to proste potrawy, stanowiące samodzielny posiłek. Doskonale sprawdzają się na różnego typu imprezach, jak również na co dzień, np. do pracy, szkoły, dla zaspokojenia małego głodu. Do popularnych w dzisiejszych czasach przekąsek zaliczamy chipsy, paluszki, batoniki. Warto jednak zastąpić je dużo zdrowszymi warzywami i owocami.

Przekąski mogą być przygotowywane z różnych produktów, m.in. mącznych (chlebki, pierożki, paszteciki), mięsnych (pasztety, mięsa pieczone), ryb (łosoś, śledzie), serów, wędlin, jajek. Mogą to być również warzywa, zarówno surowe z pasującym dipem, czy też pieczone, marynowane lub faszerowane.

Przystawki

Przystawki są formą bardziej wyrafinowaną, stanowiącą dodatek do dania głównego. Nie może być nią zestaw wędlin czy surowych warzyw. Należy zwrócić uwagę, aby składniki przystawek nie powtarzały się w potrawach podawanych jako danie główne.

Jak podawać?

Przy serwowaniu przekąsek i przystawek bardzo ważną rzeczą jest estetyczne podanie. Powinny przyciągać swoim wyglądem, dlatego powinno zadbać się o odpowiednie udekorowanie. Należy jednak pamiętać, że do przyozdobienia używa się tylko jadalnych, kontrastujących z zakąską produktów. Zazwyczaj są to rośliny o zielonym kolorze tj. sałata, szczypiorek, natka pietruszki czy oliwki.

Najpopularniejsze przekąski

- Koreczki – są to małe kanapeczki na jeden kęs, przyrządza się je z różnych produktów ułożonych warstwami. Aby całość dobrze się trzymała, łączymy je wykałaczką.
- Pasty – przygotowywane z różnych produktów dopasowanych smakowo i kolorystycznie. Podawane są z kawałkami pieczywa.
- Przekąski z jajek – mogą to być zarówno jajka faszerowane, jak i jajka ugotowane na twardo, polane sosem, np. tatarskim.
- Wędliny i zimne mięsa – różne rodzaje mięs i wędlin układa się na tacy, pokrojone w plastry lub zwinięte w ruloniki, w których można umieścić np. kawałki warzyw.
- Sery – tzw. deska serów, podane ze sobą różne rodzaje serów.
- Grzanki – pieczywo (bułka, chleb) zapieczone na chrupko w piekarniku. Należy podawać jeszcze ciepłe.

Do atrakcyjnych przekąsek należą również „dania" przygotowywane z warzyw, np. kalafiora, szparagów, pieczarek.

KALAFIOR W CIEŚCIE

1 kalafior, 1 jajko, 5 łyżek wody gazowanej, 6 łyżek mąki kukurydzianej, sól, pieprz, ½ łyżeczki słodkiej papryki, olej do smażenia

Kalafiora umyć, podzielić na pojedyn-

eprasa.pl 1104aa80c7

cze różyczki, a następnie ugotować na półtwardo. W międzyczasie do miseczki wbić jajko, dodać wodę i roztrzepać. Następnie dodać mąkę. Całość dokładnie wymieszać, aż do momentu uzyskania gładkiego, jednolitego ciasta. Gotowe ciasto doprawić solą, pieprzem i słodką papryką. W przygotowanym cieście zanurzyć różyczki kalafiora i kłaść je na rozgrzany olej. Smażyć, aż ciasto ładnie się zarumieni.

ŚLIMAKI Z TORTILLI

4 placki tortilli, serek almette ogórkowy, sałata masłowa, kilka plasterków szynki, kilka plasterków żółtego sera, ogórek, papryka

Tortille posmarować serkiem almette. Następnie ułożyć liście kapusty, zostawiając z jednej strony ok. 1 cm tortilli tylko z serkiem. Na liście kapusty położyć plasterki szynki, a następnie plasterki sera. Kolejną warstwę ułożyć z plasterków ogórka, a ostatnią z papryki pokrojonej w cienkie paseczki. Tak przygotowane tortille zwinąć w rulon, kończąc przy brzegu z samym serkiem i owinąć w folię spożywczą. Wszystko włożyć do lodówki na godzinę. Następnie pokroić w plastry i ułożyć na talerzu.

KORECZKI POMIDOROWE NADZIEWANE FETĄ

opakowanie pomidorków koktajlowych (500 g), opakowanie sera feta (może być ser favita 270 g), szczypiorek, 2-3 łyżki śmietany 18%, szczypta soli

W misce rozgnieść widelcem ser, następnie dodać posiekany drobno szczypiorek i śmietanę. Dodać szczyptę soli. Wszystko razem dokładnie wymieszać aż do momentu uzyskania jednolitej masy. Pomidorki przekroić na pół. Na każdą połówkę nałożyć łyżeczkę przygotowanego farszu. Następnie w każdy pomidorek wbić wykałaczkę, tworząc koreczek. Całość włożyć na pół godziny do lodówki.

JAJKA FASZEROWANE PIECZARKAMI

4 jajka, 1 cebula, kilka pieczarek, 2 łyżki majonezu, sól, pieprz, słodka papryka, olej do smażenia

Jajka ugotować na twardo i odstawić do ostudzenia. Wystudzone jajka przekroić wzdłuż na połówki. Żółtka wyjąć, przełożyć do osobnej miseczki i rozgnieść widelcem. Pieczarki oraz cebule pokroić w drobną kostkę lub zetrzeć na tarce o drobnych oczkach, a następnie podsmażyć na patelni aż się lekko zarumienią. W międzyczasie doprawić solą, pieprzem i słodką papryką. Podsmażone pieczarki i cebulę odstawić do wystudzenia, a następnie dodać do żółtek i wymieszać. Do farszu dodać dwie łyżki majonezu, a także doprawić do smaku solą, pieprzem oraz słodką papryką. Białka jajek wypełnić przygotowanym farszem. Całość można udekorować natką, szczypiorkiem lub rzeżuchą.

KRUCHE ROŻKI SEROWE Z JABŁKIEM I KONFITURĄ

200 g mąki pszennej, 200 g masła, 200 g twarogu, 32 g cukru wanilinowego, 1 jabłko, konfitura brzoskwiniowa, cukier puder (do posypania)

Mąkę, miękkie masło, cukier wanilinowy oraz twaróg mieszać i zagniatać na jednolitą masę. Tak wyrobione, gładkie ciasto zawinąć w folię i włożyć do lodówki na 30 minut. Po tym czasie ciasto wyciągnąć z lodówki, rozwałkować, a następnie, za pomocą szklanki, wycinać z niego kółka. Na środku każdego kółka położyć mały plasterek jabłka oraz łyżeczkę gęstej konfitury. Zlepić ciasto pośrodku. Ciasteczka układać na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia w równomiernych odstępach. Piec ok. 20 minut w temperaturze 180 stopni. Gotowe ciasteczka posypać cukrem pudrem.

FRYTKI Z TOPINAMBURU

500 g topinamburu, 3-4 łyżki oleju, 1 łyżeczka ostrej papryki, sól, pieprz, 1/3 łyżeczki czosnku granulowanego, płaska łyżeczka tymianku, płaska łyżeczka rozmarynu

Topinambur pokroić w słupki i włożyć do miski. Dodać olej, paprykę, czosnek, sól (około 1/2 łyżeczki), szczyptę pieprzu, tymianek i rozmaryn. Wymieszać wszystko dokładnie, tak żeby każdy kawałek pokrył się przyprawami i olejem. Obtoczone w mieszance frytki przełożyć na blachę, wyłożoną papierem do pieczenia. Piec ok. 20-25 minut w temp. 200 stopni, aż frytki się zarumienią.

MUFFINKOWE PIZZE

2 ½ szklanki mąki pszennej, 2 łyżeczki proszku do pieczenia, ½ łyżeczki soli, 1 łyżeczka ostrej papryki, 2 łyżeczki ziół

eprasa.pl 1104aa80c7

prowansalskich, ½ szklanki oleju, 2 jajka, 1 szklanka mleka, 1 cebula, 250 g pieczarek, 100 g szynki, 150 g żółtego sera, 1 papryka czerwona, pół puszki kukurydzy, szczypiorek

W jednej misce wymieszać mąkę, proszek do pieczenia i przyprawy, a w drugiej olej, jajka i mleko. Cebulę i pieczarki pokrojone w drobną kostkę podsmażyć i ostudzić. Szynkę i paprykę pokroić w kostkę, ser zetrzeć na tarce o dużych oczkach, szczypiorek drobno posiekać. Wszystkie dodatki dodać do miski z olejem jajkami i mlekiem i dokładnie wymieszać. Całość przełożyć do drugiej miski i wymieszać. Gotową masę przełożyć do formy na muffinki. Piec przez ok. 20 minut w temperaturze 210 stopni.

KOTLECIKI JAJECZNE

6 jajek, garść żółtego sera, 1 cebula, 1 szklanka ugotowanego ryżu, 1 pęczek szczypiorku, bułka tarta, sól, pieprz, tłuszcz do smażenia

5 jaj ugotować na twardo, następnie ostudzić je i zetrzeć na tarce o najmniejszych oczkach. Pokrojoną w drobną kostkę cebulę podsmażyć na patelni. Do startych jaj dodać starty na grubych oczkach ser, surowe jajko, podsmażoną cebulę, pokrojony szczypiorek i ryż. Doprawić do smaku solą i pieprzem. Całość wymieszać, tak żeby powstała masa. Z powstałej masy formować małe kotleciki, obtoczyć w bułce tartej i smażyć.

ZIEMNIACZANE KULECZKI

200 g ziemniaków, 50 g żółtego sera, sól, pieprz, bułka tarta, olej do smażenia

Ugotowane ziemniaki pozostawić do wystudzenia. Ser zetrzeć na tarce o drobnych oczkach. Wystudzone ziemniaki rozgnieść tłuczkiem, dodać do nich starty ser i jajka. Doprawić solą i pieprzem do smaku. Dokładnie wymieszać. Z powstałej masy formować kulki, obtoczyć w bułce tartej i smażyć na gorącym oleju na złocisty kolor. Można podawać z ulubionym sosem.

SZPARAGI PIECZONE W BOCZKU

500 g zielonych szparagów, 150 g boczku wędzonego w plasterkach, 2 łyżki oliwy z oliwek, sól, pieprz do smaku

Szparagi opłukać, odłamać zdrewniałe końcówki i zawinąć każdy szparag w plaster boczku. Następnie posmarować oliwą z oliwek. Przygotowane szparagi ułożyć na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia. Piec 15 minut w temperaturze 180 stopni.

FILET W BOCZKU

2 filety z kurczaka, 200 g wędzonego boczku, papryka słodka i ostra, sól, pieprz

Filety pokroić w niedużą kostkę i każdy kawałek natrzeć mieszanką przypraw. Następnie każdy kawałek owinąć plasterkiem boczku. Przygotowane filety w boczku przełożyć na blachę wyłożoną papierem do pieczenia. Piec ok. 30 minut w temp. 190 stopni, aż boczek się zarumieni.

KOKOSANKI

1 białko, 100 g cukru pudru, 100 g wiórków kokosowych

Ubić pianę z białka i dodać po odrobinie cukru pudru stale ubijając. Na koniec wsypać wiórki kokosowe i delikatnie wymieszać. Gotową masę wykładać po łyżeczce na wysmarowanej tłuszczem blaszce. Piec w temp. 160 stopni na złocisty kolor.

Zdjęcia: pixabay.com/pl/, unsplash.com, Karolina Kiewlicz

eprasa.pl 1104aa80c7

Anyż gwiaździsty

Anyż gwiaździsty, anyż gwiazdkowy, badian właściwy... Pod tymi nazwami kryje się wiecznie zielone drzewo pochodzące z południowo-wschodniej Azji.

KAROLINA KIEWLICZ, ZODR w Barzkowicach

Znany był już w starożytnym Egipcie. Jego cenne właściwości wykorzystywali także Grecy, Rzymianie i Chińczycy. W Polsce rozpowszechnił się za sprawą zakonu Benedyktynów. Jego owoce, jak sama nazwa wskazuje, mają charakterystyczny kształt, przypominający ośmioramienną gwiazdkę, w której znajdują się nasiona.

W sprzedaży dostępne są w całości (suszone, brunatne owoce) oraz w formie mielonej (czerwono-brązowy proszek). Gwiazdki są twarde i nie miękną przy obróbce termicznej, dlatego nie nadają się do spożycia. Jednak są bardziej aromatyczne niż zmielony proszek.

Przechowywany w szczelnie zamkniętych, najlepiej szklanych pojemnikach, bez dostępu światła, wysokiej temperatury i powietrz przez długie miesiące nie straci smaku i aromatu. Warto wiedzieć, że dłużej zachowa swoje właściwości, jeżeli będzie przechowywany w formie niezmielonej. Gwiazdki mieli się bezpośrednio przed zastosowaniem, np. za pomocą młynka do kawy.

Anyż gwiaździsty posiada w głównej mierze znaczenie przyprawowe. Znajduje szerokie zastosowanie w kuchni. Już niewielka ilość nada potrawom charakterystycznego korzenno-słodkiego, lekko piekącego smaku oraz unikalnego, intensywnego aromatu.

Przede wszystkim jest nieodłącznym elementem świątecznych potraw. Zmielone owoce wykorzystuje się jako dodatek do korzennych ciasteczek, piernika i deserów. Gwiazdki anyżu doskonale podkreślają również smak mięsa (cielęciny, wieprzowiny, drobiu). Dobrze jest stosować anyż do ciężkostrawnych potraw. Często wykorzystywany jest do aromatyzowania kompotów (zwłaszcza ze śliwek, jabłek czy gruszek), koktajli mlecznych, dżemów i budyniów. Znany jest również jako składnik alkoholi, m.in. likieru anyżówki. Z powodzeniem anyżu gwiaździstego dodać można do owoców m.in. jabłek, bananów, melonów, truskawek, a także do dań warzywnych. Całe owoce warto dodawać do herbaty, zwłaszcza w okresie zimowym lub w trakcie przeziębienia – działa rozgrzewająco.

CIASTECZKA ANYŻOWE

4 jajka, 300 g cukru, 300 g mąki, 2 łyżeczki zmielonego anyżu gwiaździstego

Jajka ubijamy z cukrem. Mąkę przesiewamy przez sitko razem ze zmielonym anyżem i stopniowo dodajemy do ubitej masy. Masa powinna wyjść dość gęsta. Blachę wykładamy papierem do pieczenia. Za pomocą łyżki formujemy niewielkie okrągłe placuszki pomiędzy każdym nieduży odstęp. Odstawiamy do wyschnięcia na całą noc w temperaturze pokojowej. Następnego dnia ciasteczka pieczemy w temperaturze 160 stopni przez ok. 15 minut, do momentu zarumienienia ciasteczek. Im dłużej będziemy piec ciasteczka tym będą twardsze.

BISZKOPTOWY JABŁECZNIK Z ANYŻEM

1 szklanka mąki, 3/4 szklanki cukru, 2 łyżeczki proszku do pieczenia, 6 jajek, 2 łyżki wody, 1 kg jabłek, gwiazdka anyżu, 1 szklanka soku pomarańczowego, 2 galaretki pomarańczowe, 2 łyżki cukru, 1 łyżka masła, cukier puder

Obrane jabłka ścieramy na tarce o dużych oczkach, po czym chwilę je podsmażamy na maśle z dodatkiem cukru i gwiazdką

eprasa.pl 1104aa80c7

anyżu. Dodajemy sok pomarańczowy i jeszcze chwilę smażymy. Następnie dodajemy galaretki (suchy proszek). Całość dokładnie mieszamy i smażymy kolejne 5 min.
Białka z jajek ubijamy z cukrem na sztywną pianę, dodajemy 2 łyżki wody i miksujemy. Następnie dodajemy żółtka i dalej miksujemy. Do masy dodajemy mąkę wymieszaną z proszkiem do pieczenia i całość delikatnie mieszamy drewnianą łyżką. Gotową masę wlewamy do formy i pieczemy w temperaturze 180 stopni przez ok. 25 minut. Gotowy biszkopt studzimy i przekrawamy wzdłuż na pół. Jabłka nakładamy na jedną część biszkoptu, po czym przykrywamy drugą częścią. Wkładamy do lodówki na dwie godziny. Gotowe ciasto posypujemy cukrem pudrem.

HERBATA ROZGRZEWAJĄCA

1 litr wody, 2 łyżki sypkiej herbaty, 2 gwiazdki anyżu, 2 pomarańcze, 1 laska cynamonu, nieduży kawałek korzenia imbiru, miód

Herbatę zalewamy wrzącą wodą i zaparzamy min. 3 minuty. Wyciskamy sok z jednej pomarańczy, natomiast drugą pomarańczę kroimy na plasterki – sok oraz przygotowane plasterki dodajemy do herbaty. Imbir (ok. 2 cm korzenia) obieramy ze skórki i kroimy na plasterki i również dodajemy do herbaty. Następnie dodajemy anyż i cynamon, słodzimy miodem do smaku.

KOMPOT Z SUSZU

1/2 kg suszonych owoców (np. jabłek, gruszek, śliwek, moreli), 3 litry zimnej wody, 3 łyżki cukru, 1 laska cynamonu, 3 łyżki soku z cytryny, 2 gwiazdki anyżu

Suszone owoce kroimy na kawałki i moczymy przez 30 minut w wodzie. Następnie dodajemy laskę cynamonu i gwiazdki anyżu. Gotujemy na małym ogniu przez ok. 10 minut aż owoce lekko zmiękną, po czym dodajemy wyciśnięty sok z cytryny i cukier do smaku. Gotowy kompot odstawiamy na godzinę.

BANANOWY KOKTAJL Z ANYŻEM

1 banan, ¾ szklanki kefiru, 2 łyżeczki brązowego cukru, anyż gwiaździsty mielony (ilość w zależności od upodobania)

Banana obieramy, dzielimy na mniejsze kawałki i razem z kefirem, cukrem i anyżem miksujemy w blenderze na gładką masę. Koktajl jest dosyć gęsty.

Dobroczynny wpływ na organizm

Poza walorami smakowymi anyż gwiaździsty ma dobroczynny wpływ na organizm, m.in.:

- zwiększa wydzielanie soków żołądkowych, reguluje procesy trawienne, łagodzi skutki przejedzenia,
- działa antybakteryjnie i przeciwgrzybicznie,
- działa moczopędnie, wspomaga usuwanie toksyn z organizmu,
- pomocny przy leczeniu schorzeń górnych dróg oddechowych,
- jako naturalny środek uspokajający pomocny w przypadku bezsenności.

Warto jednak zauważyć, że anyż gwiaździsty, jak każdy produkt spożywczy, może uczulać.

W kosmetyce

Anyż gwiaździsty znalazł zastosowanie również w kosmetyce. Wykorzystywany jest do produkcji kosmetyków przeciwtrądzikowych i przeciwstarzeniowych. Dodawany jest do kremów do codziennej pielęgnacji. Ma właściwości rozświetlające, wygładzające i odmładzające. Ma dobroczynny wpływ na skórę i włosy. Ma działanie przeciwłupieżowe i wzmacniające cebulki włosów. Ponadto olejek anyżowy znalazł zastosowanie w branży perfumeryjnej i mydlarskiej.

eprasa.pl 1104aa80c7

PRZECIWZMARSZCZKOWY ANYŻOWY TONIK DO TWARZY

5 gwiazdek anyżu, 125 ml wody

Gwiazdki zalać połową szklanki wrzątku i parzyć pod przykryciem do ostudzenia. Następnie przecedzić i wlać do ciemnej butelki. Przemywać twarz 2 razy dziennie – rano i wieczorem. Tonik przechowywać w lodówce nie dłużej niż miesiąc.

Tonik spłyca istniejące zmarszczki, działa liftingująco i ujędrniająco. Ze względu na działanie bakteriobójcze polecany również do cery trądzikowej.

zamiennie.

Fot. pixabay.com/pl/, unsplash.com

CZY WIESZ, ŻE…

✓ Olejek anyżowy, w dużych ilościach, działa odstraszająco na komary.

✓ Anyż gwiaździsty wraz z goździkami, cynamonem, koprem włoskim i pieprzem syczuańskim wchodzi w skład chińskiej przyprawy pięciu smaków.

✓ W przemyśle kulinarnym wykorzystywane są dwa rodzaje anyżu, które często błędnie uważane są za jedno i to samo. Poza anyżem gwiaździstym (badianem właściwym) jest także anyż biedrzeniec (anyż, anyżek). Są to inne gatunkowo rośliny, które łatwo odróżnić po nasionach. Nasiona anyżu gwieździstego są brązowe, natomiast biedrzeńca są szaro-zielone. Jedyną cechą wspólną jest zawarty w olejku anetol, dzięki czemu produkty olejkowe mogą być używane

RYBY I INNE WODNE STWORY NA NASZYCH STOŁACH

Flaczki z kalmarów

Były już flaczki z lina, teraz proponuję flaczki z kalmarów. Danie wybitnie dietetyczne, a przy tym bardzo smaczne. Poza tym jest to danie jak by nie było postne, tak więc jak ktoś lubi ekstrawagancję lub nieszablonowe podejście do tradycji, można zamiast barszczu z uszkami lub zupy grzybowej zaserwować na wigilię flaczki z kalmarów. Ale na pewno na ucztę sylwestrową się nadają.

TOMASZ ZAGÓRSKI, PZDR w Szczecinie

Kalmar – 2-3 tuby, jedna porcja włoszczyzny, 1-2 łyżki masła, 1,5 łyżki mąki, kilka suszonych grzybów, gałka muszkatołowa, majeranek, sól, pieprz, 2-3 liście laurowe, ziele angielskie

Pierwszą czynnością jest przygotowanie warzywnego bulionu, warzywa umyć, pokroić w słupki, dodać dwa-trzy liście laurowe, kilka ziaren pieprzu, ziela angielskiego, liścia laurowego i ugotować na półtwardo. Nie zapomnijmy dodać suszonych grzybów. Jak ktoś lubi, można też dodać kostkę rosołową. Tuby kalmara umyć i ugotować oddzielnie w posolonej wodzie. Są różne szkoły, można też tuby ugotować bezpośrednio z warzywami. Podgotowane kalmary kroimy w paski, dodajemy do bulionu i gotujemy jeszcze na małym ogniu przez około 20 min. Odlewamy niewielką ilość wywaru i robimy zasmażkę, którą łączymy z zupą. Gotujemy na małym ogniu mieszając co jakiś czas. Na koniec flaczki doprawiamy do smaku solą, pieprzem, gałką i majerankiem. Przed podaniem możemy udekorować plasterkiem cytryny i krążkami pora lub natką pietruszki. ■

eprasa.pl 1104aa80c7

GRUDZIEŃ W OGRODZIE

ROŚLINY OZDOBNE

☛ Usypujemy kopczyki na różach, jeśli rozpoczyna się okres spadków temperatur.

☛ Trwałą dekoracją ogrodu na początku zimy może być kapusta ozdobna, która dobrze wygląda nawet przy przymrozkach. Ozdobą zimowego ogrodu są także krzewy ostrokrzewu o błyszczących liściach i czerwonych owocach, krzaczki golterii obsypane kulistymi, czerwonymi owocami, rokitnika zwyczajnego oklejone drobnymi pomarańczowymi owocami oraz owoce dzikiej róży, róży pomarszczonej i berberysów.

DRZEWA I KRZEWY

☛ Zbieramy przemrożone owoce z krzewów takich jak dzika róża, tarnina czy berberys.

☛ Zabezpieczamy korę drzew przed uszkodzeniami przez gryzonie i zające. Ochronę stanowią tzw. osłonki sadownicze. Kora może być też obgryzana przez sarny. W celu odstraszenia ich z ogrodu zaleca się zawieszać na wysokości 1 m mydełka toaletowe zawinięte w papier.

☛ Wykonujemy kopczyki z ziemi wokół pni drzew oraz krzewów. Wyższe rośliny otulamy matami z tektury lub słomy (nigdy folią) lub kołderkami z białej agrowłókniny. Jeśli nie zrobiliśmy tego wcześniej, warto związać rośliny sznurkiem. Z iglaków o rozłożystym pokroju śnieg systematycznie strzepujemy. Podpieramy drzewa narażone na złamanie.

☛ Aby zapobiec pękaniu kory i powstawaniu ran zgorzelinowych, już pod koniec grudnia możemy wykonać bielenie pni drzew owocowych.

☛ Na początku grudnia ścinamy zrazy do zimowego szczepienia czereśni, brzoskwini, moreli i grusz bardziej wrażliwych na mrozy. Pozyskujemy sadzonki zdrewniałe z jednorocznych pędów porzeczek, winorośli lub wiciokrzewu japońskiego oraz zdrewniałe sadzonki krzewów zimozielonych. W drugiej połowie miesiąca ścinamy zrazy do zimowego szczepienia jabłoni, śliw i wiśni bardziej odpornych na mrozy.

☛ Krzewy winorośli uprawianej w szklarni przycinamy do trzech oczek.

☛ W grudniu możemy też pozyskać sadzonki zdrewniałe z jednorocznych pędów porzeczek i winorośli. Do wiosny przechowujemy je podobnie jak zrazy do szczepienia.

☛ Odgarniamy śnieg ze ścieżek i udeptujemy go wokoło drzewek owocowych.

WARZYWNIK

☛ W cieplejsze dni można rozrzucić kompost na grządkach i pozgrabiać resztki opadłych liści.

☛ Na początku grudnia, jeżeli ziemia jeszcze nie zamarzła, można jeszcze wysiewać ozimą marchew i pietruszkę.

☛ Warto też zrywać jarmuż, zwłaszcza po pierwszych przymrozkach, kiedy traci goryczkę i jest smaczniejszy.

TRAWNIK

☛ W grudniu nie kosimy już trawnika.

☛ Jeśli planujemy na wiosnę założenie nowego trawnika, a ziemia jeszcze nie zmarzła, warto ją przekopać i pozostawić w tzw. ostrej skibie (po przekopaniu nie zgrabiać i nie wyrównywać). Pod wpływem mrozu grunt pokruszy się i stanie bardziej przepuszczalny dla wody, a przy okazji wyginie część chwastów. Dzięki temu będzie łatwiej założyć trawnik wiosną.

☛ Przy odśnieżaniu ogrodu nie składujemy dużych mas śniegu na trawniku, ponieważ może to prowadzić do gnicia trawy. W czasie mrozów unikajmy deptania trawnika. Zmarznięte źdźbła trawy łamią się i łatwo gniją. Na wiosnę będą w tych miejscach „łyse" miejsca.

☛ Jeżeli na powierzchni trawnika wytworzy się skorupa lodowo-śniegowa sprzyjająca rozwojowi pleśni, trzeba lód delikatnie pokruszyć.

PRZECHOWYWANIE

☛ Systematycznie kontrolujemy przechowywane cebule, kłącza i bulwy bylin niezimujących w gruncie. Sprawdzamy ich zdrowotność i gdy zaobserwujemy pierwsze objawy chorób – natychmiast usuwamy.

☛ Zaglądamy do przechowywanych owoców. Najbardziej dojrzałe zabieramy do spożycia, a gnijące wyrzucamy. W pomieszczeniu do przechowywania powinna panować temperatura minimalnie powyżej 0°C i duża wilgotność powietrza, najlepiej 90%. Pomieszczenie z przechowywanymi owocami warto wietrzyć, aby obniżyć zawartość etylenu.

SPRZĘT

☛ Zimą możemy poświęcić czas na konserwację narzędzi ogrodniczych. Trzeba je oczyścić, naprawić i posmarować olejem. Możemy także wykorzystać ten okres na naprawę i renowację mebli ogrodowych.

☛ Narzędzia ogrodnicze: łopaty, grabie, motyki i pazurki oraz elementy tnące sekatorów, nożyc do traw i nożyc do żywopłotów, po oczyszczeniu z resztek ziemi i roślin, na kilka minut zanurzamy we wrzątku albo przecieramy spirytusem – w ten sposób je odkazimy (zniszczone zostaną bakterie, grzyby i nicienie). Metalowe części cienko natłuszczamy, aby ochronić je przed korozją.

☛ Urządzenia elektryczne i spalinowe: pilarki, nożyce do żywopłotów, kosiarki i podkaszarki mogą po sezonie wymagać ostrzenia lub naprawy. Jeśli są widoczne uszkodzenia – trzeba maszyny oddać do serwisu. Miejsca połączeń przewodów elektrycznych warto nasmarować preparatem WD-40, aby zawilgocone nie skorodowały. Kosiarki spalinowe powinny być konserwowane zgodnie z instrukcją obsługi (sposób konserwacji zależy od typu urządzenia).

PTAKI

☛ Jeśli jeszcze tego nie zrobiliśmy, to wieszamy karmniki na drzewach albo kawałek niesolonej, surowej słoniny, za którą bardzo przepadają sikorki.

☛ Świetnym pokarmem dla ptaków są też albo ziarna wymieszane z tłuszczem, uformowane w kulki lub zastygłe w małych doniczkach. Wieszamy je dnem do góry. Pamiętajmy, że ptaki się przyzwyczajają do dokarmiania i musimy to robić aż do wiosny

Źródło: wymarzonyogrod.pl; poradnikogrodniczy.pl; ogrodnik-amator.pl; ogrodowisko.pl

eprasa.pl 1104aa80c7

Kalendarz biodynamiczny

Grudzień 2022

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
			1 WO	00-06 2 06-24 WO/OG	3 OG	00-13 4 13-24 OG/ZI ☼ 7.26-15.26
5 ZI Od 8.00 do 20.00	00-22 6 22-24 ZI/PO	7 PO	8 PO ○ PEŁNIA	00-10 9 10-24 PO/WO ☺	10 WO	00-21 11 21-24 WO/OG Od 19.00 ☼ 7.34-15.24
12 OG Do 7.00	13 OG	00-10 14 10-24 OG	15 ZI	00-21 16 21-24 ZI/PO ◐ III Kwadra	17 PO	18 PO ☼ 7.40-15.24
00-05 19 05-24 PO/WO Od 21.00	20 WO Do 9.00	00-08 21 08-24 WO/OG	22 OG ☺	00-08 23 08-24 OG/ZI ● NÓW	24 ZI Od 3.00 do 14.00	00-08 25 08-24 ZI/PO ☼ 7.44-15.28
26 PO	00-09 27 09-24 PO/WO	28 WO	00-12 29 12-24 WO/OG	30 OG ◐ I Kwadra	00-18 31 18-24 OG/ZI	

Styczeń 2023

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
						Od 10.00 do 22.00 1 ZI ☼ 7.45-15.34
2 ZI	00-04 3 04-24 ZI/PO	4 PO	00-14 5 14-24 PO/WO ☺	6 WO	7 WO ○ PEŁNIA	Od 04.00 do 16.00 8 00-04 04-24 WO/OG ☼ 7.42-15.43
9 OG	00-16 10 16-24 OG/ZI	11 ZI	12 ZI	00-04 13 04-24 ZI/PO	14 PO	00-13 15 13-24 PO/WO ◐ III Kwadra ☼ 7.38-15.53
16 WO Od 02.00 do 14.00	00-19 17 19-24 WO/OG	18 OG	00-21 19 21-24 OG/ZI	20 ZI ☺	00-19 21 19-24 ZI/PO ● NÓW Od 16.00	22 PO Do 4.00 ☼ 7.30-16.05
00-19 23 19-24 PO/WO	24 WO	00-20 25 20-24 WO/OG	26 OG	27 OG	Od 11.00 do 23.00 28 00-01 01-24 OG/ZI ◐ I Kwadra	29 ZI ☼ 7.21-16.17
00-10 30 10-24 ZI/PO	31 PO					

FAZY KSIĘŻYCA: ● NÓW ◐ I KWADRA ○ PEŁNIA ◐ III KWADRA

Godziny sprzyjające rozwojowi roślin, której plonem ma być:

owoc, korzeń, kwiat, liść

Rośliny owocowe: bób, cukinia, dynia, fasola, groch, ogórek, pomidor, papryka, kukurydza, soja, truskawka, poziomka i wszystkie rośliny sadownicze.

Rośliny korzeniowe: burak, chrzan, cykoria, marchew, pietruszka korzeniowa, rzepa, rzodkiewka, seler korzeniowy, skorzonera, pasternak. Także dobre efekty osiąga się zaliczając do tej grupy: ziemniaka, cebulę, czosnek, pora i szparaga.

Rośliny kwiatowe: wszystkie kwiatowe rośliny ozdobne, a z roślin jadalnych słonecznik.

Rośliny liściowe: kapusta, kalarepa, jarmuż, pietruszka naciowa, seler naciowy, boćwina, szczypiorek, sałata, szpinak, szczaw oraz mimo że częścią użytkową jest kwiat - brokuł i kalafior.

00-07 - przykładowy przydział czasu sprzyjający uprawie określonych roślin

Żywioły: (ogień **OG**) (ziemia **ZI**) (powietrze **PO**) (woda **WO**)

CZAS SADZENIA - okres wspomagający wzrost roślin

☺ - Początek sadzenia

☺ - Koniec sadzenia

Godziny: „od - do" prace ogrodnicze nie wykonujemy

DOROTA TOLKO, PZDR w Szczecinie

Źródło: Kalendarz biodynamiczny 2023, działkowiec

eprasa.pl 1104aa80c7

Kto zobowiązany jest do zapłaty podatku rolnego?

Podatkiem rolnym opodatkowane są użytki rolne. Wyłączone z niego są natomiast grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż rolnicza.

BARBARA GROBELSKA, ZODR Oddział w Koszalinie

Zobowiązani do zapłaty podatku rolnego są:
✓ właściciele;
✓ posiadacze samoistni (osoba, która faktycznie włada rzeczą – gospodarstwem, jak właściciel, art. 336 KC);
✓ użytkownicy wieczyści;
✓ posiadacze gruntów, które są własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie tego gruntu:
- wynika z umowy zawartej z właścicielem, z KOWR lub posiadającym inny tytuł prawny do gruntu albo
- osoby bez tytułu prawnego do użytku rolnego, z wyjątkiem gruntów, które wchodzą w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub są w zarządzie Lasów Państwowych. W tym przypadku podatnikami są odpowiednio: jednostki organizacyjne KOWR i Lasów Państwowych;
✓ dzierżawcy gruntów gospodarstwa rolnego, które zostały w całości lub części wydzierżawione na podstawie umowy zawartej zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników lub przepisami dotyczącymi uzyskiwania rent strukturalnych (art.3.1 Ustawy o podatku rolnym).

Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym podatnik objął grunt: na własność, w samoistne lub zależne posiadanie (art. 336 KC), lub w wieczyste użytkowanie (art. 6a. 1 Ustawy o podatku rolnym). Jeśli na przykład: rolnik kupił od KOWR pole o powierzchni powyżej 1 ha w dniu 2 maja i w tym samym dniu stał się jego właścicielem – wtedy zobowiązany jest do opłacania podatku za zakupione pole od 1 czerwca, czyli po raz pierwszy podatek za zakupiony grunt musi zapłaci do 15 września.

Obowiązek podatkowy wygasa ostatniego dnia miesiąca, w którym przestały istnieć okoliczności zobowiązujące go do jego zapłaty (art. 6a.2 Ustawy o podatku rolnym). Na przykład nasz rolnik sprzedał nabyte wcześniej pole sąsiadowi w dniu 10 października, to znaczy, że za październik będzie musiał jeszcze zapłacić podatek rolny. Czas na jego opłacenie będzie miał do 15 listopada.

Podatnicy składają organowi podatkowemu, którym w terenie są: wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast właściwi ze względu na miejsce położenia gruntów, informacje sporządzone na formularzach według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Finansów:
- osoby fizyczne zobowiązane są złożyć informacje o gruntach w ciągu 14 dni od zaistnienia okoliczności, które uzasadniają powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub od zaistnienia zdarzenia, które powoduje zmianę wysokości opodatkowania, np. zakup nowych gruntów ornych, co spowoduje powiększenie gospodarstwa,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej – deklaracje na podatek rolny składają do 15 stycznia roku po-

Podstawowa stawka podatku rolnego dla gruntów gospodarstw rolnych w 2023 r. wyniesie 185,12 zł/ha przeliczeniowy, dla pozostałych gruntów – 370,25 zł/ha.

eprasa.pl 1104aa80c7

datkowego. Jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu, to w ciągu 14 dni od wystąpienia okoliczności, które uzasadniają powstanie obowiązku lub od zaistnienia zdarzenia, które powoduje zmianę wysokości opodatkowania.

Obowiązek składania informacji o gruntach oraz deklaracji na podatek rolny dotyczy również podatników, którzy korzystają ze zwolnień i ulg, które zostaną wymienione w dalszej części artykułu. Dokumenty te można złożyć drogą elektroniczną, ale trzeba posiadać akceptowany rodzaj podpis elektronicznego.

Stawki podatku

Są dwie stawki podatku rolnego:
- dla gruntów gospodarstwa rolnego – równowartość pieniężna 2,5 q żyta (od 1 ha przeliczeniowego),
- dla pozostałych gruntów rolnych, które podlegają podatkowi rolnemu – równowartość pieniężna 5 q żyta (od 1 ha).

1 decytona [dt] = 0,1 tony [t] = 1 kwintal = 100 kg

Przy czym za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, które stanowią własność lub znajdują się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej (art. 2.1 Ustawy o podatku rolnym).

Wszystkie przeliczniki powierzchni użytków rolnych zostały określone w Ustawie o podatku rolnym z dnia 15 listopada 1984 r. z póź. zm. (Dz.U. 2020, poz. 333). Jeżeli nie można ustalić przelicznika powierzchni użytków rolnych, przyjmuje się, że 1 ha fizyczny odpowiada 1 ha przeliczeniowemu.

Podatek w 2023 roku

Podatek rolny na każdy rok, w tym także na 2023 r., ustala się w oparciu o średnią cenę skupu żyta obowiązującą za okres 11 kwartałów. Powyższą cenę podał GUS w komunikacie prezesa z 19 października 2022 r. (art. 6 Ustawy o podatku rolnym) i wynosi 74,05 zł za 1 dt.

Porównując średnią cenę skupu żyta do ceny 2022 r. widać, że cena jest wyższa niż na rok podatkowy 2022. W analogicznym okresie poprzedniego roku średnia cena skupu żyta za okres 11 kwartałów wynosiła 61,48 zł za 1 dt. Cena skupu żyta wzrosła więc o 12,57 zł/dt.

Podstawowa stawka podatku rolnego dla gruntów gospodarstw rolnych stanowi 2,5 q żyta od hektara przeliczeniowego. W 2023 r. wyniesie ona 185,12 zł za 1 ha przeliczeniowy

2,5q żyta x 74,05 zł/1dt. = 185,12 zł/1 ha

Stawka będzie więc o 31,42 zł wyższa niż w roku poprzednim.

Natomiast podatek rolny 2023 za pozostałe grunty stanowi równowartość pieniężną 5 q żyta. Dlatego też stawka podatku rolnego będzie wynosić 370,25 zł/ha

5q żyta x 74,05 zł/1dt. = 370,25 zł/1 ha

Rolnicy zobowiązani są do zapłaty za podatek rolny w czterech ratach, proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminach do: 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada danego roku podatkowego (art. 6a.6 Ustawy o podatku rolnym). Jeżeli podatek nie przekracza 100 zł to rolnik jest zobowiązany zapłacić go jednorazowo w terminie płatności pierwszej raty. Należności wynikające z podatku rolnego rolnik może zapłacić w formie przelewu na rachunek organu podatkowego lub gotówką w kasie, albo też w przypadku osób indywidualnych (osób fizycznych) w drodze inkasa.

Zwolnienia z podatku

Tak jak przy podatku dochodowym od osób fizycznych ustawodawca przewidział również dla podatku rolnego szereg zwolnień (rozdział 4, art.12.1 Ustawy o podatku rolnym), a obejmują one m.in.:
✓ użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych;
✓ grunty położone w pasie drogi granicznej;
✓ grunty przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha:
- będące przedmiotem prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego, nabyte w drodze umowy sprzedaży,
- będące przedmiotem umowy o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste,
- wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, objęte w trwałe zagospodarowanie;
✓ grunty pod wałami przeciwpowodziowymi i grunty położone w międzywałach;
✓ publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie gruntów zajętych na działalność oświatową;
✓ prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej;
✓ instytuty badawcze;
✓ przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, jeżeli grunt, który ma być opodatkowany, zajęty jest na cele prowadzonych badań i prac rozwojowych.

Ulga inwestycyjna

Podatnikom podatku rolnego, jeżeli wydatki nie zostały sfinansowane w całości lub w części z środków publicznych, przysługuje także ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na:
✓ budowę lub modernizację budynków inwentarskich, które służą do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów, które służą ochronie środowiska;
✓ zakup i zainstalowanie:
- deszczowni,
- urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę,
- urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii takich jak: wiatr, biogaz, słońce, woda.

Inne ulgi

Również rada gminy może wprowadzić uchwałą zwolnienia i ulgi inne niż określone w ustawie, ale musi przy tym stosować się do przepisów dotyczących pomocy publicznej. ■

eprasa.pl 1104aa80c7

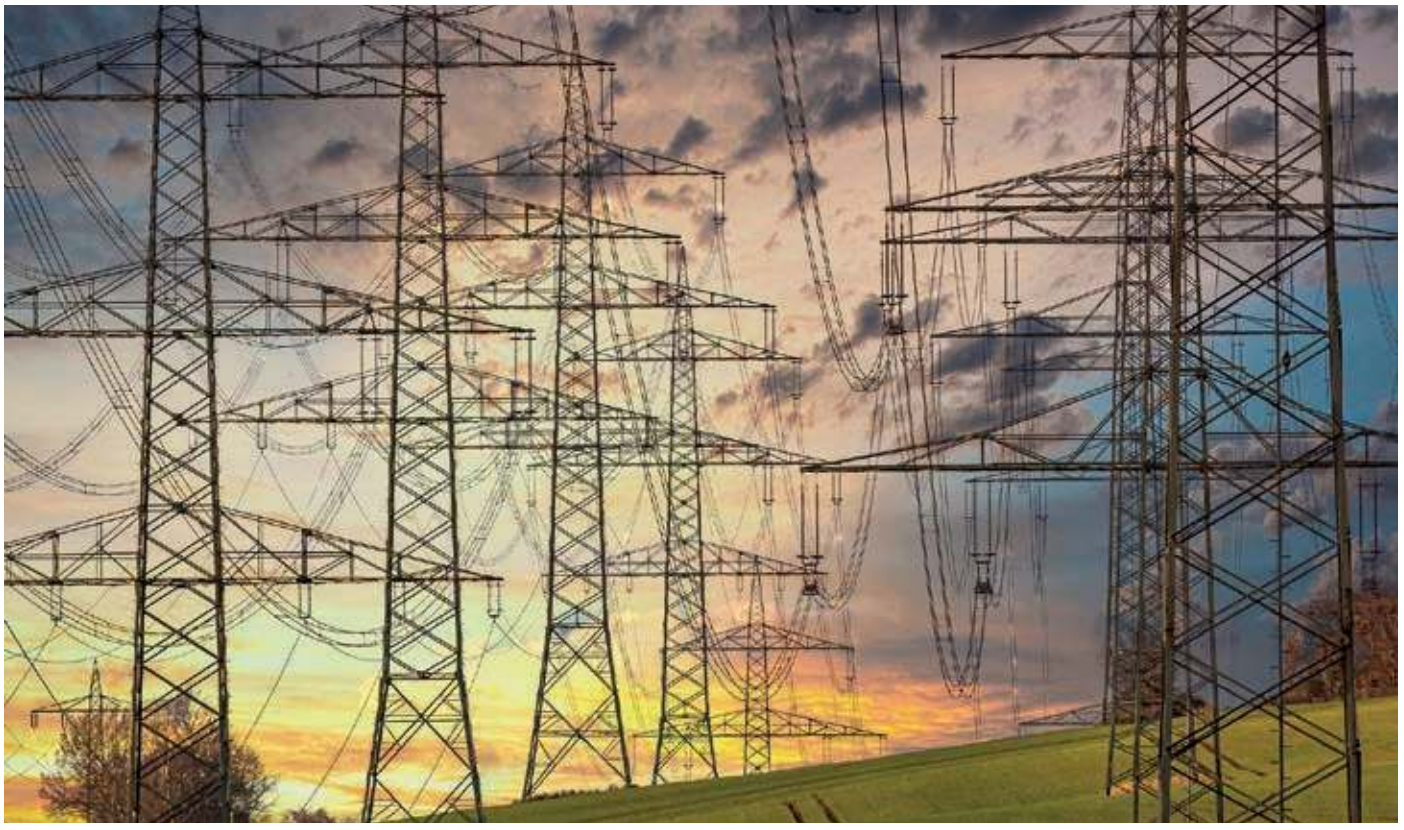

Ceny energii elektrycznej w 2023 r.

Ustawa z 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2243; inaczej OWCEEorazWNO) weszła w życie 4 listopada 2022 r. Akt prawny określa cenę maksymalną prądu w rozliczeniach z uprawnionymi odbiorcami oraz zasady przyznawania rekompensat podmiotom dystrybuującym energię elektryczną.

BARBARA GROBELSKA, ZODR Oddział w Koszalinie

Cele ustawy

✓ Ochrona podmiotów prywatnych, jak i publicznych przed wzrastającą ceną prądu.

✓ Ustawa przewiduje rekompensaty dla sprzedawców energii elektrycznej.

✓ Przepisy wprowadzają limity dotyczące zużycia prądu dla poszczególnych grup odbiorców.

Ma to zagwarantować wybranym odbiorcom energii elektrycznej zachowanie cen z bieżącego roku.

Wysokie ceny energii elektrycznej w największym stopniu odczuwają gospodarstwa domowe. Wyjątkowo czułe na wzrosty cen energii są również np. szkoły, przedszkola, żłobki, szpitale, placówki kulturalne, noclegownie, ponieważ w znacznym stopniu są one finansowane przez poszczególne samorządy terytorialne. Problem dotyczy także małych przedsiębiorstw, które często mają ograniczony dostęp do środków inwestycyjnych i to na nich ciąży zwiększone ryzyko utraty płynności finansowej.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego zaproponowano rozwiązania mające łagodzić skutki podwyżki cen energii elektrycznej w 2023 r,. tzw. mechanizm maksymalnej ceny energii, który ma zastosowanie po przekroczeniu limitu. Wtedy też przestają obowiązywać zamrożene cen prądu na poziomie cen z 2022 r.

Mechanizm maksymalnej ceny energii chroni uprawnionych odbiorców przed znacznymi i gwałtownymi podwyżkami cen prądu. Art. 2 OWCEE oraz WNO zakłada, że niezależnie od wzrostu cen energii elektrycznej od **1.12.2022 r.** do **31.12.2023 r.** w rozliczeniach z odbiorcami stosuje się następujące ceny maksymalne energii elektrycznej:

❶ **785 zł/MWh**, czyli 79 groszy/kWh – w przypadku odbiorców użyteczności publicznej oraz małych i średnich przedsiębiorstw oraz szkół, szpitali, gmin itp., **ale muszą złożyć oświadczenie o zamrożeniu cen prądu do 30 listopada 2022 r.** Dotyczy to również działalności jednoosobowej. Jeśli oświadczenie zostanie złożone po tej dacie, z niższych cen prądu będzie można skorzystać dopiero od miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono oświadczenie. Wzory takich oświadczeń zostały zamieszczone na stronach internetowych Tauronu, Enei oraz PGE.

Mali i średni przedsiębiorcy we wniosku o zamrożenie cen prądu na maksymalnym poziomie 785 zł/MWh, będą musieli podać takie dane jak:

- nazwa, adres siedziby firmy, NIP lub PESEL;

eprasa.pl 1104aa80c7

- telefon lub e-mail, dane kontaktowe do osób reprezentujących spółkę;
- numer punktu poboru energii elektrycznej (PPE);
- kategorię odbiorcy uprawnionego;
datę zawarcia umowy sprzedaży energii albo umowy kompleksowej dla każdego PPE.

❷ **693 zł/MWh**, czyli 69 groszy/kWh – w przypadku odbiorców w gospodarstwach domowych, w tej kategorii mieszczą się również rolnicy, którzy mają zawarte umowy jako osoby fizyczne. Przy czym cena maksymalna będzie obowiązywać po przekroczeniu rocznego limitu zużycia, czyli:
- 2 MWh – dla gospodarstw domowych;
- 2,6 MWh – dla rodzin z osobą niepełnosprawną;
- 3 MWh – dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny oraz rolników.

Do czasu przekroczenia powyżej podanych limitów będą obowiązywały niezmienione ceny, oczywiście w obrębie tych limitów zużycia energii.

Aby płacić niższe rachunki...

Aby płacić niższe rachunki należy spełnić pewne warunki, różne dla poszczególnych grup odbiorców, na przykład:
✓ **gospodarstwa domowe**, które zużywają 2 MWh rocznie – nie mają obowiązku składania jakichkolwiek oświadczeń – obowiązuje ich cena według stawek z 2022 r.;
✓ **gospodarstwa domowe**, które przekroczą powyższy limit – muszą złożyć odpowiednie oświadczenia, zaś we wskazanych przypadkach – dołączyć także dokumentację potwierdzającą przysługujące uprawnienia;
✓ **osoby niepełnosprawne**, które są uprawnione do limitu 2,6 MWh – powinny złożyć jedynie oświadczenie dla zamrożenia cen prądu swojemu dostawcy usługi;
✓ **rodziny wielodzietne** uprawnione do limitu 3 MWh – zobowiązane są do złożenia oświadczenia dla zamrożenia cen prądu skierowane do dostawcy prądu oraz Kartę Dużej Rodziny, podając nr karty w oświadczeniu;
✓ **rolnicy**, którzy także są uprawnieni do limitu 3 MWh – muszą złożyć oświadczenie dla zamrożenia cen prądu skierowane do dostawcy prądu oraz kopię decyzji o podatku rolnym za 2022 r., podając nr decyzji.

Oświadczenia należy składać do końca czerwca 2023 r. do swojego dostawcy prądu.

Zarządzanie ryzykiem – kolejny nabór

Drugi w tym roku nabór wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem" będzie prowadzony od 1 do 30 grudnia. W PROW na lata 2014-2020 przewidziano na to działanie ponad 108 mln euro.

Dofinansowanie może być przyznane hodowcom drobiu, bydła i świń, którzy mają zarejestrowaną działalność produkcyjną. Muszą oni również posiadać prawo do nieruchomości, na terenie której prowadzą chów tych zwierząt. Ważne jest, aby rolnicy, którzy chcą ubiegać się o to wsparcie mieli zawartą umowę ubezpieczenia od ryzyka strat spowodowanych salmonellą. Powinno ono obejmować:
• 1000 sztuk: rzeźnych kurcząt, gęsi, indyków i drobiu nieśnego;
• 14 sztuk świń;
• 4 sztuk bydła.

Wysokość pomocy wynosi 70 proc. opłaconej składki. Warunkiem przyznania wsparcia jest posiadanie umowy ubezpieczenia, z której wynika, że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia szkód, które wyniosą ponad 20 proc. Istotne jest też to, że okres objęty ubezpieczeniem musi rozpoczynać się nie wcześniej niż 1 kwietnia 2022 r. Zainteresowany dofinansowaniem nie może korzystać z innych dopłat do ubezpieczenia.

Źródło: ARiMR

RED.

eprasa.pl 1104aa80c7

Wzrasta podatek dochodowy od działów specjalnych produkcji rolnej

Lp.	Rodzaje upraw i produkcji	Jednostka powierzchni upraw lub rodzajów produkcji	Norma szacunkowa dochodu rocznego w zł
1	Uprawy w szklarniach ogrzewanych powyżej 25 m²: a) rośliny ozdobne b) pozostałe	 1 m² 1 m²	 13,64 5,08
2	Uprawy w szklarniach nieogrzewanych powyżej 25 m²	1 m²	3,12
3	Uprawy w tunelach foliowych ogrzewanych powyżej 50 m²: a) rośliny ozdobne b) pozostałe	 1 m² 1 m²	 10,17 6,23
4	Uprawy grzybów i ich grzybni - powyżej 25 m² powierzchni uprawowej	1 m²	5,85
5	Drób rzeźny - powyżej 100 szt.: a) kurczęta b) gęsi c) kaczki d) indyki	 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka	 0,19 1,53 0,40 0,99
6	Drób nieśny powyżej 80 szt.: a) kury nieśne (w stadzie reprodukcyjnym) b) kury mięsne (w stadzie reprodukcyjnym) c) gęsi (w stadzie reprodukcyjnym) d) kaczki (w stadzie reprodukcyjnym) e) indyki (w stadzie reprodukcyjnym) f) kury (produkcja jaj konsumpcyjnych)	 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka	 3,88 3,22 2,14 4,00 16,99 2,84
7	Wylęgarnie drobiu: a) kurczęta b) gęsi c) kaczki d) indyki	 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka	 0,01 0,11 0,02 0,11

W 2023 r. zwiększy się o 6 procent szacunkowy dochód z działów specjalnych produkcji rolnej – wynika z opublikowanego projektu rozporządzenia.

MAREK GARDYGAJŁO, ZODR w Barzkowicach

Podwyżka jest efektem wzrostu cen towarów produkcji rolnej w 2021 r. w porównaniu z rokiem 2020 r. Jak wiadomo, rolnicy nie płacą podatku dochodowego. Wyjątkiem są jednak ci, osiągają dochody z działów specjalnych produkcji rolnej. Mogą oni rozliczać się według norm szacunkowych, jeśli nie prowadzą ksiąg rachunkowych. Jak wynika z danych Ministerstwa Finansów – z tej formy rozliczeń korzysta ok. 34 tys. rolników. Podwyższenie podstaw opodatkowania wpłynie na zwiększenie dochodów sektora finansów publicznych w 2023 r. o ok. 2,8 mln zł.

Źródło: : Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie norm szacunkowych dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej, Gazeta Prana

eprasa.pl 1104aa80c7

8	Zwierzęta futerkowe: a) lisy i jenoty b) norki c) tchórze d) szynszyle e) nutrie powyżej 50 sztuk samic stada podstawowego f) króliki powyżej 50 sztuk samic stada podstawowego	 od 1 samicy stada podstawowego powyżej 2 szt. samic stada podstawowego powyżej 2 szt. samic stada podstawowego powyżej 2 szt. samic stada podstawowego od 1 samicy stada podstawowego od 1 samicy stada podstawowego	 53,78 23,65 18,30 27,95 6,44 6,44
9	Zwierzęta laboratoryjne: a) szczury białe b) myszy białe	 1 sztuka 1 sztuka	 0,17 0,02
10	Jedwabniki - produkcja kokonów	1 dm^3	0,39
11	Pasieki powyżej 80 rodzin	1 rodzina	3,90
12	Uprawy roślin in vitro - powierzchnia półek	1 m^2	234,06
13	Hodowla entomofagów - powierzchnia uprawy roślin żywicielskich	1 m^2	195,02
14	Hodowla dżdżownic - powierzchnia łoża hodowlanego	1 m^2	97,52
15	Hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym: a) krowy powyżej 5 sztuk b) cielęta powyżej 10 sztuk c) bydło rzeźne powyżej 10 sztuk (z wyjątkiem opasów) d) tuczniki powyżej 50 sztuk e) prosięta i warchlaki powyżej 50 sztuk f) chów i hodowla owiec powyżej 10 sztuk g) tucz owiec powyżej 15 sztuk h) konie rzeźne i) konie hodowlane j) hodowla ryb akwariowych powyżej 700 dm^3 objętości akwarium, obliczonej według wewnętrznych długości krawędzi k) hodowla psów rasowych l) hodowla kotów rasowych	 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka od 1 matki 1 sztuka 1 sztuka 1 sztuka stada podstawowego 1 dm^3 1 sztuka stada podstawowego 1 sztuka stada podstawowego	 390,04 81,95 42,87 48,77 19,51 7,81 11,70 585,08 468,10 1,75 52,67 19,51

Pieniądze płyną do rolników

Trwa wypłata zaliczek z tytułu dopłat bezpośrednich i obszarowych – ponad 12,32 mld zł przekazane rolnikom.

Od 17 października ARiMR przekazuje na konta rolników zaliczki z tytułu dopłat bezpośrednich i płatności obszarowych z PROW za 2022 r. Do 22 listopada wykonane zostały przelewy na kwotę ponad 12,32 mld zł. Realizacja zaliczek potrwa do końca listopada. 1 grudnia rozpocznie się przekazywanie pozostałych kwot płatności za 2022 r.

W tegorocznej kampanii o dopłaty bezpośrednie ubiega się 1,265 mln rolników. Pula środków na ten cel to ok. 16,96 mld zł. Do 22 listopada 2022 r. w ramach zaliczek ponad 1,16 mln beneficjentów otrzymało płatności bezpośrednie w wysokości blisko 10,29 mld zł, natomiast w ramach płatności obszarowych z PROW 2014-2020 na konta niemal 836 tys. gospodarzy przelano 2,03 mld zł.

Źródło: ARiMR

RED.

eprasa.pl 1104aa80c7

INFORMACJA HANDLOWO-RYNKOWA

Na podstawie informacji zebranych w TZD opracowali
Ewa Wenc i Barbara Grobelska

Wybrane ceny w dniu 7.11.2022 r.

Produkty rolne - ceny skupu netto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Gryka	dt	-	300,00	300,00	-	-	-	300,00	300,00	300,00
Jęczmień konsumpcyjny	dt	121,25	130,50	125,00	110,00	-	120,00	121,35	110,00	130,50
Kukurydza	dt	140,00	113,25	88,00	90,00	109,25	-	108,10	88,00	140,00
Łubin słodki	dt	152,50	178,33	167,50	-	-	-	166,11	152,50	178,33
Owies konsumpcyjny	dt	130,00	122,83	127,50	-	-	-	126,78	122,83	130,00
Owies paszowy	dt	107,50	116,25	115,00	-	125,00	110,00	114,75	107,50	125,00
Peluszka	dt	140,00	170,00	-	-	-	-	155,00	140,00	170,00
Pszenica konsumpcyjna	dt	144,83	151,83	147,33	152,00	157,00	152,58	150,93	144,83	157,00
Pszenica paszowa	dt	133,17	147,50	139,00	144,50	152,00	145,17	143,56	133,17	152,00
Pszenżyto	dt	126,67	134,00	133,33	127,50	138,00	131,00	131,75	126,67	138,00
Jałówki opasane (kl. E)	kg	8,50	-	12,00	12,00	-	9,50	10,50	8,50	12,00
Maciory i braki	kg	4,10	-	3,50	-	5,39	3,25	4,06	3,25	5,39
Mleko	l	2,40	-	2,45	2,49	2,52	2,52	2,48	2,40	2,52
Młode bydło opasowe (kl. A)	kg	10,00	-	11,50	14,30	-	11,50	11,83	10,00	14,30
Tuczniki kl. I	kg	6,75	7,50	7,50	8,60	7,10	6,25	7,28	6,25	8,60

Pasze - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
dla bydła										
Koncentrat CJ	dt	-	324,00	285,00	290,00	-	353,00	313,00	285,00	353,00
Koncentrat KBO	dt	-	-	248,00	-	297,00	266,50	270,50	248,00	297,00
Mieszanka B	dt	-	-	288,00	-	-	392,00	340,00	288,00	392,00
Mieszanka BO	dt	-	-	-	360,00	-	392,00	376,00	360,00	392,00
dla trzody										
Koncentrat L	dt	-	359,00	364,50	280,00	-	372,75	344,06	280,00	372,75
Koncentrat LP	dt	-	360,00	353,50	-	-	400,00	371,17	353,50	400,00
Koncentrat prosiak	dt	-	300,00	337,00	-	-	379,50	338,83	300,00	379,50
Koncentrat PW	dt	-	337,33	338,00	355,00	407,00	464,00	380,27	337,33	464,00
Koncentrat T	dt	-	395,00	354,50	362,50	-	369,00	370,25	354,50	395,00
Mieszanka LK	dt	-	262,00	277,00	254,00	-	276,00	267,25	254,00	277,00
Mieszanka PP finiszer	dt	-	261,50	265,00	-	-	252,00	259,50	252,00	265,00
Mieszanka PP grower	dt	-	202,00	228,00	155,00	196,00	252,00	206,60	155,00	252,00
Mieszanka PP starter	dt	-	302,50	285,00	270,00	294,00	318,38	293,98	270,00	318,38
Mieszanka PW	dt	-	198,00	217,00	228,50	204,00	244,65	218,43	198,00	244,65
Prowit T	dt	-	345,00	-	-	-	432,00	388,50	345,00	432,00
inne										
Otręby pszenne	dt	-	-	153,00	-	159,50	-	156,25	153,00	159,50
Śruta kukurydziana	dt	-	236,00	-	-	249,50	236,00	240,50	236,00	249,50
Śruta sojowa	dt	-	-	306,00	-	-	304,00	305,00	304,00	306,00

eprasa.pl 1104aa80c7

Nawozy i środki ochrony roślin - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Amofoska 4-16-18	dt	-	-	320,00	295,00	267,00	327,50	302,38	267,00	327,50
Fosforan amonu/Polidap 18-46	dt	570,00	-	-	-	590,00	579,00	579,67	570,00	590,00
Inhibitor do mieszania z mocznikiem	l	-	-	-	-	-	18,00	18,00	18,00	18,00
Korn -Kali 40	dt	330,00	-	290,00	-	312,50	326,00	314,63	290,00	330,00
Lubofoska, Tarnogran lub NPK jesienne (4-6 % N)	dt	-	-	-	-	-	267,00	267,00	267,00	267,00
Mocznik bez dodatków 46	dt	522,50	-	400,00	445,00	-	543,50	477,75	400,00	543,50
Mocznik otoczkowany 46	dt	500,00	-	-	-	-	531,75	515,88	500,00	531,75
Mocznik z inhibitorem ureazy	dt	500,00	-	400,00	-	470,00	489,50	464,88	400,00	500,00
Polifoska 4-12-32	dt	-	-	400,00	-	-	462,00	431,00	400,00	462,00
Polifoska 6-20-30	dt	470,00	525,00	440,00	430,00	437,00	463,33	460,89	430,00	525,00
RSM - wodny roztwór saletrzano-mocznikowy 32	l	-	-	3,40	3,45	4,59	4,17	3,90	3,40	4,59
Saletra amonowa 32	dt	-	-	379,00	377,00	378,00	440,00	393,50	377,00	440,00
Saletra amonowa 34	dt	480,00	-	352,50	370,00	420,00	453,83	415,27	352,50	480,00
Saletra CAN 27	dt	450,00	-	-	-	-	408,00	429,00	408,00	450,00
Saletrzak/Salmag 28	dt	-	-	358,00	-	402,50	380,50	380,33	358,00	402,50
Siarczan potasu 50 granulowany	dt	-	-	-	-	-	234,00	234,00	234,00	234,00
Agil-S 100 EC	l	-	105,00	-	105,00	112,00	113,77	108,94	105,00	113,77
Boogie Xpro 400 EC	l	-	211,00	187,00	-	-	192,80	196,93	187,00	211,00
Bulldock 025 EC	l	-	53,00	-	-	-	-	53,00	53,00	53,00
Butisan 400 SC	l	130,00	-	-	-	-	118,15	124,08	118,15	130,00
Cabrio Duo 112 EC	l	-	88,00	-	-	76,65	81,10	81,92	76,65	88,00
Chwastox Turbo 340 SL	l	28,00	32,50	36,00	-	35,00	40,70	34,44	28,00	40,70
Coragen 200 SC	l	1 260,00	1 360,00	-	-	1 691,00	1 555,20	1 466,55	1 260,00	1 691,00
Cyperkill Max 500 EC	l	-	210,00	-	-	222,90	-	216,45	210,00	222,90
Decis Mega 50 EW	l	-	153,50	146,00	179,00	154,00	156,00	157,70	146,00	179,00
Delan 700 WG	kg	-	258,00	-	-	-	-	258,00	258,00	258,00
Delmetros 100 SC	l	-	182,00	-	180,00	179,00	172,50	178,38	172,50	182,00
Glean 75 WG	100 g	-	25,80	-	-	-	-	25,80	25,80	25,80
Goal 480 SC	l	-	308,00	-	-	-	281,20	294,60	281,20	308,00
Huzar Active Plus	l	-	-	-	-	156,76	-	156,76	156,76	156,76
Inazuma 130 WG	kg	223,00	220,00	-	249,00	228,50	239,82	232,06	220,00	249,00
Metazanex 500 SC	l	-	-	-	-	91,50	96,15	93,83	91,50	96,15

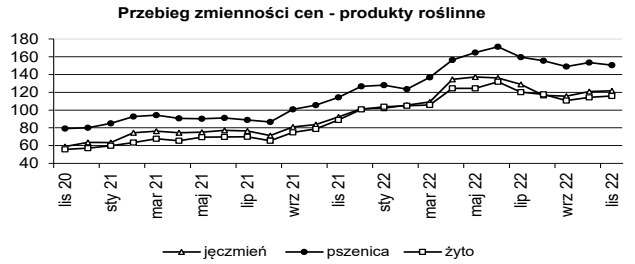

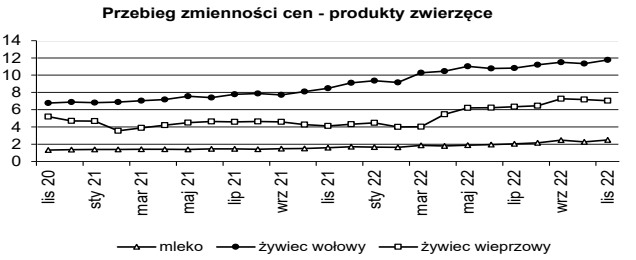

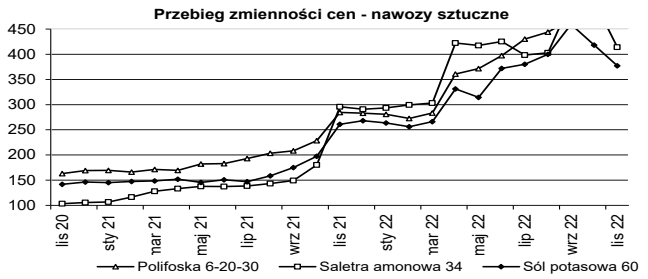

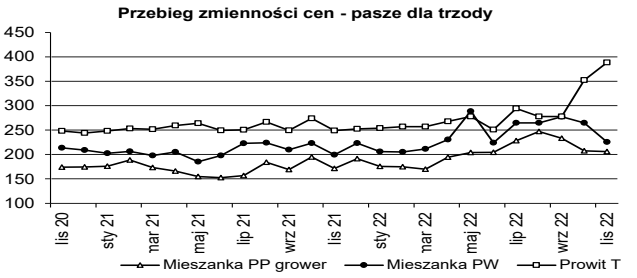

eprasa.pl 1104aa80c7

Produkty rolne - ceny sprzedaży u rolników i na targowiskach

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Cielę (40-45 kg)	szt.	1 100,00	1 200,00	1 100,00	860,00	700,00	-	992,00	700,00	1 200,00
Jaja kurze średnie (50-60 g)	szt.	1,10	1,23	1,08	1,15	1,27	1,20	1,17	1,08	1,27
Jałówka cielna powyżej 1,5 r.	szt.	-	4 200	-	5 650	5 500	-	5 117	4 200	5 650
Jęczmień	dt	-	170,00	-	150,00	160,00	-	160,00	150,00	170,00
Krowa mleczna 3-5 lat	szt.	-	4 500	4 800	5 750	5 000	-	5 013	4 500	5 750
Mieszanka zbożowa	dt	-	200,00	150,00	150,00	140,00	-	160,00	140,00	200,00
Miód	l	45,17	43,33	41,50	43,00	40,83	37,00	41,81	37,00	45,17
Mleko krowie	l	2,25	2,60	2,75	4,50	3,50	2,36	2,99	2,25	4,50
Obornik	t	-	120,00	-	125,00	100,00	-	115,00	100,00	125,00
Owies	dt	115,00	140,00	-	160,00	140,00	-	138,75	115,00	160,00
Prosię (15 - 20 kg)	szt.	-	250,00	200,00	200,00	200,00	-	212,50	200,00	250,00
Pszenica	dt	190,00	200,00	-	180,00	180,00	-	187,50	180,00	200,00
Pszenżyto	dt	-	150,00	150,00	160,00	180,00	-	160,00	150,00	180,00
Siano łąkowe prasowane	t	280,00	380,00	320,00	280,00	300,00	-	312,00	280,00	380,00
Słoma zbożowa prasowana	t	-	200,00	-	250,00	250,00	-	233,33	200,00	250,00
Ziemniaki jadalne min. 50 kg	dt	155,00	180,00	145,00	120,00	120,00	146,50	144,42	120,00	180,00

Usługi rolnicze i olej napędowy - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Bronowanie	ha	150,00	110,00	155,00	160,00	124,67	100,00	133,28	100,00	160,00
Foliowanie bel sianokiszonki	szt.	-	36,00	-	25,00	-	-	30,50	25,00	36,00
Koszenie traw	ha	200,00	150,00	200,00	236,67	200,00	-	197,33	150,00	236,67
Najem pracownika - prace dorywcze	h	20,00	25,00	25,00	25,50	23,33	14,04	22,15	14,04	25,50
Olej napędowy	l	7,91	7,71	7,90	7,99	7,95	7,69	7,86	7,69	7,99
Oprysk roślin	ha	90,00	100,00	100,00	113,33	95,00	66,20	94,09	66,20	113,33
Orka głęboka	ha	290,00	350,00	335,00	343,33	310,33	277,50	317,69	277,50	350,00
Prasa rolująca sł./siano (bele od Ø 1,5 m)	szt.	25,00	36,00	-	25,00	-	-	28,67	25,00	36,00
Prasa rolująca sł./siano (bele ok. Ø 1,2 m)	szt.	22,50	23,50	25,00	45,00	25,00	43,20	30,70	22,50	45,00
Roztrząsanie obornika z załadunkiem	t	-	-	150,00	-	87,75	140,00	125,92	87,75	150,00
Sadzenie ziemniaków	ha	-	200,00	250,00	-	-	-	225,00	200,00	250,00
Siew zbóż agregatem uprawowo siewnym	ha	210,00	200,00	266,67	280,00	270,00	198,60	237,54	198,60	280,00
Siew zbóż siewnikiem	ha	240,00	135,00	206,67	216,67	-	150,60	189,79	135,00	240,00
Transport ciągnik z przyczepą do 12 t	h	140,00	170,00	160,00	175,00	195,50	172,90	168,90	140,00	195,50
Transport ciągnik z przyczepą powyżej 12 t	h	180,00	120,00	185,00	200,00	150,00	233,00	178,00	120,00	233,00
Uprawa agregatem podorywkowym	ha	210,00	175,00	150,00	-	229,50	169,10	186,72	150,00	229,50
Uprawa agregatem uprawowym	ha	225,00	190,00	200,00	210,00	250,00	140,50	202,58	140,50	250,00
Włókowanie	ha	-	125,00	135,00	200,00	-	135,20	148,80	125,00	200,00
Wynajem ciągnika do 80 KM	h	-	100,00	-	150,00	135,00	118,00	125,75	100,00	150,00
Wynajem ciągnika powyżej 80 KM	h	-	250,00	240,00	200,00	175,00	208,00	214,60	175,00	250,00
Zbiór buraków kombajnem	ha	-	-	1200,00	1200,00	-	-	1 200,00	1 200,00	1 200,00
Zbiór kombajnem z rozdrobn. słomy	ha	450,00	435,00	450,00	510,00	507,50	525,00	479,58	435,00	525,00
Zbiór kombajnem zbożowym	ha	450,00	400,00	416,67	500,00	467,35	512,50	457,75	400,00	512,50
Zbiór kukurydzy sieczkarnią polową	ha	-	-	-	1000,00	-	1250,00	1 125,00	1 000,00	1 250,00
Zbiór traw przyczepą samozbierającą	ha	-	150,00	-	190,00	-	-	170,00	150,00	190,00

Uwaga: Opracowano na podstwie informacji zebranych w PZDR, szersze informacje cenowo-rynkowe na naszej stronie internetowej www.zodr.pl

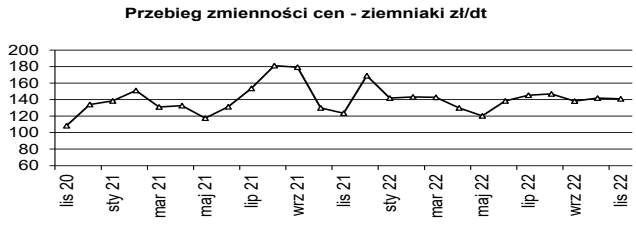

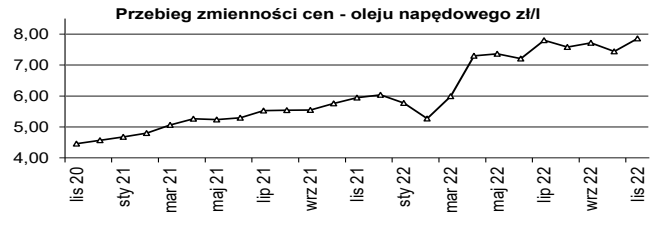

eprasa.pl 1104aa80c7

RYNKI ROLNE

Wszystkie przedstawione poniżej dane są zbierane i udostępniane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, i udostępniane w formie tygodniowych biuletynów na stronie www.minrol.gov.pl

1. Średnie ceny w przedsiębiorstwach prowadzących zakupy zboża (zł/tonę, bez VAT)

Regiony: Centralno-wschodni - województwa: lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie; Południowy: dolnośląskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie; Północno-zachodni: kujawsko-pomorskie, lubuskie, pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie. nld - niewystarczająca liczba danych do prezentacji

Towar		Polska			REGIONY								
					Centralno-Wschodni			Południowy			Północno-Zachodni		
		13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]
Pszenica	kons.	1591	1585	0,4	1537	1521	1,1	1621	1611	0,6	1597	1592	0,3
	pasz.	1582	1621	-2,4	1529	1532	-0,2	1615	1595	1,3	1609	1649	-2,4
Żyto	kons.	1237	1250	-1,0	1213	1240	-2,2	1259	1298	-3,0	1250	1228	1,8
	pasz.	1246	1242	0,3	nld	nld	*	nld	nld	*	1239	1225	1,1
Jęczmień	kons.	1317	1327	-0,8	--	--	--	nld	nld	*	1323	nld	*
	pasz.	1351	1340	0,8	1354	1332	1,6	1347	1343	0,3	1351	1343	0,6
	browar.	1606	1606	0,0	nld	nld	*	--	--	--	1647	1607	2,5
Kukurydza	pasz. „mokra"	915	932	-1,8	906	933	-2,9	nld	nld	*	916	915	0,1
	pasz.	1417	1428	-0,8	1419	1434	-1,1	nld	nld	*	1417	1425	-0,6
Owies	kons.	1322	1325	-0,2	nld	--	--	--	--	--	1327	1325	0,2
	pasz.	1300	1242	4,6	nld	nld	*	nld	--	--	nld	nld	*
Pszenżyto	pasz.	1389	1387	0,1	1390	1386	0,3	1361	1380	-1,4	1391	1388	0,2

2. Średnie miesięczne ceny netto zbóż monitorowanych przez zintegrowany system rolniczej informacji rynkowej

Rodzaj ziarna		październik '21	listopad '21	grudzień '21	styczeń '22	luty '22	marzec '22	kwiecień '22	maj '22	czerwiec '22	lipiec '22	sierpień '22	wrzesień '22	październik '22
Pszenica	kons.	1079	1199	1316	1297	1274	1527	1661	1717	1701	1569	1546	1520	1590
	pasz.	1073	1182	1272	1267	1247	1496	1669	1720	1738	1715	1571	1539	1596
Żyto	kons.	865	986	1097	1131	1085	1211	1332	1367	1381	1213	1219	1215	1227
	pasz.	885	963	1041	1068	1018	1155	1274	1354	1296	1193	1169	1175	1217
Jęczmień	kons.	905	986	1154	1110	1121	1309	1418	1396	1289	1187	1304	1284	1263
	pasz.	897	963	1106	1155	1119	1261	1414	1486	1433	1257	1269	1305	1340
	browar.	976	1077	1205	1256	1289	1389	1498	1662	1639	1416	1514	1435	1575
Kukurydza	pasz.	955	1007	1044	1072	1106	1303	1438	1472	1445	1429	1425	1420	1430
Owies	kons.	761	944	1039	932	1051	1143	1268	1303	1322	1234	1192	1272	1307
	pasz.	678	776	892	949	934	1052	1141	1196	1193	1118	1073	1183	1228
Pszenżyto	pasz.	934	1047	1192	1178	1141	1308	1436	1498	1478	1339	1313	1346	1366

3. Ceny zakupu tuczników wg EUROP w kraju i makroregionach (bez VAT)

(masa ciepła poubojowa zł/t)

Regiony: Północny - województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, Środkowo-wschodni: łódzkie, mazowieckie, podlaskie, Południowo-wschodni: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, Zachodni: dolnośląskie, lubelskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie.

Klasa półtusz	Polska			REGIONY											
				Północny			Środkowo-Wsch.			Południowo-Wsch.			Zachodni		
	13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]	13.11	6.11	zmiana [%]
S	9 124	9 055	0,8	8 980	9 019	-0,4	9 204	9 102	1,1	9 097	9 001	1,1	9 118	9 040	0,9
E	9 051	8 989	0,7	8 991	8 939	0,6	9 132	9 040	1,0	8 987	8 955	0,4	9 014	8 975	0,4
U	8 731	8 681	0,6	8 736	8 638	1,1	8 855	8 748	1,2	8 675	8 691	-0,2	8 653	8 648	0,1
R	8 397	8 387	0,1	*	*	*	8 587	8 532	0,7	8 310	8 402	-1,1	8 316	8 308	0,1
O	7 441	7 432	0,1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	7 303	7 187	1,6
P	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
RAZEM	**9 038**	**8 979**	**0,6**	**8 949**	**8 939**	**0,1**	**9 138**	**9 044**	**1,0**	**8 994**	**8 940**	**0,6**	**8 990**	**8 947**	**0,5**

4. Ceny zakupu bydła rzeźnego wg makroregionów

(waga żywca zł/t, tygodniowe zmiany cen oraz struktury zakupu w %)

Regiony: Północny - województwa: podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, Centralny: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, łódzkie, wielkopolskie, lubuskie, Południowy: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie, dolnośląskie, opolskie, śląskie.

Kategoria bydła	REGIONY											
	Centralny				Południowy				Północny			
	13.11. w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	13.11. w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	13.11. w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]
Bydło ogółem	11,16	0,1	312,9	100,0	11,08	-0,1	312,2	100,0	10,56	2,4	303,3	100,0
bydło 8-12 m-cy (Z)	12,09	8,4	268,3	0,1	11,71	-0,1	255,0	0,1	--	--	--	--
byki 12-24 m-ce (A)	11,99	0,0	337,9	34,8	11,96	-0,1	347,2	33,7	11,68	-1,4	343,1	20,8
byki > 24 m-cy (B)	11,90	-0,4	402,8	9,3	12,04	0,6	387,9	5,4	11,72	2,0	395,8	5,9
wolce > 12 m-cy (C)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
krowy (D)	9,54	0,1	276,3	34,8	9,37	-0,7	284,3	37,8	9,36	1,5	282,0	54,8
jałówki > 12 m-cy (E)	11,55	0,9	292,7	21,1	11,74	0,9	289,4	22,9	10,88	3,1	292,4	18,6

* z uwagi na wymóg nieidentyfikowalności danych ceny nie podano

Opracował: Andrzej Kamiński

eprasa.pl 1104aa80c7

Ogłoszenia rolników

KUPNO

Ciągnik Zetor, przystawkę do kukurydzy, siewnik do kukurydzy i rozsiewacz nawozu. Tel. 728 032 907.
Ciągnik Zetor, Forterna, agregat uprawowy 3 m, formownica do redlin ziemniaków, sadzarka do ziemniaków talerzowa. Tel. 795 807 728.
Bizon Rekord, BS, Claas, sortownik do ziemniaków, pług obrotowy Kverneland, Famarol, siewnik zbożowy, agregat siewny i opryskiwacz ciągany na kołach Pilmet. Tel. 511 924 809
Rozsiewacz wapna rcw, Unia Brzeg, dmuchawa do zboża ssąco-tłocząca. Tel. 790 318 118

SPRZEDAŻ

ZWIERZĘTA

Krowy mięsne po pierwszym wycieleniu z cielakami (odsadki). Tel. 783 263 403.

MASZYNY I URZĄDZENIA

Ciągniki 360, 330, siewnik Poznaniak, maszyny różne. Tel. 889 600 257.
Silos BIN 28 płaskodenny, stan dobry. Tel. 666 729 640.
Kombajn ziemniaczany Anna, przyczepy 3-tonowe, rozrzutnik obornika, kultywator 2,7 m. Tel. 662 295 827.
Kombajn zbożowy Bizon Rekord. Tel. 512 975 191.
Ładowacz cyklop z kabiną, przetrząsaczo-zgrabiarka, kosiarka czeska, wóz konny – garażowany, śrutownik Bąk, samochód TARPAN (diesel, na chodzie, rejestrowany, antyk 34-letni, pierwszy właściciel). Tel. 666 395 108 (kontakt wieczorem).
Zgrabiarka 7-kołowa. Resko, Tel. 518 558 924.

GRUNTY I NIERUCHOMOŚCI

Działki pod zabudowę położone w Łobzie przy ul. Wojcelskiej. 1. Działka o areale 1370 m^2 w cenie 40 zł/m^2. Tel. 501 437 274.

RÓŻNE

Usługi transportowe/przeprowadzki do 3,5 t. Stargard i okolice. Tel. 696 449 143.

Warunki prenumeraty, przyjmowanie reklam

WARUNKI PRENUMERATY
Prenumerata jest prowadzona w 18 PZDR na terenie całego województwa. Roczna cena prenumeraty 1 egz. u doradcy - 30,00 zł, prenumerata pocztowa - 80,00 zł (w przypadku większej ilości egz. prosimy o kontakt z redakcją). Zamówienia na prenumeratę należy przesyłać na adres: redakcja.barzkowice@home.pl lub barzkowice@home.pl, fax 91 561 37 91, albo pocztą: ZODR w Barzkowicach, Redakcja 73-134 Barzkowice 2.
Wpłaty na prenumeratę przyjmujemy na konto: Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Szczecinie 10 1130 1176 0022 2146 6320 0005

ZAMIESZCZENIE REKLAM (CENY BRUTTO)
Reklama w pełnym kolorze:
A4 - pierwsza emisja - 1 130 zł, kolejne - 910 zł
A5 - pierwsza emisja - 590 zł, kolejne - 480 zł
Artykuł reklamowy A4 - 550 zł
Moduły (1 moduł 45x62 mm) - 40 zł/moduł

PRZYJMOWANIE REKLAM I OGŁOSZEŃ
Treść reklamy wraz ze zleceniem i oświadczeniem, że zleceniodawca zapoznał się z treścią Zasad ogólnych przyjmowania ogłoszeń i reklam... należy przesłać (**do 10. dnia w miesiącu poprzedzającym wydanie**, np. do 10 stycznia do nr lutowego) na adres redakcji. Formularz zlecenia, Zasady ogólne dot. reklamy oraz wymogi techniczne dostępne są na stronie www.zodr.pl/wydawnictwo.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Ogłoszenia drobne od rolników zamieszczamy bezpłatnie.

Wydawca: ZODR w Barzkowicach, www.zodr.pl
Redakcja: ZODR w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 479 40 59, 479 40 43
fax 91 561 37 91
facebook.com/zodr.barzkowice
e-mail: redakcja.barzkowice@home.pl
Zespół: Sylwia Lenard (redaktor naczelna)
Szyrlina Sobolewska (skład, projekt okładki)
Druk: TOP DRUK Sp. o.o. sp.k., ul. Nowogrodzka 151a, 18-400 Łomża, nakład 1400 egz.

Kontakt z nami

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, 73-134 Barzkowice 2
tel. (91) 479 40 10; 15, (91) 561 37 00
fax (91) 561 37 91
e-mail: barzkowice@home.pl, www.zodr.pl

Oddział w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin
tel. (94) 341 87 30, fax (94) 342 79 24
e-mail: koszalin.oddzial@zodr.pl

POWIATOWE ZESPOŁY DORADZTWA ROLNICZEGO

PZDR w Białogardzie, ul. Kisielice Duże 28, 78-200 Białogard
tel. (94) 312 04 10, fax (94) 311 26 88, kom. 513 161 525
e-mail: bialogard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Choszcznie, ul. Jagiełły 17c/6, 73-200 Choszczno
tel./fax (95) 765 27 93, kom. 513 164 889
e-mail: choszczno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Drawsku Pomorskim
ul. Gdyńska 4, 78-500 Drawsko Pom.
tel./fax (94) 363 22 64, kom. 513 161 531
e-mail: drawsko.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryficach, ul. Wojska Polskiego 57/5, 72-300 Gryfice
tel./fax (91) 384 71 52, kom. 513 161 417
e-mail: gryfice.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryfinie zs. w Baniach, ul. Targowa 19
74-110 Banie, tel./fax (91) 416 80 62
kom. 513 161 505, e-mail: gryfino.pzdr@zodr.pl

PZDR w Goleniowie zs. w Nowogardzie
ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard
tel./fax (91) 392 71 75, kom. 513 161 437
e-mail: goleniow.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kamieniu Pom. zs. w Golczewie
ul. Niepodległości 23, 72-410 Golczewo
tel./fax (91) 382 34 98, kom. 513 161 413
e-mail: kamien.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kołobrzegu
ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
tel./fax (94) 352 40 30, kom. 513 161 526
e-mail: kolobrzeg.pzdr@zodr.pl

PZDR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin
tel. (94) 342 79 29, kom. 513 164 897
e-mail: koszalin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Łobzie, ul. Północna 10, 73-150 Łobez
tel./fax (91) 397 09 21, kom. 513 161 440
e-mail: lobez.pzdr@zodr.pl

PZDR w Myśliborzu, ul. Spokojna 13, 74-300 Myślibórz
tel./fax (95) 747 93 51, kom. 513 161 541
e-mail: mysliborz.pzdr@zodr.pl

PZDR w Pyrzycach, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
tel./fax (91) 570 48 75, kom. 513 161 508
e-mail: pyrzyce.pzdr@zodr.pl

PZDR w Sławnie zs. w Darłowie
ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
tel./fax (94) 314 00 00, kom. 513 164 891
e-mail: slawno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Stargardzie
Barzkowice 2, 73-134 Barzkowice
tel./fax (91) 573 46 03, kom. 513 161 509
e-mail: stargard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinku
ul. Witolda Pileckiego 8-9, 78-400 Szczecinek
tel./fax (94) 374 00 54, kom. 513 161 538
e-mail: szczecinek.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinie
ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin
tel./fax (91) 484 51 55, kom. 513 161 507
e-mail: szczecin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Świdwinie, ul. Kołobrzeska 47, 78-300 Świdwin
tel. (94) 365 35 57, fax (94) 365 61 97, kom. 513 161 536
e-mail: swidwin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Wałczu, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz
tel./fax (67) 258 97 30, kom. 513 161 411
e-mail: walcz.pzdr@zodr.pl

eprasa.pl 1104aa80c7

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W BARZKOWICACH

ZAPRASZA NA

Barzkowickie Targi Rolne
– rolnicza stolica Pomorza Zachodniego

BARZKOWICKIE TARGI ROLNE

XXXV Barzkowickie Targi Rolne AGRO POMERANIA

8-10.09.2023 r.

Kontakt: 91 479 40 10, 91 479 40 15
fax: 91 561 37 91
e-mail: targi.barzkowice@zodr.pl
e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl
www.zodr.pl, FB

eprasa.pl 1104aa80c7

Najwyższa jakość dla czystego powietrza

Zastosowanie

Grupa Azoty to niekwestionowany lider branży nawozowo-chemicznej w Europie. Oferuje markę NOXy® produkującą AdBlue®, czyli produkt chemiczny przeznaczony dla technologii oczyszczania spalin, poprzez redukcję tlenków azotów (NOx), do nietoksycznego azotu oraz pary wodnej. Odbiorcami NOXy® AdBlue® są wszyscy użytkownicy pojazdów z silnikami diesla wyposażonymi w układ SCR. Największym odbiorcą jest segment aut ciężarowych z 70% udziałem w sprzedaży.

Najwyższa jakość

NOXy® AdBlue® wykorzystywany jest głównie w branży motoryzacyjnej, w systemie Selektywnej Redukcji Katalitycznej (SCR), spełniającym restrykcyjne normy w zakresie emisji spalin w silnikach Diesla (Euro V oraz Euro VI). Najwyższą jakość oraz czystość AdBlue® potwierdza certyfikowana zgodność z kryteriami normy ISO 22241.

Zużycie

1–1,5l na 1000 km	10l na 1000 km
Samochody osobowe	Samochody ciężarowe

Korzyści

Innowacyjne rozwiązanie AdBlue® NOXy® - Selektywna Redukcja Katalityczna, umożliwia oczyszczanie spalin i szkodliwych związków emitowanych przez silniki diesla. Najwyższa jakość produktu, zapewnia ochronę zdrowia i pomaga chronić środowisko naturalne, bez wpływu na wydajność pracy silnika.

Gdzie kupić AdBlue® NOXy®

Rozbudowana sieć dystrybucji AdBlue® i autoryzowani dystrybutorzy, pozwalają dotrzeć do odbiorców indywidualnych oraz hurtowych w Polsce i za granicą. Dla samochodów osobowych powstaje coraz więcej stacji paliwowych z dystrybutorami do tankowania AdBlue® NOXy®.

Autoryzowany Dystrybutor
Bluetank sp. z o.o. sp.k.
ul. Madalińskiego 8, 70-101 Szczecin
tel. 530 045 881 info@blue-tank.eu
www.blue-tank.pl

BlueTank

eprasa.pl 1104aa80c7